

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	14.2.17
Pwnc:	Cymeradwyo Strategaeth Gomisiynu a Chynllun Gwario Grant y Rhaglen Cefnogi Pobl.
Aelod(au) Portffolio:	Cynghorydd Aled Morris Jones
Pennaeth Gwasanaeth:	Shan Lloyd Williams
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Arwel Jones, Prif Swyddog Datblygu, Gwasanaethau Tai 01248 752064
Aelodau Lleol:	

A – Argymhellad/Argymhellion a Rheswm/Rhesymau
<p>1. Cymeradwyo argymhellion y Cynllun Comisiynu Cefnogi Pobl 2017-20 a,</p> <p>2. Cymeradwyo'r dyraniad o gyllid ar gyfer pob maes Gwasanaeth, fel yr amlinellir ar dudalen 47 o'r Cynllun Comisiynu Cefnogi Pobl.</p> <p>Rhesymau</p> <p>1.0 Cyflwyniad</p> <p>1.1 Mae'r Rhaglen Cefnogi Pobl yn fenter fframwaith polisi a chyllid gan Lywodraeth Cymru sy'n darparu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer amrywiaeth o grwpiau o bobl ond rhai sydd yr un mor fregus â'i gilydd. Nid yw'r gwasanaethau yn cynnwys ariannu'r llety na'r gofal na'r ddarpariaeth iechyd.</p> <p>1.2 Mewn llythyr a dderbyniwyd oddi wrth Lywodraeth Cymru ym mis Rhagfyr 2016, dywedwyd mai oddeutu £2,643,866 fyddai'r dyraniad i Ynys Môn ar gyfer 2017-2018. Bydd hyn yn weithredol o 1.4.17.</p> <p>1.2 Mae'r Rhaglen Cefnogi Pobl yn canolbwyntio ar gynllunio, comisiynu llety â chefnogaeth a chefnogaeth ar wasgar fel bo'r angen ac a ddarperir gan wahanol ddarparwyr ar draws amrywiaeth o ddeiliadaethau sy'n cynnwys llety hygrych a fforddiadwy, stoc tai cyngor, stoc cymdeithasau tai, rhentu preifat, tai gwarchod,</p>

perchen ddeiliaid, byw â chymorth, tenantiaethau â chymorth a thai gofal ychwanegol.

1.4 Mae mathau cyffredin o ddarpariaethau cefnogaeth sy'n ymwneud â thai yn cynnwys:

- O fewn 56 diwrnod, cynorthwyo rhywun sy'n ddigartref neu sydd mewn perygl o fod yn ddigartref i ddod o hyd i rywle i fyw.
- Darparu pecyn cefnogaeth er mwyn galluogi'r unigolyn bregus i gynnal tenantiaeth a lliniaru'r risg y bydd y denantiaeth yn torri lawr a / neu y bydd yr unigolyn yn cael ei droi allan o'r tŷ.
- Darparu cymorth gyda dyledion rhent, rheoli dyledion a sgiliau cyllidebu.
- Cefnogi'r defnyddiwr gwasanaeth i hawlio budd-daliadau lles a chynorthwyo a galluogi'r unigolyn i barhau i dderbyn y budd-daliadau y mae'n gymwys i'w derbyn delio ag asiantaethau perthnasol.
- Cefnogi'r defnyddiwr gwasanaeth i gadw eu llety'n ddiogel, e.e. egluro sut i gloi a rheoli mynediad priodol.
- Annog ac ysgogi'r defnyddiwr gwasanaeth i gadw unrhyw apwyntiadau sy'n berthnasol i wella eu gallu i reoli eu hunain yn eu llety.
- Annog ac ysgogi'r defnyddiwr gwasanaeth i ddatblygu sgiliau cymdeithasol ac i gael yr hyder angenrheidiol i deimlo'n rhan o'r gymuned ac i gymryd rhan mewn gweithgareddau o ddi-ddordeb.
- Hyrwyddo, annog ac ysgogi defnyddwyr gwasanaeth i ddatblygu'r sgiliau bywyd angenrheidiol megis coginio, glanhau a golchi dillad.
- Darparu'r gefnogaeth angenrheidiol er mwyn galluogi defnyddwyr gwasanaeth i gael mynediad i gyfleoedd addysg, hyfforddiant a/neu gyflogaeth briodol.
- Darparu cyngor mewn perthynas â chyfleoedd i symud ymlaen neu gyfleoedd am dai parhaol.

1.3 Un o ofynion cyllido Cefnogi Pobl yw'r angen i baratoi Cynllun Comisiynu er mwyn hysbysu Llywodraeth Cymru a'r holl bartneriaid a rhanddeiliaid o'n bwriadau a'n blaenoriaethau comisiynu. Yn unol ag Arweiniad Llywodraeth Cymru mae'r Cynllun arfaethedig yn cynnwys Cylch comisiynu 2017/20 ac fe'i adolygir yn flynyddol.

1.4 Mae Llywodraeth Cymru wedi gwarchod lefelau cyllido grantiau'r Rhaglen Cefnogi Pobl ar gyfer 2017/18 ledled Cymru ac wedi atal dros dro yr rhaglen aiddosbarthu sydd wedi gweld cyllid Gogledd Cymru yn gostwng dros 23% yn ystod y 5 mlynedd flaenorol.

1.5 Er i'r Ysgrifennydd Cabinet ddweud bod y trefniadau cyllido presennol ar gyfer y Rhaglen Cymunedau'n Gyntaf o dan adolygiad, mae Llywodraeth Cymru yn parhau i ymrwymo i sicrhau bod gwell aliniad ar draws y Rhaglenni Mynd i'r Afael â Thlodi eraill sy'n cynnwys Cefnogi Pobl, Dechrau'n Deg, Teuluoedd yn Gyntaf, Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid, gan olygu defnydd mwy effeithiol o gyllid a lleihau dyblygu lle bo hynny'n bosibl. Bydd y rhaglen Lleoedd Llewyrchus Llawn Addewid yn dod i ben ym Mawrth 2017 a deallwn y bydd cyfle i ymgeisio am raglen grant newydd yn y dyfodol –

rydym yn disgwyl y cyhoeddir y manylion yn ystod y misoedd nesaf.

- 1.6 Yn hanesyddol, mae Cefnogi Pobl wedi buddsoddi'n drwm yn y ddarpariaeth o gefnogaeth ar gyfer Pobl ag Anableddau Dysgu, gyda dros 33% o gyfanswm y gyllideb wedi'i dyrannu i anghenion y maes gwasanaeth hwn. Cafodd hyn ei ostwng i tua 27% yn ystod 2016/17. Cafodd gwaith pellach ei wneud ar ffurf adolygiadau gwasanaeth yn ystod 2016. Rhoddwyd pwyslais ar graffu cymhwysedd y tasgau (**anstatudol**) a ariennir gan Gefnogi Pobl ac a gyflawnir gan ddarparwyr gwasanaeth. Gwelwyd bod y ddarpariaeth yn rhoi llawer mwy o bwyslais ar swyddogaethau gofal (**statudol**) yn hytrach na chefnogaeth sy'n ymwneud â thai. Yn unol ag argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol i sicrhau mai dim ond tasgau cymwys a oedd yn cael eu hariannu gan y Grant Cefnogi Pobl. Gwnaed argymhelliad i'r Grŵp Cynllunio Lleol aml-asiantaeth y dylid cyfyngu lefel y ddarpariaeth cefnogaeth sy'n ymwneud â thai i uchafswm o 15 awr yr wythnos ar gyfer pob person. Cymeradwywyd y cynnig gan y Grŵp Cynllunio sydd â chyfrifoldeb llywodraethu am y Rhaglen o fewn pob Awdurdod Lleol ac sy'n cynnwys y Pennaeth Tai, Gwasanaethau Plant ac Oedolion ac Uwch Reolwr Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Gwasanaeth Prawf Cenedlaethol Cymru a dau gynrychiolydd o blith darparwyr. Mae darparwyr hefyd wedi eu hysbysu am y gostyngiad mewn cyllid o Ebrill 2017 ymlaen.
- 1.7 Mae cymeradwyo'r cynnig a nodir uchod yn sicrhau bod amodau a thelerau derbyn y grant yn cael eu bodloni. Fodd bynnag, mae gostyngiad o £287,000 mewn cyllid Cefnogi Pobl o fewn y ddarpariaeth anableddau dysgu yn cael effaith negyddol ar Gyllidebau'r Gwasanaethau Cymdeithasol gan fod y ddyletswydd statudol i ddarparu yn unol â'r anghenion gofal a aseswyd yn parhau i fod yr un peth.
- 1.8 Mae gwaith yn mynd rhagddo rhwng Cefnogi Pobl (Gwasanaethau Tai) a Gofal Cymdeithasol Oedolion er mwyn ad-drefnu'r ddarpariaeth ar gyfer anableddau dysgu a fydd yn golygu allanoli'r ddarpariaeth fewnol bresennol yn ystod 2017/18. Bydd gwaith ychwanegol hefyd yn cael ei wneud er mwyn ad-drefnu'r ddarpariaeth gofal a chymorth sydd eisoes wedi'i hallanoli i ddarparwyr trydydd sector. Rhagwelir y bydd ymagwedd ar y cyd, a fydd yn galluogi'r awdurdod lleol i gydweithio'n agos â darparwyr gwasanaeth, defnyddwyr gwasanaeth a'u teuluoedd a rhanddeiliaid allweddol ehangach megis iechyd, eiriolaeth a sefydliadau trydydd sector yn fodd i ni i ddarparu model sy'n addas i'r diben ar gyfer y tymor canolig a hirdymor.
- 1.9 Mae'r Cynllun Gwaith Cefnogi Pobl yn cynnwys rhaglen o adolygiadau a gynhelir bob tair blynedd. Yn ystod 2017, bydd adolygiadau manwl, sydd fel arfer yn cymryd 3 mis yr un i'w gwneud, yn cael eu cwblhau ar gyfer y meysydd gwasanaeth canlynol:
- Gwasanaethau Tai = Gwasanaeth Atal Digartrefedd (posibilrwydd o estyniad am 2 flynedd yn unol â chydymffurfiaeth â pherfformiad a chontract).
  - Gwasanaethau Camdriniaeth yn y Cartref

- Gwasanethau ar gyfer Pobl Ifanc Fregus
- Gwasanethau ar gyfer Rheini Sengl Bregus

1.10 Yn ychwanegol at hynny, mae'n fwriad gennym, yn unol â Rheoliadau Caffael Ewrop a chyfansoddiad y Cyngor, i ymgymryd ag ymarferiad tendro llawn ar gyfer:

- Tai yn Gyntaf, a ddarperir gan 'The Wallich' ar hyn o bryd
- Pobl Ifanc Fregus
- Anabledau Dysgu ar y cyd â Gofal Cymdeithasol Oedolion
- Pobl Ifanc Fregus (16-24 oed)

1.11 Yn ddibynnol ar gyfeiriad strategol Llywodraeth Cymru, bydd hefyd angen rhoi ystyriaeth i ymgymryd ag ymarfer tendro ar gyfer atal camdriniaeth yn y cartref. Yn ddiweddar, penododd Llywodraeth Cymru Ymgynghorwyr Camdriniaeth yn y Cartref sydd wedi'u lleoli'n rhanbarthol ac er nad yw eu bwriadau terfynol wedi eu cadarnhau, fe awgrymwyd y gellid efallai trosglwyddo'r cyllid Cefnogi Pobl sydd wedi'i glustnodi ar gyfer y maes gwasaneth hwn i'r gronfa ranbarthol. Ar y llaw arall, petai'r trefniadau presennol yn parhau, disgwylir y byddai proses dendro'n cael ei chynnal a fyddai'n golygu y byddai gwasanaethau camdriniaeth yn y cartref a rhieni sengl bregus yn cael eu cyfuno a allai olygu gwell gwerth am arian a chynnydd yn nifer yr unedau a ddatblygir er mwyn cynorthwyo pobl sy'n dioddef camdriniaeth yn y cartref.

1.10. Ac eithrio Prosiect Craidd a Chlwstwr Coedlys a'r gwasanaeth cefnogaeth ar wasgar ar gyfer teuluoedd ifanc, a gawsant oll eu comisiynu yn 2013, nid yw gwasanaethau ar gyfer pobl ifanc cael wedi eu profi ar y farchnad ers cael eu comisiynu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Mae'n angenrheidiol felly, yn dilyn cwblhau adolygiad strategol yn ystod 2017, bod proses dendro llawn yn cael ei chynnal ar gyfer y 40 uned, a hynny'n ychwanegol at y tendr ar gyfer y rhai a nodwyd yn flaenorol yn cynnwys hostel 9 gwely yng Nghaerdybi, y 2 fynglo llety a rennir cyfagos yn y Gilfach rhannu llety cyfagos, 4 uned llety a chefnogaeth, 2 ohonynt yng Nghaerdybi a 2 ym Mhorthaethwy ac 8 uned o gefnogaeth ar wasgar.

2.0 Meysydd Newydd ar gyfer Datblygiad

2.1 Mae achos busnes sy'n argymhell sefydlu Un Pwynt Mynediad / Swyddog Porth Cefnogi Pobl wedi ei gymeradwyo gan y Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl. Yn wahanol i reolaeth a gweinyddiaeth gyffredinol y Rhaglen Cefnogi Pobl, mae Llywodraeth Cymru yn ystyried rôl y Porth fel prosiect ynddo'i hun ac o'r herwydd gellir defnyddio'r cyllid grant blynyddol i'r diben hwn.

2.2 Rhagwelir y bydd y ffordd newydd o ddelio ag atgyfeiriadau, gan ddyrannu yn amserol ac yn briodol, yn weithredol erbyn dechrau Mehefin 2017. Mae manteision y rôl yn cynnwys:

- Gweld symudiad yn y rheolaeth o atgyfeiriadau sydd ar hyn o bryd yn gyfrifoldeb i ddarparwyr CP ar Ynys Môn.
- Hwyluso a gwella'r modd y caiff lleoedd gwag ar draws y sector eu rheoli;
- Lleihau bylchau neu ddiffyg defnydd o oriau dynodedig o fewn y prosiectau;
- Hwyluso mynediad haws a gwell i wasanaethau ar gyfer ein defnyddwyr gwasaneth mwyaf bregus;
- Darparu teclyn rheoli defnyddiol a mwy cadarn er mwyn gwella'r modd y caiff darparwyr gwasanaeth eu monitro;
- Tebygol o gynyddu'r pwysau ar ddarparwyr i wella canlyniadau o ran symud pobl ymlaen. Fodd bynnag, ni fydd hyn ond yn digwydd mewn achosion lle ystyrir bod defnyddwyr gwasaneth yn barod i gael eu symud ymlaen ac ni ddylai ddylanwadu mewn unrhyw ffordd ar ddarparwyr i symud ymlaen er mwyn derbyn atgyfeiriadau newydd.
- Sicrhau bod Ynys Môn yn gweithredu yn yr un modd â'r mwyafrif helaeth o Awdurdodau Lleol eraill yng Nghymru sydd wedi gweithredu'r agwedd hon gan gynnwys 4 o'r 6 Awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru.
- Hwyluso a gwella cyfathrebu ac arferion gwaith rhwng Cefnogi Pobl ac Opsiynau Tai a'r Tîm Un Pwynt Mynediad Gwasanaethau Cymdeithasol.
- Sicrhau y cymerir ymagwedd fwy strategol tuag at ddatblygu gwasanaethau cynaliadwy a datrysiadau tai a bod y Rhaglen Cefnogi Pobl yn ymateb i anghenion presennol ac anghenion sy'n codi;
- Cynorthwyo i leihau'r bylchau mewn anghenion gwasanaeth a llety.

2.3 Amcangyfrifir bod y gost o weithredu'r gwasanaeth yn £50,000 (yn cynnwys argostau a holl gostau swyddfa gefn). Bydd hyn yn cynnwys un swyddog amser llawn ac efallai y bydd angen peth cymorth gweinyddol.

3.0 Gwasanaeth Cymorth Hyblyg parhaus lefel isel

3.1 Mae tystiolaeth anecdotaidd yn awgrymu bod nifer sylweddol o bobl yn parhau i fod yn fregus ar ôl i'w cymorth ddod i ben ac o ganlyniad mae hyn yn gallu arwain at broblemau tenantiaeth, dirywiad mewn iechyd a lles ac mewn rhai achosion, ail droseddu. Yn dilyn trafodaethau gyda darparwyr a rhanddeiliaid yn y Sir a thu draw, mae achos busnes yn cael ei gyflwyno i'r Grŵp Cynllunio yn ystod 2017 yn gofyn am gomisiynu gwasanaeth cymorth hyblyg parhaus lefel isel. Bydd hyn yn galluogi unigolion bregus sydd mewn perygl o fod yn ddigartref i gael mynediad i'r gwasanaeth

hyblyg hwn ar wahanol adegau yn eu bywydau. Rhagwelir y bydd ymyrraeth gynnar, ar lefel is, yn atal argyfwng pellach rhag codi ac, yn unol â Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014, bydd yn atal yr angen am ymyrraeth statudol.

- 3.2 Amcangyfrifir y bydd cost y gwasanaeth tua £110,000. Gallai'r ddarpariaeth fod yn destun tendr, oni bai y bydd y Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl yn cymeradwyo Prosiect Peilot lle gallai darpariaeth fod yn uniongyrchol gysylltiedig â gwasanaeth presennol.

4.0 Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol

4.1 Mae Aelodau o Bwyllgor Cydweithio Rhanbarthol Gogledd Cymru, sy'n cynnwys Deiliaid Portffolio a Phenaethiaid Gwasanaeth (Tai / Gwasanaethau Cymdeithasol) yn awyddus i ddatblygu rhai gwasanaethau a gomisiynir yn rhanbarthol o fewn meysydd penodol megis camdriniaeth yn y cartref neu anghenion yn ymwneud â throseddu. Er mwyn cyflawni'r nod hwn, mae wedi'i gynnig ar Lefel Ranbarthol ac wedi'i gymeradwyo mewn Byrddau Grwpiau Cynllunio Lleol ledled Gogledd Cymru y dylai pob Awdurdod Lleol wneud cyfraniad o 1% o'r dyraniad blynyddol Cefnogi Pobl yn uniongyrchol.

4.2 Yn seiliedig ar gyfraniad o 1%, byddai grant Ynys Môn ar gyfer darpariaeth leol yn lleihau £26,438.

4.3 Yn ystod 2017, bydd Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol Gogledd Cymru yn ymgymryd ag adolygiad o'r trefniadau presennol er mwyn bodloni anghenion y rhai hynny ar hyd a lled Gogledd Cymru sy'n gadael y carchar. Mae ymgynghorydd allanol eisoes wedi'i benodi a gallai'r argymhellion arwain at ymagwedd ranbarthol tuag at Adsefydlu Carcharorion. Bydd cyfraniad Ynys Môn i'r dasg hon yn cael ei gymryd o'r swm canolog a nodir ym mhwynt 4.2 uchod.

5.0 Newidiadau yn y modd yr ariennir y Gwasanaeth

5.1 Bydd cynnydd o 4.0% mewn gwasanaethau i bobl hŷn yn dilyn ad-drefnu'r gwasanaethau warden ym mis Medi 2016. Yn fwy na hynny, bydd buddsoddiad mewn gwasanaethau i bobl ifanc yn cynyddu 17.9% o ganlyniad i ddwyn i ben refereniw loteri a oedd yn talu am dair blynedd gychwynnol y prosiect hwn.

5.2 Bydd yr holl gostau datblygu a chostau ychwanegol ar gyfer pobl hŷn yn cael eu hariannu o'r gostyngiad yn y buddsoddiad yn y Rhaglen Cefnogi Pobl o fewn y Gwasanaethau ar gyfer Anableddau Dysgu ac felly bydd unrhyw newid ariannol yn gost niwtral i Gyngor Sir Ynys Môn.

5.3 Mae'r gwasanaethau canlynol wedi derbyn yr un lefel o fuddsoddiad yn y Cynllun

Gwariant â'r flwyddyn flaenorol, a bydd unrhyw newid pellach yn destun prisiad tendr ble bo hynny'n berthnasol.

- Camdriniaeth Ddomestig
- Camddefnyddio sylweddau
- Hanes Troseddu
- Rhieni Sengl Bregus
- Cymorth cysylltiedig â Thenantiaeth
- Pobl Sengl 25-54 oed
- Larymau Cymunedol

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod ac/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Roedd y penderfyniadau yn seiliedig ar ymagwedd strategol a oedd yn canolbwyntio ar:

- Gymhwysedd yn unol ag Amodau Grant y Rhaglenni Cefnogi Pobl
- Perthnasedd strategol yn unol â Nodau Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn a rhai'r Gwasanaethau Tai
- Ansawdd Gwasanaeth fel y gwelwyd yn y rhaglen o adolygiadau manwl a ymgwymerwyd â nhw yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf.
- Gwerth am arian yn dilyn ymarfer manwl a gynhaliwyd ar draws yr holl ddarparwyr a lefelau'r angen a nodwyd gan ddarparwyr pan fydd defnyddwyr gwasanaeth ag amrywiaeth o faterion amrywiol a chymhleth sydd angen cefnogaeth.
- Sicrhau bod nodau ac amcanion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn cael eu bodloni.

Mae'r ffactorau uchod yn amlinellu'r rhesymeg a ddefnyddiwyd wrth ystyried gwahanol opsiynau ar gyfer lleihau cyllid mewn gwasanaethau penodol, ailfodelu eraill ac mewn rhai achosion, datgomisiynu yn llawn.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Mae'n un o ofynion Amodau'r Grant Rhaglen Cefnogi Pobl a nodir gan Lywodraeth Cymru, fod y Cynllun Blynyddol yn cael ei gymeradwyo ar Lefel Aelodau Etholedig Lleol.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ddim yn berthnasol.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ddim yn berthnasol – Mae Cefnogi Pobl yn Raglen Grant Llywodraeth Cymru.

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?**Beth oedd eu sylwadau?**

DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Uwch Dîm Arweinyddiaeth (UDA) (mandadol)	Wedi ei anfon dros e-bost ond heb gael y cyfle i dradod ymhellach
2	Cyllid / Adran 151 (mandadol)	Dim Sylwadau pellach
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (mandadol)	Dim Sylwadau
4	Adnoddau Dynol (AD)	Dylai unrhyw fater arall sy'n codi o ganlyniad uiongyrchol i'r Cynllun Comisiynu gael ei ddelio yn unol a'r drefn a phrosesau a ddefnyddir ar gyfer ymgynghori. Os y bydd angen cefnogaeth AD mewn perthynas ag ymgynghori, efallai y bydd angen adeiladu capasiti'r uned er mwyn ei gynnwys o fewn y llwyth gwaith.
5	Eiddo	Ddim yn berthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth Cyfathrebu (TGCh)	Ddim yn berthnasol
7	Sgriwtini	Heb ei gyflwyno
8	Aelodau Lleol	Ddim yn berthnasol
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill	Darparwyr wedi cael mewnbwn trwy drafodaeth gyson .

E – Risgiau ac unrhyw gamau lliniaru (os yn berthnasol)

1	Economaidd	Rhagwelir na fydd datgomisiynu gwasanaethau o fewn anabledau dysgu yn cael fawr o effaith economaidd o gwbl gan mai swyddogaethau gofal ydynt mewn gwirionedd sydd angen yr un lefelau staffio o ganlyniad i ofynion statudol – disgwylir i
---	-------------------	---

		TUPE hefyd fod yn berthnasol.
2	Gwrthdlodi	Ni ragwelir unrhyw effaith uniongyrchol o ganlyniad i newidiadau er gallai newidiadau polisi cymdeithasol, yn enwedig diwygio lles, waethygu amgylchiadau ar gyfer rhai unigolion bregus a / neu unigolion a theuluoedd anhrefnus.
3	Trosedd ac Anrhefn	Dim effaith uniongyrchol o'r strategaeth. Fodd bynnag, byddai cynnydd mewn trosedd ac anrhefn o ganlyniad i newid mewn polisi cymdeithasol a mwy o dlodi yn golygu mwy o alw na chyflenwad ac anallu i fodloni anghenion sy'n cynyddu. Gallai hyn gael effaith sylweddol ar ddefnyddwyr gwasanaeth a darparwyr ac yn enwedig o ystyried anghenion anhrefnus a chymhleth rhai o'r defnyddwyr gwasaneth sydd angen cefnogaeth ac ymyrraeth aml-asiantaethol.
4	Amgylcheddol	Ddim yn berthnasol
5	Cydraddoldebau	Mae Asesiad Effaith Cydraddoldeb wedi'i gynnwys o fewn y Strategaeth Comisiynu Lleol a rannwyd yn flaenorol.
6	Cytundebau Canlyniad	Mae darparwyr Cefnogi Pobl yn gorfod glynu wrth fframwaith canlyniadau mandadol a ragnodir gan Lywodraeth Cymru.
7	Arall	Ddim yn Berthnasol

F - Atodiadau:

Grant Rhaglen Cefnogi Pobl - Strategaeth Comisiynu Lleol 2017-2020

FF - Papurau Cefndir (cysylltwch os gwelwch yn dda gydag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

--

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

cefnogipobl
supportingpeople
supporting independence
cefnogi annibyniaeth

Cynllun Comisiynu Cefnogi Pobl Cyngor Sir Ynys Môn 2017/20

**Galluogi pobl sydd angen cefnogaeth i fyw'n annibynnol drwy
ddarparu gwasanaethau cefnogi priodol o safon uchel
sy'n ymwneud â thai**

a

**chyflawni hyn drwy weithio mewn partneriaeth
gyda defnyddwyr y gwasanaeth a rhanddeiliaid eraill
fel y gallwn wella ansawdd bywyd, cynnig mwy o ddewis a
sicrhau gwerth am arian**

Cynnwys

1. Rhagarweiniad	1 – 8
2. Y Cyd-destun Strategol a'r Blaenoriaethau	9 - 16
3. Lefelau Angen, a'r Bylchau yn y Gwasanaeth	17 - 28
4. Tystiolaeth Ymgynghori	29 - 31
5. Blaenoriaethau ar gyfer Datblygu	32 - 42
6. Cynllun Gwariant	43 - 44
 <u>Atodiadau</u>	
7. Aseiad Effaith ar Gydraddoldeb (Atodiad 1)	45-63
8. Data Mapio Anghenion (Atodiad 2)	64 -82
9. Eich Gwasanaeth Eich Barn Holiadur Ymgynghori (Atodiad 3)	83 - 101
10. Gweithgarwch Cyfranogiad Defnyddwyr Gwasanaeth (Atodiad 4)	102-121

1. Rhagarweiniad

- 1.1 Dyma'r pumed Cynllun Comisiynu Lleol (CCLI) Cefnogi Pobl ers i Grant Rhaglen Cefnogi Pobl gael ei gyflwyno ym mis Awst 2012. Prif bwrpas y ddogfen hon yw rhoi trosolwg strategol ar y bwriadau a'r blaenoriaethau comisiynu ar gyfer y rhaglen Cefnogi Pobl ar Ynys Môn rhwng Ebrill 2017 a Mawrth 2020.
- 1.1.1 Menter fframwaith polisi a chyllido gan Lywodraeth Cymru yw Cefnogi Pobl, sy'n darparu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer ystod o bobl amrywiol ond yr un mor fregus â'i gilydd. Fodd bynnag, nid yw hyn yn cynnwys cyllido llety a darpariaeth gofal. Mae'r rhaglen yn canolbwyntio ar gynllunio, comisiynu a monitro llety â chefnogaeth, a gwasanaethau cefnogi ar wasgar, sy'n cael eu darparu gan amrywiol ddarparwyr ar draws amrediad o ddeiliadaethau. Mae'r, mathau gwahanol o lety yn cynnwys tai hygyrch a fforddiadwy, stoc y cyngor, stoc cymdeithasau tai, tai rhent preifat, tai gwarchod, hunan berchnogaeth, tai byw gyda chymorth tenantiaeth â chefnogaeth, a Gofal Ychwanegol.
- 1.1.2 At hynny, mae gwasanaethau larwm cymunedol a monitro teleofal hefyd yn wasanaethau cymwys ac yn cael eu cyllido'n rhannol drwy gyllideb Cefnogi Pobl.
- 1.1.3 Mae Gwasanaethau sy'n gysylltiedig â Thai yn darparu gwasanaeth eang i alluogi pobl fregus i gynnal eu tenantiaethau / cartrefi a neu fyw'n annibynnol o fewn cartrefi a chymunedau o'u dewis cyhyd â phosib. Bwriad y rhaglen yw i weithredu ethos gwneud gydag yn hytrach na gwneud ar ran ac mae mathau nodweddiadol o wasanaeth yn cynnwys (nid yw'n rhestr holl gynhwysfawr)
- Cefnogi rhywun sy'n ddiartref neu mewn risg o ddiartrefedd o fewn 56 diwrnod i ddod o hyd i rywle i fyw.
  - Darparu pecyn o gefnogaeth i alluogi person bregus i gynnal tenantiaeth a lliniaru risg o denantiaeth i dorri lawr fyddai'n arwain at orchymyn i adael.
  - Darparu cefnogaeth gyda dyledion rhent, rheoli dyled a sgiliau cyllido.
  - Cefnogi'r defnyddiwr gwasanaeth i hawlio budd-daliadau lles a chynnig cefnogaeth i alluogi unigolion i barhau i hawlio budd-daliadau y maent yn gymwys i dderbyn a delio hefo asiantaethau priodol.
  - Cefnogi'r defnyddiwr gwasanaeth i gynnal diogelwch yr eiddo e.e. esbonio sut i gloi i fyny a rheoli mynediad priodol.

- Annog ac ysgogi defnyddwyr gwasanaeth i gadw apwyntiadau su'n briodol i'w gallu i hunan reoli yn eu llety.
- Annog ac ysgogi'r defnyddwyr gwasanaeth i ddatblygu sgiliau cymdeithasol ac i gael yr hyder angenrheidiol i allu teimlo'n rhan o'r gymuned ac i gymryd rhan mewn gweithgareddau o ddiddordeb
- Hyrwyddo annog ac ysgogi defnyddwyr gwasanaeth i feithrin a datblygu sgiliau byw angenrheidiol megis coginio, glanhau a golchi.
- Darparu cefnogaeth i alluogi defnyddiwr gwasanaeth i allu cael mynediad at addysg, hyfforddiant ac /neu gyfleoedd gwaith priodol.
- Cynnig cyngor parthed cyfleoedd symud ymlaen neu fynediad at lety parhaol

1.1.4 Mae'r gwasanaethau'n gwneud cyfraniad amhrisiadwy tuag at gyflawni amcanion polisi lleol a chenedlaethol, yn enwedig mewn perthynas ag iechyd, gofal cymdeithasol a lles, gan leihau digartrefedd ac allgau cymdeithasol a hyrwyddo diogelwch cymunedol.

1.1.5 Ar adeg ysgrifennu, mae Llywodraeth Cymru wedi rhoi rhybudd ynghylch ei bwriad i gynnal lefel ariannu gyfredol ar draws holl Awdurdodau Lleol Cymru o fis Ebrill 2017. O ganlyniad, bydd y swm yn aros heb newid ar £2,643,866 yn 2017/18. Mae hyn yn hwb sylweddol i Gomisiynwyr Cefnogaeth sy'n Ymwneud â Thai a'r holl randdeiliaid ar adeg pan mae lefelau'r angen a'r galw am wasanaethau cefnogi i'w gweld yn cynyddu gydol yr amser.

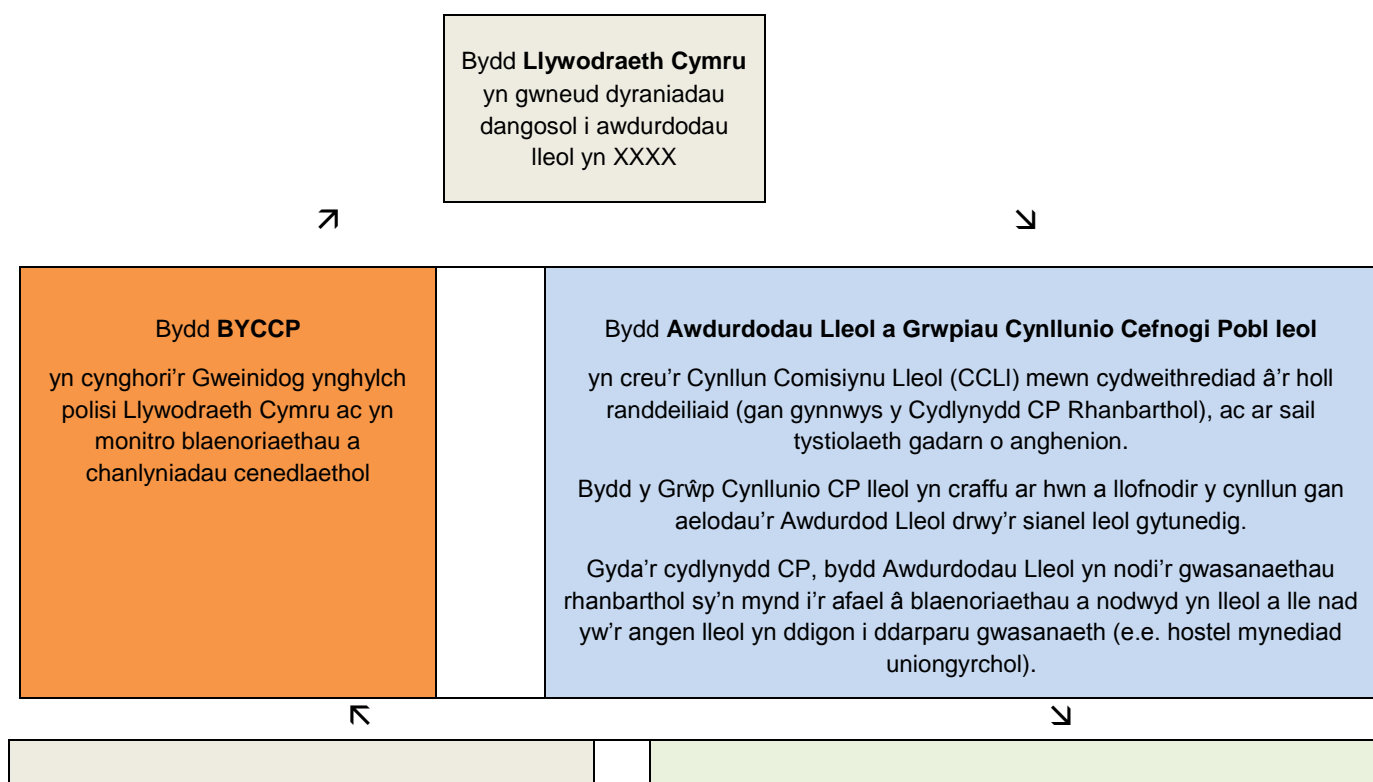
1.1.6 Bydd angen i Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl Cyngor Sir Ynys Môn gymeradwyo'r Cynllun cyn iddo gael ei gyflwyno i'w ddadansoddi a'i gymeradwyo gan Bwyllgor Cydweithredol Gogledd Cymru. Mae aelodaeth y Grŵp Cynllunio yn cynnwys Penaethiaid Gwasanaethau Tai, Oedolion a Phlant o fewn y Gwasanaethau Cymdeithasol, Cyngor Sir Ynys Môn, Uwch Reolwyr o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Prawf Cymru, dau gynrychiolydd o'n darparwyr a Rheolwr Prosiect Trechu Tlodi / Diwygio Lles o fewn y Cyngor. Bydd y bwriadau comisiynu yn y ddogfen hon ynghyd â 5 Cynllun Comisiynu Lleol arall Gogledd Cymru yn sail i gyfeiriad y Cynllun Comisiynu Rhanbarthol, wrth inni geisio sicrhau lefel uwch o gysondeb ar draws y rhanbarth a llai o ddyblygu.

1.2 Datblygiadau Rhanbarthol yng Ngogledd Cymru.

1.2.1 Mae'r 6 Phwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol (PCRh) a grëwyd ar draws Cymru bellach wedi hen ymsefydlu. Mae gan Ogledd Cymru ei phwyllgor ei hun, lle mae'r 6 Awdurdod ar draws y rhanbarth yn cael eu cynrychioli'n gyfartal ac yn atebol i'r un

graddau. Cynhelir cyfarfodydd bob yn ail fis pan drafodir blaenoriaethau a bwriadau comisiynu, manylion gwariant (yn cynnwys manylion tanwario a gorwario) materion perfformiad a materion strategol eraill. Mae aelodaeth y Pwyllgorau Cydweithredol Rhanbarthol yn cynnwys Aelod Cabinet dynodedig Awdurdod Lleol gyda chyfrifoldeb portffolio am y Rhaglen Cefnogi Pobl, Uwch Swyddogion priodol o Awdurdodau Lleol, y gwasanaeth lechyd a'r gwasanaeth Prawf. At hyn, mae yna ddau aelod wedi eu hethol i gynrychioli'r darparwyr (y naill yn cynrychioli darparwyr gwasanaethau tymor hir a'r llall ddarparwyr gwasanaethau tymor byr), Cartrefi Cymunedol Cymru ynghyd ag aelodau cyfetholedig, a gafodd eu gwahodd gan y gwahanol Bwyllgorau Cydweithredol Rhanbarthol.

- 1.2.2 Mae rôl a swyddogaethau'r Pwyllgorau Cydweithredol Rhanbarthol wedi eu cryfhau ymhellach drwy'r Memorandwm o Ddealltwriaeth a ffurfiwyd ac a weithredwyd ar gyfer pob Grŵp sydd wedi ei lofnodi gan holl aelodau'r amrywiol gyrrff amlasiantaethol.
- 1.2.3 Er nad oes ganddo unrhyw bwerau gweithredol i wneud penderfyniadau na chyllid wedi ei ddyrannu iddo, ystyrir rôl y Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol yn un anhepgor o ran craffu ar y cynlluniau gwariant unigol a chyfunol yng Ngogledd Cymru a sicrhau bod cyllid yn cael ei wario'n briodol. Ymhellach, ers y cychwyn, mae perthynas waith agosach wedi datblygu ar draws y 6 Awdurdod Lleol, ac mae'r rhyngwyneb rhwng y comisiynwyr, y darparwyr a'r landlordiaid hefyd yn ymddangos fel pe bai wedi cael ei gryfhau.
- 1.2.4 Rhydd y diagram isod amlinelliad o drefniadau Llywodraethu Cefnogi Pobl ar draws Cymru ers mis Awst 2012.

<p>Bydd Llywodraeth Cymru</p> <p>ar sail argymhellion y PCRh naill ai'n cadarnhau'r dyraniadau dangosol i'r awdurdodau lleol</p> <p>NEU</p> <p>yn 'galw'r Proffil i mewn' i'w archwilio ymhellach. Bydd y Gweinidog yn ystyried yr holl dystiolaeth sydd ar gael a'r safbwyntiau ac yn dyrannu'n unol â hynny (yn fuan).</p>	<p>Bydd y Cydlynnydd CP Rhanbarthol</p> <p>yn cynorthwyo gyda'r broses o lunio cynlluniau gwariant lleol er mwyn sicrhau eu bod yn cymryd y cyd-destun rhanbarthol i ystyriaeth yn llawn.</p> <p>Bydd yn cynhyrchu 'Proffil Comisiynu a Gwariant Rhanbarthol' ar sail y Cynlluniau Comisiynu Lleol a gytunwyd.</p> <p>Bydd y Proffil yn nodi meysydd ar gyfer comisiynu/digomisiynu a chaffael sydd i gael eu cyflawni ar lefel ranbarthol.</p>
--	--

Bydd y Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol (PCRh)

yn craffu ar y Proffil ac yn gwneud argymhellion i Lywodraeth Cymru.

Caiff yr asesiad hwn ei wneud yn erbyn yr egwyddorion lefel uchel y tynnwyd sylw atynt yn y canllawiau.

Mae holl aelodau'r PCRh i werthfawrogi'n llawn y cyd-destun gwaith a'r cyfeiriad rhanbarthol.

1.2.5 Rhaid i'r Pwyllgorau Cydweithredol Rhanbarthol lunio Cynllun Gweithredu Rhanbarthol treigl dros 3 blynedd, sy'n cael ei adolygu'n flynyddol. Amlinellir y blaenoriaethau isod.

1.3 Blaenoriaethau'r Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol

Adnabuwyd y themâu canlynol fel blaenoriaethau rhanbarthol yn ystod 2016/17

1.3.1 Anableddau Dysgu - Cyflwynwyd adroddiad i'r Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol yn ystod yr Haf 2016 gyda'r argymhelliad y dylai'r 6 Awdurdod Lleol Gogledd Cymru adolygu eu lefelau buddsoddi mewn Anableddau Dysgu. Cafwyd dau argymhelliad o fewn yr adroddiad, y naill i glustnodi cap uchafswm o oriau'r wythnos fesul unigolyn ar gyfer cefnogaeth sy'n ymwneud â thai, a'r llall yn cynnig mabwysiadu ymagwedd haenog. O fewn yr ymagwedd haenog byddai pecynnau cefnogaeth yn cael eu dyrannu i dair lefel, sef anghenion isel, canolig neu uchel, ac y byddai yn gwrthgyferbynnu gyda lefelau gofal fyddai'n cael ei ddarparu. Ble y byddai lefel uchel o ofal yn cael ei ddarparu, byddai lefelau cefnogaeth yn isel ac i'r gwrthwyneb ble byddai lefel gofal yn isel. Mae'r Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol wedi datgan nad yw cynnal y 'status quo' yn opsiwn ac y byddai gwrthod newid yn peryglu'r grant cyfan.

1.3.2 Mae Ynys Môn yn ystod 2016 wedi ymgymryd ag adolygiad o'i holl ddarpariaeth ar gyfer cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer anableddau dysgu ac mae'r Grŵp Cynllunio wedi cymeradwyo'r argymhelliad i osod cap o 15 awr yr wythnos ar bob un pecyn unigol, Gellir gweld manylion pellach ym Mhennod 5 o'r ddogfen hon.

1.4 Mabwysiadu Memorandwm o Ddealltwriaeth a sut y bydd y Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol yn gweithio tuag at ddatblygu a chyflawni'r Cynllun Strategol 3 blynedd. Bydd hyn hefyd yn cynnig canllawiau sut ydym yn cynnwys rhanddeiliaid eraill.

1.41 Mae'r Pennaeth Tai a'r Deilydd Portffolio ar gyfer Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol wedi arwyddo'r cytundeb uchod.

1.5 Fframwaith Cyfranogiad Defnyddwyr Gwasanaeth - Ail ymwelir â'r fframwaith, yn ystod 2017. Ar hyn o bryd mae gan Wrecsam ac Ynys Môn holiadur ar-lein ar gyfer ei gwblhau gan ddefnyddwyr gwasanaeth. Mae'r holiaduron wedi bod yn boblogaidd yn y ddau awdurdod, ac mae'r nifer o ymatebion wedi bod yn uchel. Er bod y ddau Awdurdod yn gweithredu hyn mewn modd gwahanol, mae trafodaethau yn parhau ar gyfer ystyried os oes modd addasu i fersiwn Gogledd Cymru neu fersiynau Gogledd Orllewin a Gogledd Ddwyrain (gyda'r Awdurdodau Lleol yn gofyn yr un cwestiynau).

1.5.1 Mae Ynys Môn wedi parhau i flaenoriaethu Cyfranogiad Defnyddwyr Gwasanaeth. Ceir disgrifiad o farn defnyddwyr gwasanaeth, ynghylch darpariaeth gwasanaeth, ansawdd, a meysydd penodol ar gyfer datblygu a gwella yn atodiad 3 o'r ddogfen hon. Hefyd gellir gweld rhestr gynhwysfawr o weithgareddau a chyfranogiad gwasanaeth yn ystod 2016/17 yn atodiad 4 o'r ddogfen yma.

1.6 Paratoi am effaith Carchar Gogledd Cymru - Bydd Carchar Y Berwyn, Wrecsam ar gyfer dynion sy'n troseddu yn agor yn ystod 2017 ac fe fydd y ffocws ar addysg, hyfforddiant ac adsefydlu. Ynghyd â newidiadau deddfwriaethol o fewn Deddf Tai (Cymru) 2014 a'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, bydd hyn yn cael effaith sylweddol ar ail-sefydlu troseddwr yn ardal Gogledd Cymru. Bydd Awdurdodau Lleol, yn parhau i fynychu cyfarfodydd Grŵp Llywio Adsefydlu Troseddwr, yn dilyn agor y carchar.

1.6.1 Mae Ynys Môn yn parhau i ariannu swydd Swyddog Ad Sefydlu Troseddwr ac ar hyn o bryd yn adolygu'r trefniadau mewn fel rhan o baratoi tuag at y flwyddyn newydd ariannol. Mae deilydd presennol y swydd wedi llwyddo i adeiladu perthynas effeithiol gyda Charchardai, Altcourse, Stoke Heath a Styall. Yn ôl tystiolaeth sy'n bodoli, mae'n ymddangos bod gwell cyfathrebu rhwng y Carchardai a'r Tîm Atal Digartrefedd wedi cyfrannu tuag at gynllunio gwell, cyn i'r troseddwr adael y carchar ac o ganlyniad wedi lleihau'r niferoedd sy'n cyflwyno'n ddigartref yn dilyn eu rhyddhau. Hefyd mae posib y gall hyn arwain at leihau ail-droseddu. Serch hynny, mewn ambell i achos, yn enwedig y rhai hynny sydd wedi eu hanfon i garchar am gyfnod byr, megis hyd at 28 diwrnod, mae problemau yn codi o blith methiant gan y carchar i hysbysu'r Awdurdod Lleol o fewn yr amserlen benodol, neu weithiau ddim o gwbl.

1.6.2 Yn ystod 2017, bydd y Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol yn comisiynu ymgynghorydd allanol i adolygu trefniadau ar gyfer troseddwr sy'n gadael carchar ar draws Gogledd Cymru. Fe all hyn arwain, at argymhelliad i gomisiynu ymagwedd ranbarthol ar gyfer gwaith adsefydlu yn dilyn cyfnod mewn carchar.

1.6.3 Ar adeg ysgrifennu, mae Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol ar hyn o bryd yn llunio'u blaenoriaethau ar gyfer 2017.

2. Y Cyd-destun Strategol a'r Blaenoriaethau

2.1 Bydd amrywiaeth o strategaethau, fframweithiau a pholisïau cenedlaethol, a lleol yn creu sail gadarn i Gynllun Comisiynu Rhaglen Cefnogi Pobl. Bydd y rhain yn cynnwys

- **Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol 2015**
- **Deddf Tai (Cymru) 2014.**
- **Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014**
- **Strategaeth Tai Cenedlaethol, Gwella, Bywydau a Chymunedau – Cartrefi yng Nghymru,**
- **Cynllun Digartrefedd Deng Mlynedd 2009-2019**
- **Fframwaith Cenedlaethol Deilliannau Cefnogi Pobl ,**
- **Cynllun Corfforaethol Cyngor Ynys Môn 2017-2021**
- **Strategaeth Dai Lleol Cyngor Sir Ynys Môn 2014 – 2019**
- **Cynllun Integredig Sengl Ynys Môn - Ein Hynys Ein Dyfodol**
- **Diwygio Lles**
- **Trechu Tlodi**

2.2 Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol 2015

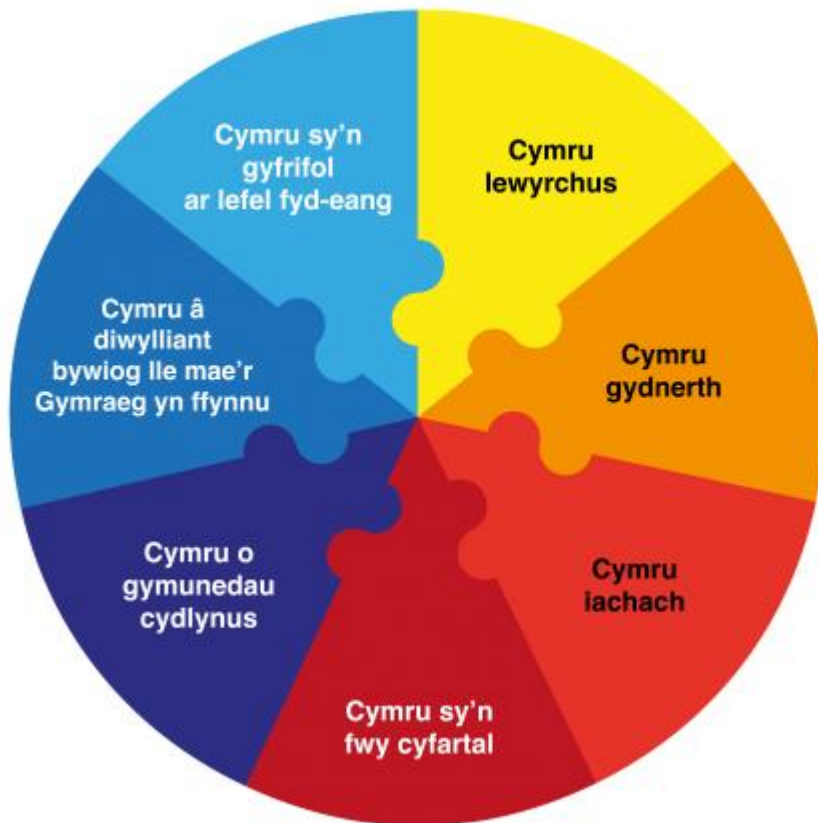
2.2.1 Daeth y Ddeddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol yn gyfraith yn Ebrill 2015 ac yn weithredol o'r 1af Ebrill 2016.

2.2.2 Rhoes y Ddeddf ddyletswydd ar Gyrrff Cyhoeddus, megis Cyngor Sir Ynys Môn i sicrhau llesiant y boblogaeth dros y tymor hir. Mae llesiant yn cwmpasu ffactorau megis bywyd cymdeithasol, statws economaidd, iechyd, llesiant diwylliannol ac amgylchfyd y person.

2.2.3 Disgwylir dros amser y bydd gweithredu'r ddeddf yn arwain at ymagwedd sy'n cydweddu'n well ac y cyflawnir mewn modd sy'n gynaliadwy. Y brif nod yw creu Cymru yr ydym oll yn dymuno byw yma,, nawr ac yn y dyfodol.

2.2.4 Nodau Llesiant

Rhoes y ddeddf saith nod llesiant er mwyn sicrhau bod pawb yn gweithio tuag at yr un weledigaeth. Gweler y darlun isod.

2.2.5 Egwyddorion Datblygiad Cynaliadwy

Ceir 5 o feini prawf sy'n gwneud yr Egwyddorion Datblygiad Cynaliadwy sydd yn eu tro yn helpu i gwrdd â'r 7 nod.

1. **Meddwl Tymor-Hir** – sefydlu cydbwysedd o anghenion tymor-byr gyda materion diogelu i gyfarfod anghenion tymor-hir.
2. **Ataliol** – gweithrediadau i atal problemau rhag cynyddu
3. **Integreiddio** – ystyried sut y gall amcanion effeithio ar eraill
4. **Cydweithio** - gweithio mewn partneriaeth gyda sefydliadau eraill er mwyn cyrraedd y nodau (gall hyn gynnwys y trydydd sector).
5. **Cyfranogiad** - cynnwys pobl a chymunedau sydd â diddordeb mewn helpu i gyfarfod a'r nodau , ac adlewyrchu'r gwahanol bobl sy yn yr ardal.

Mae gan Raglen Cefnogi Pobl rôl allweddol i'w chwarae er mwyn cyrraedd y nodau o fewn y Ddeddf. Mae natur Rhaglen Cefnogi Pobl yn hyrwyddo methodoleg o gydweithio sy'n cynnwys perthynas waith agos rhwng amrediad o randdeiliaid allweddol ar draws y gwahanol sectorau. Mae'r Rhaglen yn un o'r prif gyfranwyr i sicrhau bod gwasanaethau ataliol trwy fecanwaith ymyrraeth gynnar yn gostwng yr angen am ymyraethau statudol sy'n fwy costus dros y tymor hir. Yn ychwanegol, mae'r Rhaglen yn caniatáu i lais a barn y defnyddwyr gwasanaeth gael eu clywed a gwrandao arnynt, ac mae anghenion y defnyddiwr gwasanaeth yn ganolig i gyrraedd yr amcanion.

2.3 Cynllun Corfforaethol CSYM – Wrth ysgrifennu'r ddogfen hon, mae'r gwaith o lunio Cynllun Corfforaethol CSYM 2017-2021 yn parhau. Cynhelir proses o ymgynghori ym mis Mai / Mehefin 2017. Bydd y Cynllun yn cael ei hysbysu gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014, ynghyd ac asesiad o Anghenion Poblogaeth Gogledd Cymru. Bydd y Cyngor a Chyrff Sector Gyhoeddus eraill wedyn yn cael eu cynrychioli ar Fwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus, fydd yn arwain y drefn o gydweithio ar y lefel uchaf yn strategol ar draws sefydliadau amlwg Ynys Môn.

2.4 Darperir crynodeb byr yn y tabl isod o'r strategaethau. Fframweithiau a pholisïau y mae gan Raglen Cefnogi Pobl rôl allweddol mewn sicrhau bod y nodau a'r amcanion yn cael eu cyflawni

Strategaeth / Cynllun / Fframwaith	Prif Bwyntiau e.e. Blaenoriaethau ayyb	Cyswllt Uniongyrchol / Anuniongyrchol gyda Rhaglen Grant Cefnogi Pobl
Deddf Tai (Cymru)	<p>Cyflwyniad o gofrestr a chynllun trwyddedu gorfodol ar gyfer landlordiaid sector breifat ac i asiantau gosod a rheoli (Rent Smart Wales)</p> <p>Diwygio cyfraith ddigartrefedd, gan gynnwys gosod dyletswydd gryfach ar awdurdodau lleol i atal digartrefedd a'u galluogi hwy i ddefnyddio llety addas yn y sector breifat.</p> <p>Pwyslais ar ymyrraeth gynnar i atal sefyllfaoedd droi yn argyfwng</p>	<p>Bydd angen i gomisiynwyr cefnogaeth sy'n ymwneud â thai sicrhau bod holl landlordiaid sydd ag eiddo y rhentir i denantiaid sy'n derbyn cefnogaeth ganddynt yn cydymffurfio gyda gofynion Rent Smart Wales</p> <p>Disgwylir cynnydd yn y niferoedd o bobl sy'n cyflwyno gydag anghenion cefnogaeth sy'n ymwneud â thai yn y sector breifat.</p> <p>Tebygrwydd y bydd pwyslais yn cael ei roi ar ymyrraeth gynnar er mwyn atal digartrefedd a risg o ddigartrefedd o fewn 56 diwrnod.</p> <p>Cynnydd mewn gwaith cyn ac ôl- denantiaeth ble mae pobl yn wynebu gorfod gadael tenantiaethau.</p> <p>Gwell cynllunio a'r angen am weithio'n agosach rhwng Opsiynau Tai a darparwyr Cefnogaeth sy'n ymwneud â thai.</p>
Strategaeth Cenedlaethol i Gymru: Gwella Cymunedau – Cartrefi yng Nghymru	<p>Gwella gwasanaethau Cefnogaeth sy'n ymwneud â Thai, yn enwedig ar gyfer pobl fregus o fewn grwpiau lleiafrifol.</p>	<p>Cynnig cefnogaeth i alluogi pobl i fyw mor annibynnol â phosib. Darparu cefnogaeth sydd ei angen arnynt i fyw yn eu cartrefi eu hunain, hosteli, tai gwarchod, neu unrhyw fath arall o lety arbenigol. Atal problemau rhag digwydd yn y lle cyntaf neu gynnig cymorth mor fuan â phosibl er mwyn lleihau'r galw ar wasanaethau eraill, megis gwasanaethau cymdeithasol ac iechyd.</p> <p>Darparu cefnogaeth sy'n cydweddu'r gofal personol a meddygol y gall rhai fod ei angen.</p> <p>Sicrhau y darperir gwasanaethau cefnogaeth sy'n ymwneud a Â thai sydd o ansawdd ac y darperir hwynt mewn modd effeithiol ac effeithlon, drwy gyd weithio rhwng sefydliadau sy'n cynllunio ac</p>

		ariannu gwasanaethau a'r rhai sy'n eu darparu. Hyrwyddo cydraddoldeb a lleihau anghydraddoldebau
--	--	---

<p>Cynllun Digartrefedd Deng Mlynedd</p>	<p>Atal digartrefedd ble'n bosibl</p> <p>Gweithio ar draws ffiniau sefydliadol a pholisi</p> <p>Gosod y defnyddiwr gwasanaeth yng nghanol y ddarpariaeth gwasanaeth.</p> <p>Sicrhau cynhwysiad cymdeithasol a mynediad cyfartal at wasanaethau</p> <p>Gwneud y defnydd gorau o adnoddau</p>	<p>Ymyrraeth gynnar ble bynnag mae'n bosibl i atal sefyllfa droi'n argyfyngus ac o bosib arwain at ddigartrefedd ac angen ymyrraeth statudol.</p> <p>Trefniadau gweithio'n agosach eu hangen rhwng comisiynwyr Cefnogi Pobl, Opsiynau Tai, Darparwyr Gwasanaeth a rhanddeiliaid allweddol eraill, gan gynnwys rhai ar draws sectorau statudol preifat a gwirfoddol.</p> <p>Diwallu anghenion amrediad eang o ddefnyddwyr gwasanaeth a chyd weithio er mwy cyflawni deilliannau cadarnhaol fydd yn gwella ansawdd bywyd pob grŵp gwasanaeth.</p> <p>Darparu cyfleoedd ystyrlon i bobl ar draws yr holl grwpiau gwasanaeth er mwyn eu galluogi i deimlo'n rhan o'r gymuned ac i gymryd rhan mewn gweithgareddau o'u dewis, er mwyn lleihau unigrwydd a chyrraedd llawn botensial.</p> <p>Hyrwyddo datblygiad a defnydd o hybiau cymunedol fydd yn rhyng-oedrannol ac felly'n magu a meithrin unigolion annibynnol a gwydn o fewn cymunedau cryf yn unol â gweledigaeth CSYM i'r dyfodol.</p> <p>.</p> <p>Sicrhau bod gwasanaethau Cefnogi Pobl sy'n cael eu comisiynu yn darparu cefnogaeth o'r ansawdd uchaf, yn strategol berthnasol, ac yn cynnig gwerth am arian.</p> <p>Gweithio gyda rhanddeiliaid allweddol i leihau dyblygu darpariaeth gwasanaeth ble'n bosibl.</p>
---	---	--

<p>Strategaeth Dai Lleol 2014-2019</p>	<p>1. Datblygu cartrefi addas ar gyfer y dyfodol yn Ynys Môn.</p> <p>2. Gwneud defnydd gorau o'r stoc gyfredol, a gwella cartrefi a chymunedau.</p> <p>3. Atal argyfyngau llety a chynyddu opsiynau tai.</p> <p>4. Cefnogaeth i hyrwyddo annibyniaeth llety</p> <p>5. Cartrefi ar gyfer bywydau hirach</p> <p>6. Sicrhau bod y cysylltiadau rhwng tai a'r economi ehangach yn cael eu gwireddu.</p>	<p>1. Darparu data cadarn mewn perthynas â chefnogaeth sy'n ymwneud â thai ac anghenion tai er mwyn hysbysu'r broses gynllunio a sicrhau bod anghenion tai poblogaeth Ynys Môn yn cael eu diwallu.</p> <p>2. Cefnogi cymunedau i fod yn fwy gwydn ac i gynnig cymorth i daclo materion megis ymddygiad gwrth gymdeithasol, sefydlu hybiau cymunedol a hyrwyddo gweithgareddau rhyng oedrannol.</p> <p>3 Darparu'r gefnogaeth ac ymyrraeth briodol ac amserol i atal digartrefedd ac i liniaru unrhyw risg o ddigartrefedd o fewn 56 diwrnod.</p> <p>4. Darparu cefnogaeth amserol a phriodol i alluogi pobl i fyw'n eu cartrefi eu hunain cyhyd a phosibl ac felly atal cyfnod mewn diangen mewn ysbyty, cartref gofal neu amgylchedd sefydliadol arall.</p> <p>5, Darparu cefnogaeth ar draws pob math o ddaliadaeth gan gynnwys gofal ychwanegol i alluogi pobl i aros yn annibynnol cyhyd a phosib.</p> <p>6. Cyrraedd deilliannau cadarnhaol fydd yn ysbrydoli, unigolion a theuluoedd gwydn a chymunedau cryfach</p>
<p>Diwygio Lles</p>	<p>Effaith parhaus o'r sybsidi ystafell sbâr (neu'r Dreth Ystafell Wely del yr adnabyddir) ble mae</p> <p>Tenantiaid gydag un ystafell wely fwy nag y sydd ei angen = 14% o ostyngiad mewn Cymhorthdal Rhent Lleol</p>	<p>Bydd angen i ddarparwyr gwasanaeth a gomisiynir i ddeall a diweddarau'r newidiadau parhaus mewn polisi cymdeithasol ac yn enwedig mewn perthynas â diwygio lles</p> <p>Bydd angen i ddarparwyr cefnogaeth, gynnig cyngor, cefnogaeth a chyfeirio ymlaen i wasanaethau arbenigol ble'n briodol, er mwyn lliniaru effaith gymdeithasol ac economaidd newidiadau mewn diwygio lles.</p>

	<p>Tenantiaid gyda dwy neu fwy o ystafelloedd gwely nag y sydd ei angen = 25% o ostyngiad mewn Cymhorthdal Rhent Lleol.</p> <p>Cymhorthdal Rhannu Ystafell ar gyfer unigolion sengl hyd at 35 mlwydd oed yn arwain at ddiffyg arian digonol i allu fforddio rhent y farchnad, ac o bosib arwain at gynnydd mewn digartrefedd</p> <p>Cyflwyno Credyd Cynhwysol yn 2018.</p> <p>Argymhellion parhaus i ddiwygio'r ffordd yr ariennir llety â chefnogaeth</p>	<p>Cefnogi, cynghori ac atal amgylchiadau rhag cynyddu i fod yn argyfwng, a all arwain at gynnydd mewn digartrefedd.</p> <p>Sicrhau bod darparwyr wedi cofrestru ac achredu gan Awdurdod Rheoli Cyllid (FCA) os ydynt am gynnig cyngor rheoli dyled</p>
<p>Trechu Tlodi</p>	<p>Gwella aliniad o Raglenni Trechu Tlodi</p>	<p>Gweithio'n agosach rhwng Rhaglenni Trechu Tlodi. Megis,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cefnogi Pobl • Dechrau'n Deg • Teuluoedd yn Gyntaf • Cymunedau'n Gyntaf • Lleoedd Llewyrchus a Llawn Addewid <p>Gwneud defnydd mwy effeithlon o gyllidebau'r trwy gynllunio'n well a rhannu data cadarn ar draws y rhaglenni uchod, a thrwy hyn lleihau dyblygi a gwella'r ddarpariaeth</p>

	<p>Ystyried yr effaith ar ddarpariaeth Rhaglen Cefnogi Pobl a rhaglenni priodol eraill, pe byddai trefniadau ariannu Cymunedau'n Gyntaf yn cael ei ddiwygio, o ganlyniad i'r adolygiad y mae Llywodraeth Cymru yn ei hymgymryd.</p> <p>Disgwylir i Raglen Lleoedd Llewyrchus a Llawn Addewid ddod i ben ym mis Mawrth 2017, ac rydym ar ddeall y bydd cyfle i wneud cais am raglen grant o'r newydd yn y dyfodol - rhagwelir y bydd manylion pellach yn cael eu cyhoeddi dros y misoedd nesaf.</p> <p>Sicrhau y byddwn yn cyrraedd nodau ac amcanion Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, Deddf Tai (Cymru) 2014 a Deddf Llesiant a Chymunedau'r Dyfodol 2015.</p>
--	--

3. Lefelau Angen, a'r Bylchau yn y Gwasanaeth

3.1 Y prif offeryn a ddefnyddir i asesu angen yw'r ffurflen Mapio Anghenion, a gwblheir gan yr holl ddarparwyr a gomisiynir yn ogystal â rhai rhanddeiliaid megis Dewisiadau Tai'r Cyngor, BAWSO, Shelter ac yn y blaen, pan fydd defnyddiwr gwasanaeth newydd yn dod atynt gydag anghenion llety neu gefnogaeth. Cofnodir y wybodaeth ynghylch yr holl unigolion sy'n dod i'w sylw, p'un a ydynt yn cael eu hasesu neu beidio fel rhai sydd angen math o gefnogaeth sy'n ymwneud â thai ac a fydd gwasanaeth cefnogi'n cael ei ddyrannu iddynt wedyn neu beidio.

3.1.1 Mae 6 Awdurdod Gogledd Cymru wedi mabwysiadu dull partneriaeth o gasglu data NME (*Needs Mapping Exercise*). Cyflwynwyd ffurflen mapio anghenion a chronfa ddata rhanbarthol ym mis Mai 2012, oedd yn ei gwneud yn bosibl dadansoddi'r data ar lefel leol ac ar lefel y rhanbarth er mwyn rhoi darlun cynhwysfawr o'r angen ar draws rhanbarth Gogledd Cymru. Ers mis Ebrill 2014 mae'r holl ddata'n cael ei fewnbynnu ar-lein gan y rhai sy'n cwblhau'r wybodaeth.

3.1.2 Er gwaethaf y data cynhwysfawr y gellir ei gael allan o'r gronfa ddata, mae rhai anawsterau'n parhau ynglŷn â defnyddio'r dull yma. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Nid yw'r holl ddarparwyr yn cwblhau'r ffurflen
- Efallai bod yna gyfrif dwbl

3.2 Y Ffurflenni NME a Ddychwelwyd

3.2.1 Cafodd cyfanswm o 1,441 o ffurflenni eu cwblhau a'u dychwelyd gan ddarparwyr gwasanaethau rhwng mis Ebrill 2015 a mis Mawrth 2016.

Tabl 2

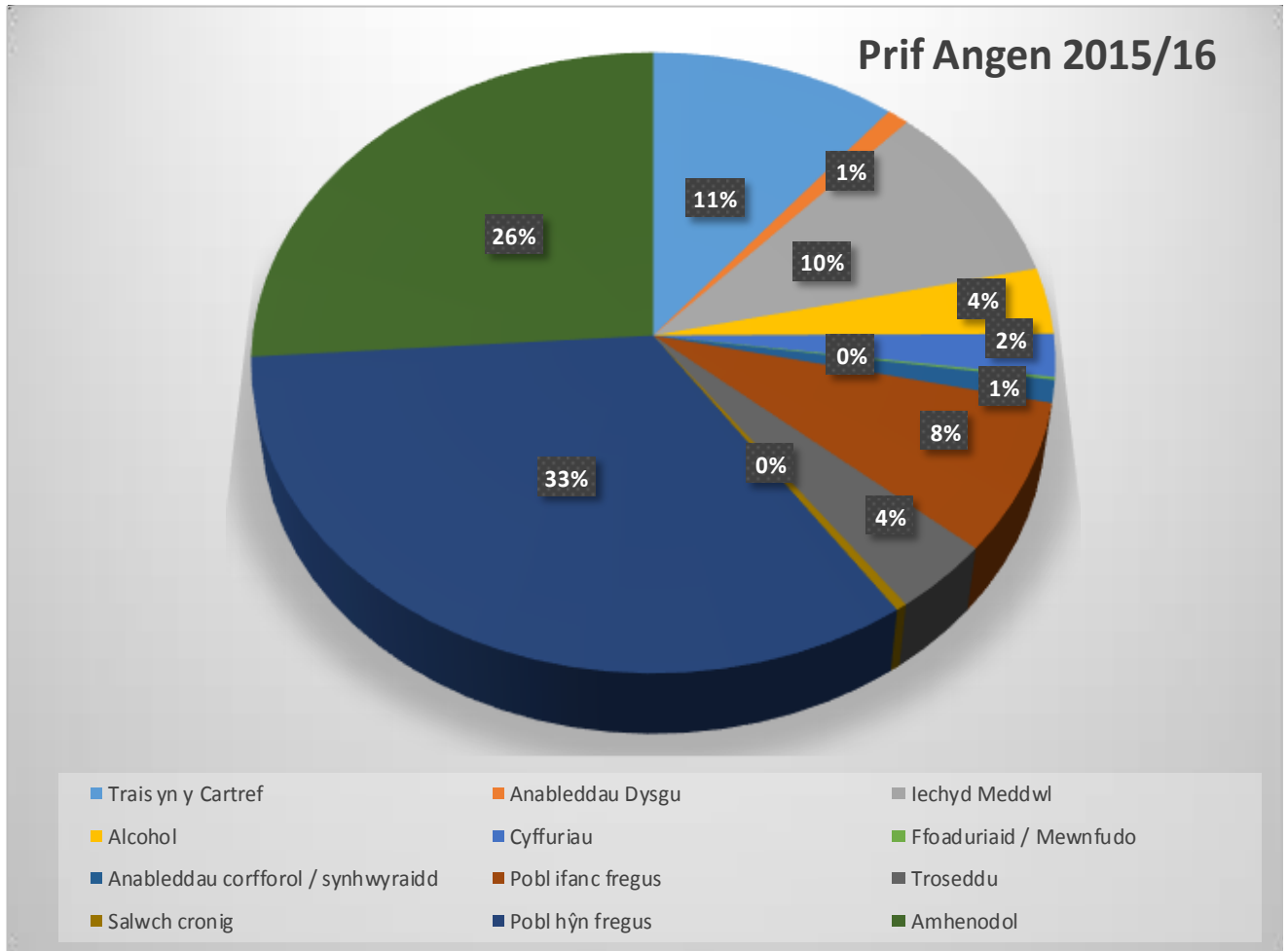
Blwyddyn	Nifer y Ffurflenni NME a Gwblhawyd
2008/09	617
2009/10	724
2010/11	825
2011/12	690
2012/13	443
2013/14	683
2014/15	1,185
2015/16	1,441

3.2.2 Roedd cyfanswm y ffurflenni Mapio Anghenion oedd yn ymwneud â Gwasanaethau Cefnogi Pobl Ynys Môn yn ystod 2015 /16 yn dangos cynnydd sylweddol unwaith eto o'i gymharu â'r data a dderbyniwyd am y 12 mis blaenorol. Gwelwyd cynnydd o 256

(21.6%) wedi ei gofnodi ar gyfer Ynys Môn am y flwyddyn. Roedd hyn yn cymharu gyda chynnydd o 11% ar draws Gogledd Cymru.

3.3 Dadansoddiad o'r Ffurflenni NME a Ddychwelwyd ar gyfer 2014/15

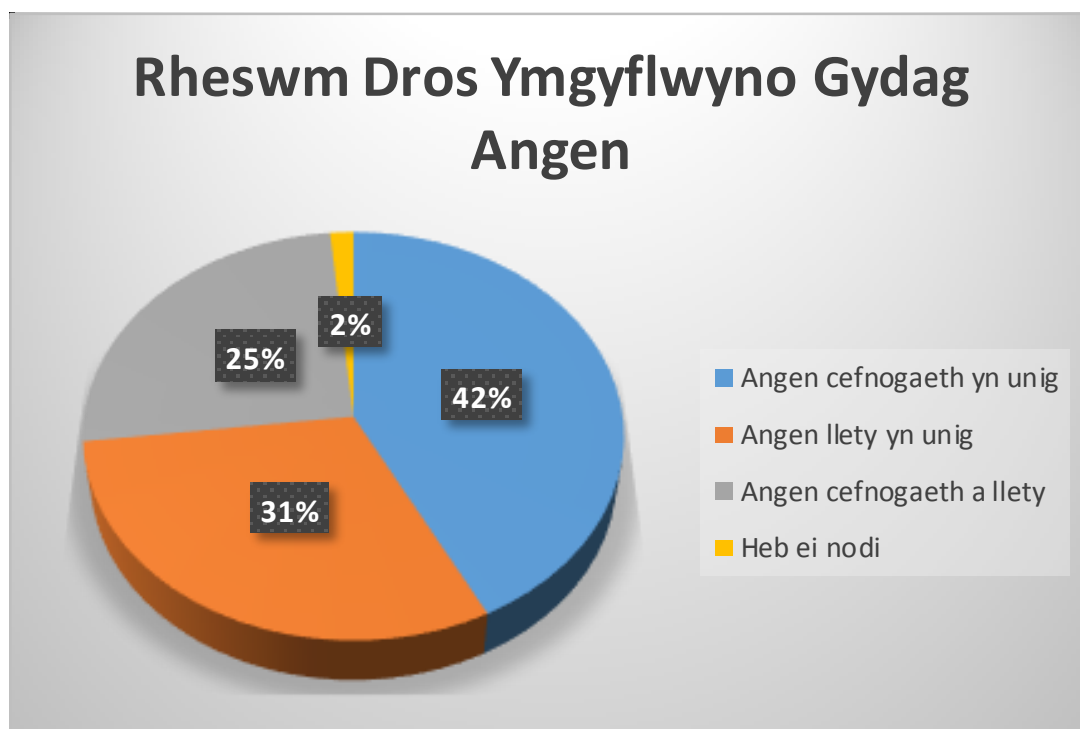
3.3.1

3.3.2 Roedd Pobl Hŷn (55 oed a throsodd) yn cyfri am dreian o'r holl brif anghenion a gyflwynwyd i ddarparwyr Cefnogi Pobl neu asiantaethau cyfeirio. Roedd 26% heb ddatgan eu prif angen, ac mae'n debyg yn adlewyrchu'r nifer uchel o bobl sydd ag anghenion eilaidd ynghyd ag anghenion cymhleth ac yn byw bywydau anhrefnus, wrth gyflwyno ac angen ymyrraeth. Gellir dadansoddi ymhellach wrth edrych ar y Siart Cylch, sy'n dangos yr holl brif anghenion sydd wedi eu cofnodi. Ymddengys bod Camdriniaeth yn y Cartref gyda 11% iechyd meddwl gyda 10% a phobl ifanc gyda 8% sy'n cynrychioli'r grwpiau sy'n fwyaf tebygol o gyflwyno'n ddigartref, gydag anghenion sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio sylweddau a throseddu wedi eu cofnodi am 4% yr un. Mae'r niferoedd sy'n cyflwyno o fewn y grwpiau yma yn adlewyrchu tueddiadau cyson dros y tair blynedd olaf.

3.4 Y Rheswm dros Ymgyflwyno mewn Angen

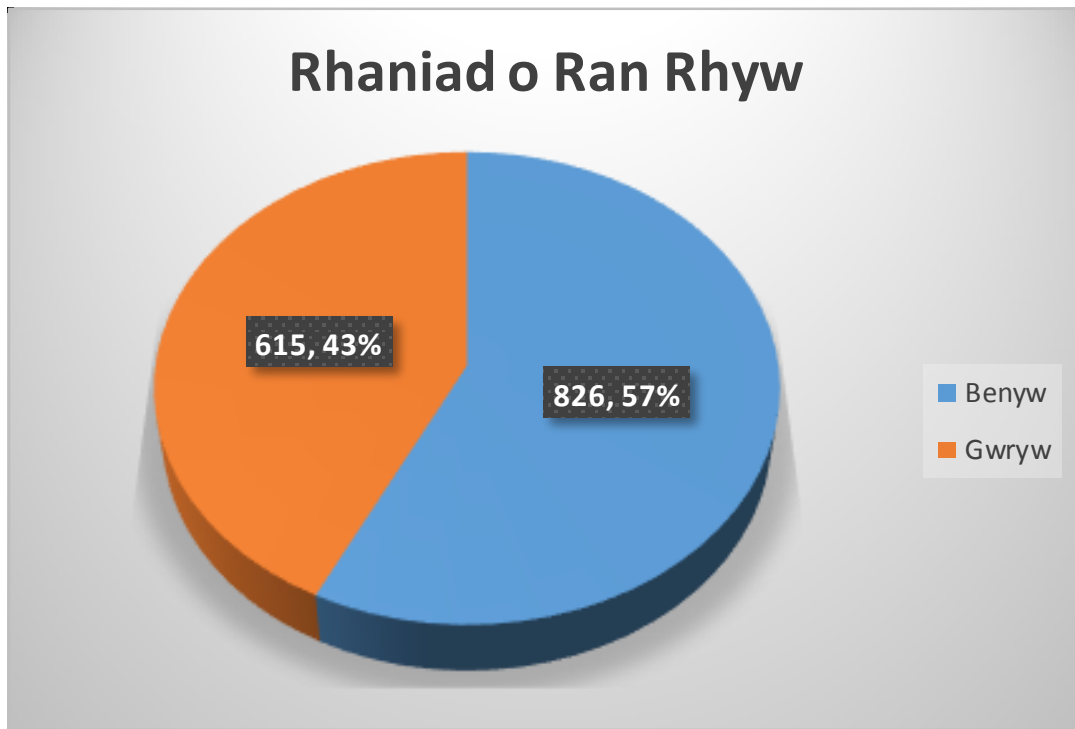
3.4.1 Ymgyflwynodd 42% (612) o unigolion ag anghenion cefnogaeth yn unig. Mae hyn yn cymharu â 55.3% (655) yn y flwyddyn flaenorol. Mewn cyferbyniad ymgyflwynodd 31% (441) ag anghenion llety yn unig, Mae hyn yn gymharol â 256 (21.6%) yn ystod y flwyddyn flaenorol. Roedd 25% (366) ychwanegol wedi'u cofnodi ag anghenion cefnogaeth a llety, o'i gymharu â 257 (21.7%) yn ystod y flwyddyn flaenoro. Methwyd a chofnodi rheswm ar gyfer 2% (22) a wnaeth gyflwyno.

3.5 Rhaniad o ran Rhyw

3.5.1 O'r cyfanswm o 1,441o geisiadau a wnaed, roedd 826 (57%) yn ferched a 615 (43%) yn ddynion. Mae hyn yn cymharu â 750 (63) o ferched a 435 (37) o ddynion gan adlewyrchu newid o 7% o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

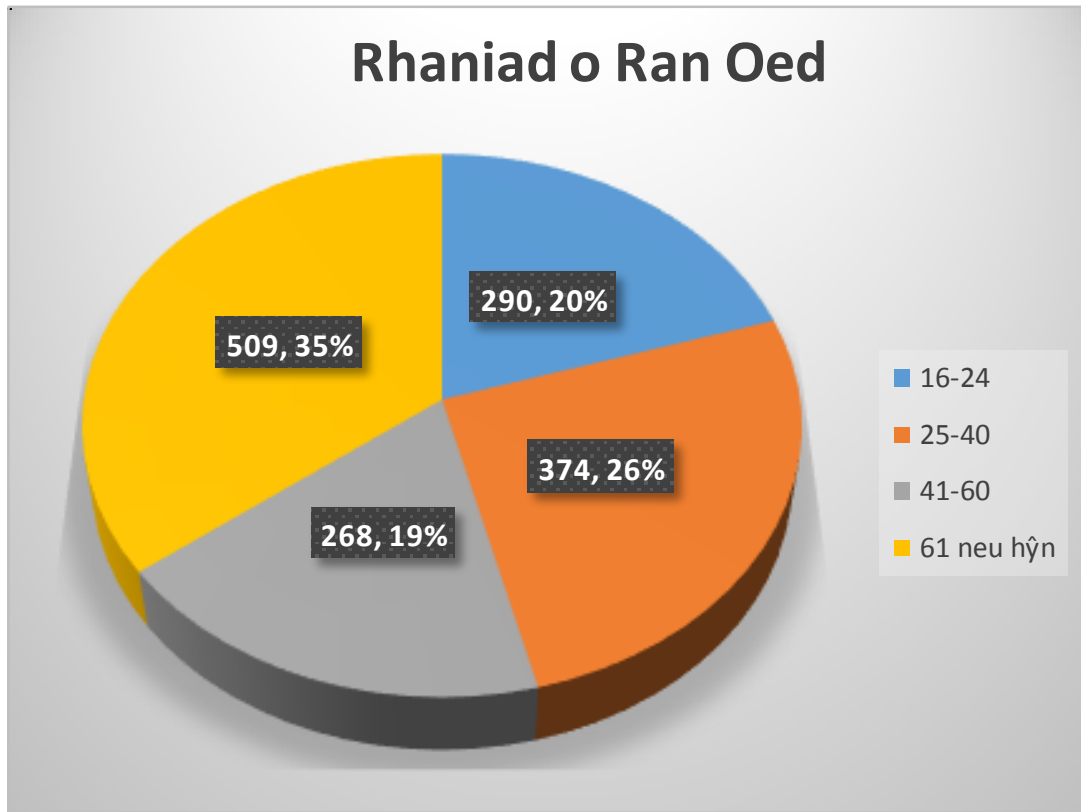
Rhaniad o Ran Rhyw

3.6 Rhaniad o ran Oed

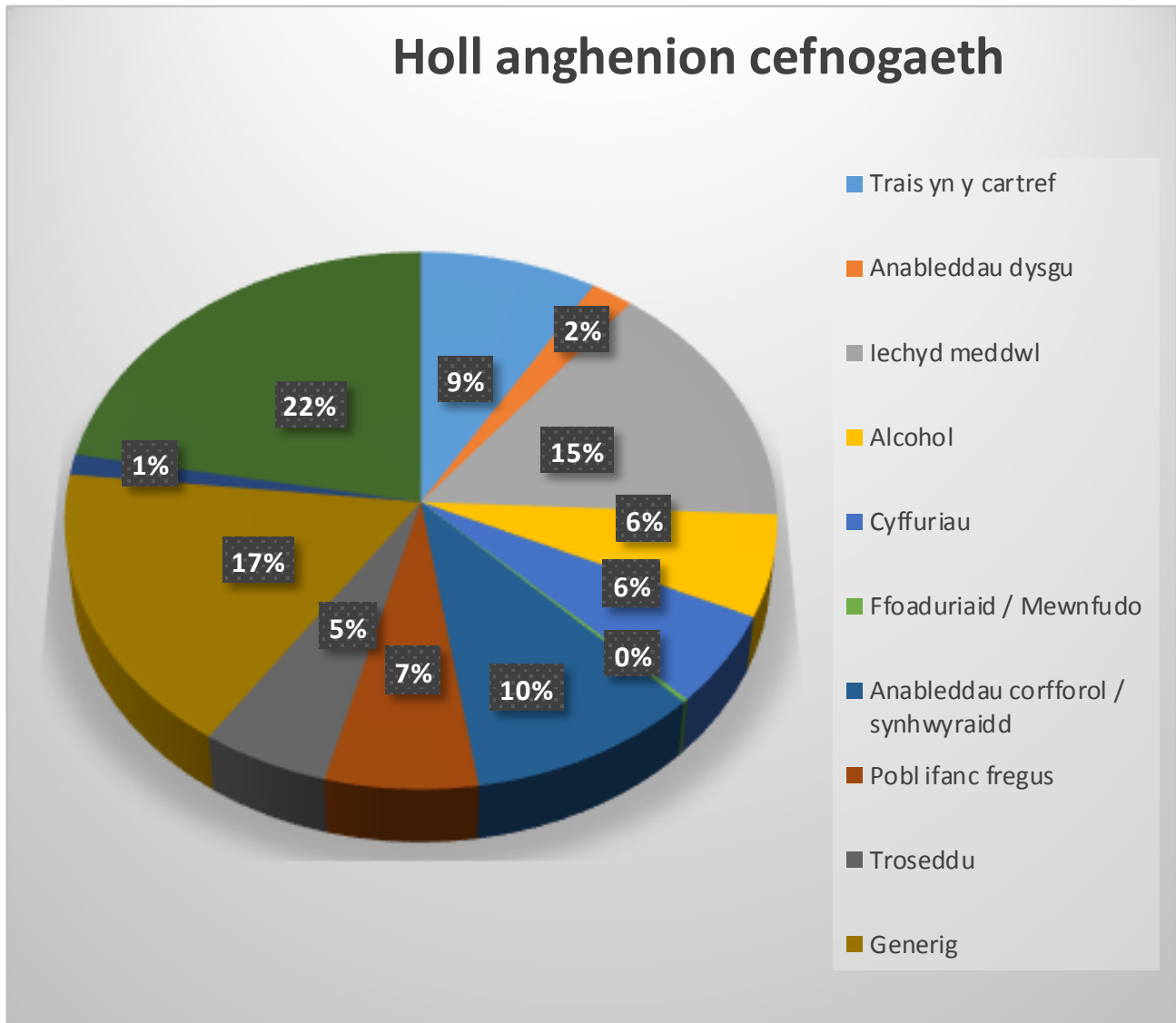
3.6.1 Yn y blynyddoedd diwethaf, mae'r grŵp oedran 16-24 mlwydd oed wedi cyfrif am y nifer uchaf o unigolion yn ymglyfwyno ag anghenion. Fodd bynnag, mae'r data diweddaraf a gasglwyd yn tynnu sylw at newid sylweddol mewn tueddiadau oedran, fel y dangosir yn y graff isod.

Rhaniad o Ran Oed

3.6.2 Roedd 35% (509) o'r rhai a gyflwynodd yn 61 mlwydd oed neu hŷn, gyda 26% (374) rhwng 25-40 mlwydd oed. O'i gymharu roedd y niferoedd rhwng 16-24 a 41-60 yn 20% (290) a 19% (268) yn benodol. Mae'n debyg bod y niferoedd uchel o rhai hynny sydd yn 61 mlwydd oed neu hŷn o ganlyniad i fuddsoddiad mewn gwasanaethau ail-alluogi, ac mae'r niferoedd sy'n cyflwyno i'r gwasanaeth yma a'r trosiant yn uchel. Dylid cymryd gofal wrth ddadansoddi'r siart cylch yma gan na fydd arian Cefnogi Pobl yn cael ei ddefnyddio ar gyfer ail-alluogi o Ebrill 2017 oherwydd y gogwydd sydd tuag at ofal yn hytrach na chefnogaeth neu atal digartrefedd. Mae'r nifer gwirioneddol o bobl ifanc sy'n cyflwyno yn parhau'n uchel ac yn gyson o ran niferoedd gyda'r blynyddoedd blaenorol.

3.7. Pob Lefel o Angen

3.7.1 Cofnodwyd cyfanswm o 2,373, o anghenion i gyd ar gyfer y cyfnod o 12 mis, o 1.4.15 i 31/03/2016. Mae hyn yn sylweddol uwch na'r flwyddyn flaenorol sef 1,706.

3.7.2 Roedd Camdriniaeth yn y Cartref yn cyfrif am 204 o achosion, oedd yn cyfateb i 9% o'r holl anghenion yr adroddwyd amdanynt. Roedd hyn yn sylweddol is na'r manylion cyfatebol am y flwyddyn flaenorol pryd y cofnodwyd 371 o gyflwyniadau a oedd yn adlewyrchu 22% o'r cyfanswm cyfan. Wrth ystyried y niferoedd o gyflwyniadau sydd wedi eu cofnodi am y blynyddoedd blaenorol, mae'n debyg nad yw ffurflenni wedi cael eu cwblhau neu eu hanfon ymlaen ar gyfer rhai sydd wedi dioddef camdriniaeth yn y cartref. Fe gofnodwyd y nifer uchaf o gyflwyniadau ar gyfer pobl hŷn sef 525 (22%) gyda phobl ag anghenion anableddau corfforol a synhwyraidd gyda 237 (10%) pellach. Mae yna gydberthyniad cryf rhwng pobl hŷn ac anableddau corfforol a synhwyraidd ac mae'r

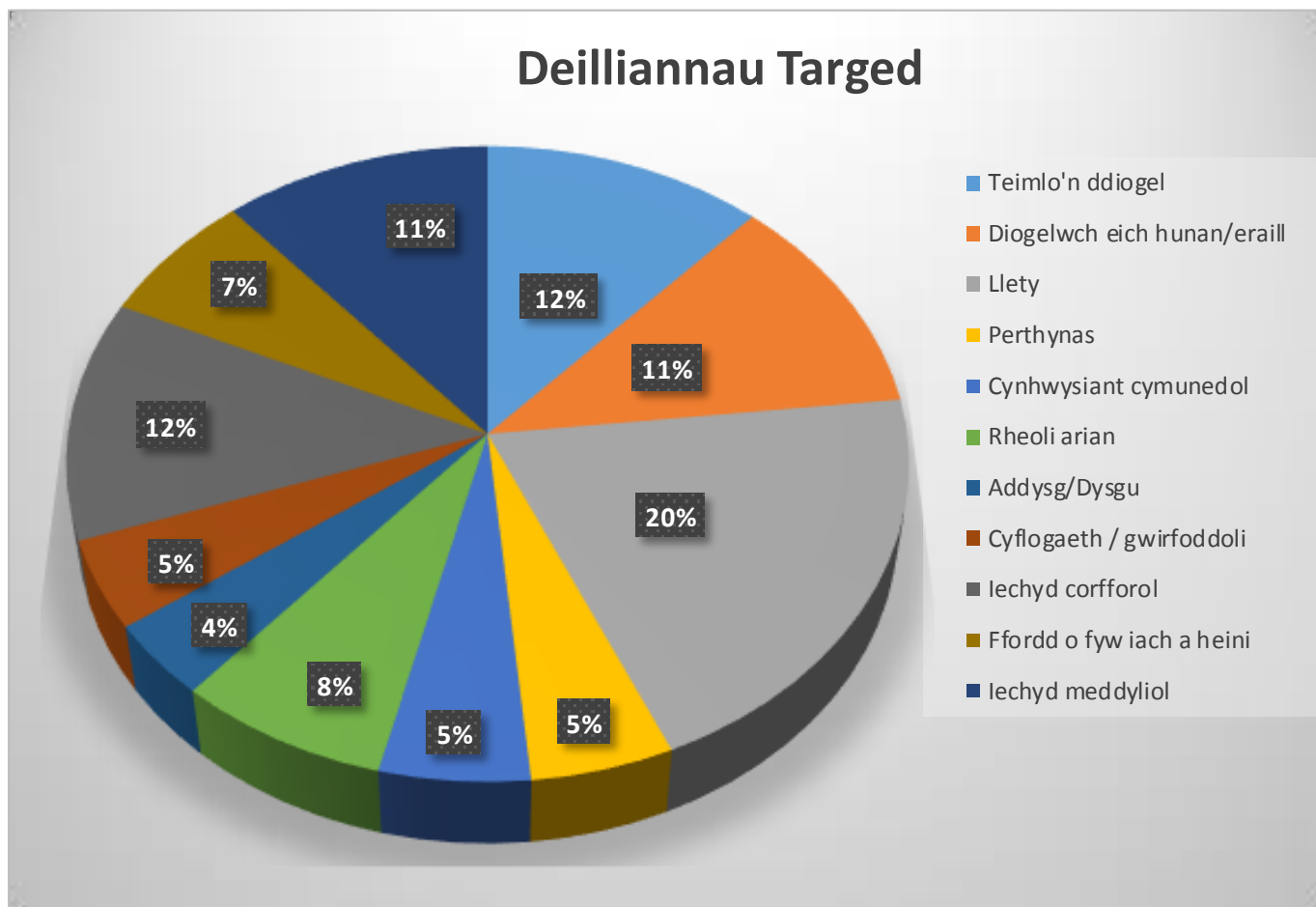
ddau grŵp wedi eu cyfuno yn cyfrif am fwy na threian o'r holl anghenion sydd wedi eu cofnodi. Fodd bynnag, dylid cymryd gofal pellach, gyda'r dadansoddiad yma gan fod ffurflen mapio angen wedi ei chwblhau ar gyfer pob un unigolyn sy'n derbyn gwasanaeth ail-alluogi, er gwaetha'r ffaith os ydynt yn derbyn cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ai peidio. Wrth ystyried bod y rhan helaeth sy'n derbyn gwasanaeth ail-alluogi ond yn derbyn yr elfen gofal yn unig, rydym yn rhagweld gostyngiad sylweddol ar gyfer ystadegau'r ddau grŵp yma dros y flwyddyn nesaf, o ganlyniad i ail-gyflunio darpariaeth ar gyfer pobl hŷn ers mis Medi 2016.

- 3.7.3 Mae'n debyg bod y nifer o bobl a gyflwynodd gydag anghenion generic yn adlewyrchu niferoedd uchel o bobl sy'n cyflwyno gyda sawl angen cymhleth. Roedd hwn mewn gwirionedd yr ail gategori uchaf gyda 407 (17%), gyda iechyd meddwl yn dilyn yn agos ar 358 (15%). Mae iechyd meddwl, wastad wedi bod yn un o'r prif resymau pam bod pobl yn cyflwyno gydag anghenion cefnogaeth, ac fe ellir dadlau mai dyma'r un o'r ffactorau sy'n draws groesi fwyaf ar draws yr holl anghenion. Mae'n wir i ddweud, allan ô'r data a gofnodwyd bod 107 mwy o bobl gyda math o iechyd meddwl o'i gymharu gyda'r flwyddyn flaenorol, er gwaethaf y ffaith bod y ganran o'r holl gyfeiriadau wedi aros yr un faint sef 15%.
- 3.7.4 Mae'r nifer o bobl ifanc bregus wedi aros mwy na heb yr un faint, ac wedi cofnodi union yr un faint o anghenion cyffredinol a'r flwyddyn flaenorol sef 154 (7%) o'i gymharu gyda 9% y llynedd. Yn yr un modd, mae 113 (8%) o'r rhan yn brif anghenion, sydd unwaith yn rhagor yn cymharu'n debyg i'r manylion o'r llynedd sef 115 (7%)

3.8 Deilliannau Targed

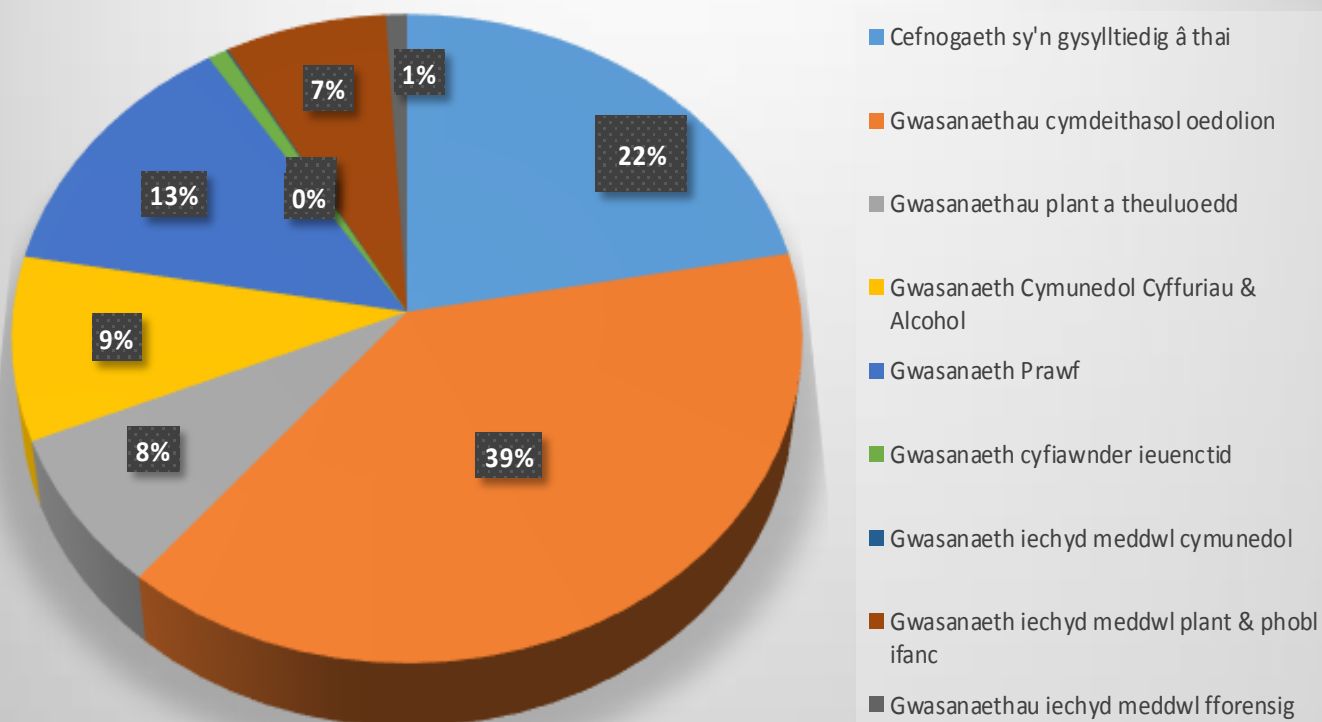

Deilliannau Targed

3.8.1 Cofnodwyd cyfanswm o 4,312, o ddeilliannau targed allan o'r data mapio anghenion dros y flwyddyn. Dengys hyn gynnydd sylweddol sef 3,155, o'r llynedd dros y flwyddyn olaf. Rheoli llety oedd wedi cofnodi amlaf gyda 871 (20%). Mae hyn yn rhoi sicrwydd bod yn nhermau bod rhanddeiliaid a darparwyr gwasanaeth sy'n cwblhau'r data yn adnabod ac yn gweithredu'n briodol o ran y nodau a deilliannau perthnasol, yn unol â phrif amcanion a nodau'r rhaglen, ac yn benodol yn cyfrannu tuag at leihau digartrefedd ac yn amlygu pwysigrwydd gweithredu'n ataliol. Gwelir cyferbyniad sylweddol hefyd yn y niferoedd a gofnodwyd yn y categori yma o ganlyniad i'r flwyddyn flaenorol, pryd cofnodwyd llety fel yr ail isaf o'r un ar ddeg categori a gofnodwyd gyda 111 (3.6%). Roedd teimlo'n saff unwaith eto'n amlwg yn nhermau'r deilliannau a nodwyd, a fwy na thebyg o ganlyniad uniongyrchol i'r nifer uchel o bobl hyn a phobl sydd ag anableddau corfforol sydd wedi cyflwyno dros y flwyddyn. Dangoswyd hefyd y rôl allweddol a chwaraeir gan gefnogaeth sy'n ymwneud â thair o ran anghenion Iechyd meddwl, trwy atal uchafu i wasanaethau dwys a statudol, wrth i 487 (11%) gael eu cofnodi yn y categori yma.

Gwasanaethau presennol

Roedd 61% o'r bobl a oedd angen mynediad gefnogaeth yn wybyddus i unai y Gwasanaethau Cymdeithasol neu ddarparwyr gwasanaeth cefnogaeth sy'n ymwneud â thai, gyda 39% yn gleientiaid y Gwasanaethau Cymdeithasol.

3.10 Bylchau yn y Gwasanaeth

3.10.1 Mae'n anochel y bydd bylchau ar unrhyw un adeg mewn rhaglen megis Cefnogi Pobl, sy'n darparu cefnogaeth i gymaint o wahanol feysydd gwasanaeth, llawer ohonynt ag anghenion dyrus. Mae'r bylchau yn y gwasanaeth wedi cael eu gwneud yn waeth dros y gan yr angen i liniaru effaith y gostyngiadau sylweddol mewn cyllid rhwng Ebrill 2012 a Mawrth 2016 rhai prosiectau, mewn cyfnod pan y bod lefelau anghenion yn cynyddu o flwyddyn i flwyddyn. Fodd bynnag mae'r penderfyniad gan Lywodraeth Cymru i gynnal lefelau arian ers Ebrill 2016 i'w groesawu ac mae wedi cynnig cyfle i atgyfnerthu ac i ail gyflunio darpariaeth yn unol ag ein prif flaenoriaethau strategol. Yn ogystal mae ffactorau ychwanegol megis mwy o dlodi, economi leol fregus, cynnydd mewn costau byw, ac effaith diwygio lles, i gyd yn cael effaith andwyol ar y mwyaf bregus o fewn ein cymdeithas, ac o ganlyniad yn cynyddu'r galw ar amser pan fod darpariaeth yn cael ei leihau.

3.10.2 Pobl Ifanc

3.10.3 Mae'r nifer o ymholiadau a dderbyniwyd gan ein gwasanaethau ar gyfer Pobl Ifanc, a'r cyfeiriadau fel dilyniant wedi cynyddu'n sylweddol dros y bum mlynedd olaf. Mae'r rhain yn cynnwys plant sy'n gadael gofal, er mai yn y lleiafrif mae'r rhain, gan fod y mwyafrif o'r bobl ifanc rhwng 16-24 oed heb gael unrhyw gyswllt gyda'r system ofal. Yn ogystal mae'r anghenion a gyflwynir yn fwy cymhleth ac yn aml angen ymyrraeth gan sawl asiantaeth.

3.10.4 Er bod 22 uned o lety â chefnogaeth ynghyd a 18 uned o gefnogaeth ar wasgar yn cael ei gomisiynu, mae'r galw yn dal yn fwy na'r cyflenwad a gan dderbyn cyfeiriad y polisi cymdeithasol cyfredol, yn enwedig gyda'r newidiadau diwygio lles pellach a ddisgwylir, ni ragwelir y bydd tueddiadau yn dangos gostyngiad yn y niferoedd sydd angen math o ymyrraeth. O ganlyniad, mae gwelliant yn amgylchiadau cymdeithasol ac economaidd rhai o'n pobl ifanc mwyaf bregus yn annhebygol. Mae'n fwriad gennym yn ystod 2017/18 i adolygu ein darpariaeth o gefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer pobl ifanc. Ceir gwybodaeth bellach am hyn yn rhan 5 o'r Strategaeth Gomisiynu yma.

3.10.5 Camdriniaeth yn y Cartref

3.10.6 Mae tystiolaeth anecdotaidd sydd wedi ei dynnu o'r data mapio anghenion ynghyd ac ymweliadau monitro yn awgrymu bod camdriniaeth yn y cartref yn cynyddu o fewn ein cymdeithas, gyda sawl achos yn dangos anghenion dwys sydd angen asesiad ac ymyrraeth gan sawl asiantaeth. Fodd bynnag, mae nifer uchel o achosion camdriniaeth yn y cartref yn parhau i fod yn guddiedig oherwydd y stigma sy'n gysylltiedig â hefyd yr ofn sy'n bodoli o sgil-ffeithiau pellach pe byddai'r drosedd yn cael ei chyfeirio ymlaen yn briodol. Yn anffodus felly, fe fydd wastad elfen o angen ddim yn cael ei ddiwallu parthed materion sy'n ymwneud â chamdriniaeth yn y cartref.

3.10.7 Parhau bydd y gwaith o ail fodelu ein darpariaeth Camdriniaeth yn y Cartref yn ystod 2017/18. Serch hynny, bydd ein cyfeiriad terfynol yn ddibynnol os yw materion camdriniaeth yn y cartref yn parhau'n lleol neu'n cael ei ddarparu ar lefel rhanbarthol. Mae gwaith yn mynd rhagddo ar hyn o bryd i apwyntio Cydlynnydd Camdriniaeth yn y Cartref ar lefel rhanbarthol.

3.10.8 Cefnogaeth ar Wasgar Lefel Isel Parhaus – Yn ôl tystiolaeth anecdotaidd sydd wedi ei dderbyn trwy ffurf data ac ymgynghoriad uniongyrchol gyda defnyddwyr gwasanaeth, mae'n ymddangos bod nifer uchel o ddefnyddwyr gwasanaeth yn parhau i fod yn fregus yn dilyn terfynu'r cyfnod o wasanaeth. Bydd achos busnes yn cael ei lunio yn ystod 2017/18 i ystyried comisiynu cynllun Cefnogaeth ar Wasgar lefel isel fel trefniant

parhaus ar gyfer y rhai hynny fydd yn parhau ag anghenion yn dilyn terfynu cyfnod o gefnogaeth arbenigol, ond sydd heb fynediad at unrhyw gymorth o fewn gwasanaethau statudol neu wirfoddol. Gweler Rhan 5 o'r ddogfen yma.

3.10.9 Toriadau Ariannol - Er gwaethaf y ffaith bod arian Rhaglen Cefnogi Pobl yn aros heb newid am yr ail flwyddyn yn olynol, bydd toriadau sylweddol o fewn gwasanaethau statudol yn ei gwneud yn anorfod y bydd mwy o bwysau yn cael ei roi ar wasanaethau arbedol, er mwyn llenwi'r bwlch a grëir yn y ddarpariaeth angenrheidiol.

Heb os, bydd cynnydd yn y meini prawf ar gyfer gwasanaethau statudol yn arwain at fwy o bobl yn cyflwyno hefo angenion ac o ganlyniad bydd angen i wasanaethau cefnogaeth orfod flaenoriaethu yn unol ag angen. Felly, mae'n debygol y bydd anghenion a phroblemau'r rhai hynny sy'n cyflwyno ar y lefel isaf yn cynyddu dros amser, oherwydd diffyg ymyrraeth amserol, sydd yn ei hun yn mynd i arwain at broblemau pellach, ac arwain at alw yn cynyddu i lefel uwch na'r unedau a gyflenwir, yn enwedig mewn meysydd megis Iechyd Meddwl, Pobl Ifanc a Chamdriniaeth yn y Cartref.

3.10.10 Swyddog Adsefydlu Troseddwyr

Cyflogir Swyddog Adsefydlu Troseddwyr gan Gyngor Sir Ynys Môn sy'n gweithio ar y cyd gydag Opsiynau Tai a'r Gwasanaeth Atal Digartrefedd a Chefnogaeth sy'n Ymwneud â Thai yn fewnol, Ariennir y swydd ar hyn o bryd trwy grant atal digartrefedd gan Lywodraeth Cymru, ac mae hyn yn cael ei adolygu ar hyn o bryd. Yn ogystal, mae'r Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol wedi comisiynu astudiaeth o anghenion troseddwyr sy'n gadael carchar, ar draws Gogledd Cymru, Gwelir hyn yn rhywbeth amserol gan fod Carchar Y Berwyn yn Wrecsam i fod i agor yn ystod 2017.

Mae'r swydd yma wedi gwneud cyfraniad gwerthfawr mewn rhoi cymorth i droseddwyr sy'n gadael carchar ynghyd ac eraill sydd mewn cyswllt a Threfn Cyfiawnder Troseddol er mwyn eu galluogi i dderbyn ymyrraeth a chefnogaeth amserol ac felly cyfrannu at leihau digartrefedd a'r risg o ail-droseddu.

3.10.11 Diffyg Llety Addas - Heb os mae taro ar y cydbwysedd angenrheidiol o fewn ein stoc tai o blith beth sydd yn fforddiadwy ac yn addas yn cynyddu'n fwy o her dros amser. Gyda'r niferoedd o gartrefi gydag ond un person yn byw ynddynt yn cynyddu'n gyflym, oherwydd ffactorau megis poblogaeth yn heneiddio, mwy o dor-priodas, a theluloedd yn chwalu, ynghyd a materion sy'n gysylltiedig ag iechyd meddwl, mae'r angen am, lety un a dwy ystafell wely yn fwy nag erioed. Crëir problemau pellach o ran dod o hyd i lety addas gyda diffyg yn y nifer o dai fforddiadwy sydd ar gael, yn bennaf oherwydd newidiadau mewn polisi cymdeithasol, megis diwygio lles.

Bydd yr angen am lety ychwanegol hefyd yn cael ei effeithio gan ddatblygiad Wylfa B, fydd yn golygu bod rhwng 6,000 ac 8,000

yn fwy o bobl ar yr ynys, gyda nifer uchel ohonynt angen llety eu hunain. Bydd hun yn ei hun o bosib yn arwain at gynyddu'r lefelau digartrefedd gan y bydd y stoc tai ar draws pob daliadaeth yn debygol i fod yn gwegian hefo galw. O ganlyniad rhagwelir y bydd mwy byth o gyfeiriadau yn cael eu gwneud at Ddarparwyr Cefnogi Pobl,

4. Tystiolaeth Ymgynghori

4.1 Mae Tîm Cefnogi Pobl Ynys Môn wedi gwneud cynnydd sylweddol o ran mynd i'r afael â materion yn ymwneud ag ymgynghori dros y tair blynedd ddiwethaf.

Mae'r canlynol yn dystiolaeth i'n cynnydd dros y deuddeng mis diwethaf mewn perthynas â:

- Chyfranogaeth Defnyddwyr Gwasanaeth
- Ail-gyflunio Pobl Hŷn
- Arferion Tendro
- Darparwyr yn ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth mewn ffordd ystyrlon
- Monitro Darpariaeth Gwasanaeth / Cyfranogiad gan Ddarparwyr

4.2 Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth.

4.2.1 Mae cyfranogiad Defnyddwyr Gwasanaeth wedi cael ei nodi fel blaenoriaeth allweddol gan Lywodraeth Cymru o fewn Rhaglen Cefnogi Pobl ac mae'n awr yn eitem sefydlog ar yr agenda yng nghyfarfodydd Pwyllgor Cydweithredol Rhanbarthol Gogledd Cymru bob dau fis.

4.2.2 Cesglir barn defnyddwyr gwasanaeth sy'n derbyn gwasanaethau yr ariennir trwy Cefnogi Pobl yn Ynys Môn fel trefniant parhaus, trwy holiadur ar-lein (Eich Gwasanaeth Eich Barn). Ceir crynodebau o'r data sydd wedi ei gasglu rhwng Ebrill 2016 a Rhagfyr 2016 yn Atodiad 3 o'r ddogfen hon.

4.2.3 Dengys y tabl yn Atodiad 4 o'r ddogfen yma'r lefelau a'r amrywiaeth o waith cyfranogiad defnyddwyr gwasanaeth yr ymgwymerir gan Dîm Cefnogi Pobl a'r Darparwyr Gwasanaeth dros y 12 mis olaf.

4.3 Ail-gyflunio Pobl Hŷn:

4.3. Ym mis Medi 2016, cwblhaodd y Cyngor y broses o ail-gyflunio cefnogaeth sy'n Ymwneud â thai ar gyfer pobl hŷn. Cynhaliwyd ymgynghoriad manwl gyda thenantiaid tai gwarchod, a'u teuluoedd a'r gymuned ehangach. Bu i'r ymgynghori gael ei gynnal trwy nifer o ffyrdd gwahanol, megis sesiynau briffio wyneb yn wyneb, comisiynu gwasanaeth eiriolaeth annibynnol, newyddlenni rheolaidd oedd yn cynnwys rhestr o gwestiynau ac

atebion a dynnir eu sylw yn aml, ynghyd a diweddarau ein gwefan gorfforaethol. Bu person hyn sydd hefyd yn denant i'r cyngor yn aelod gwerthfawr o'r panel dyfarnu a benderfynodd ar y cais llwyddiannus.

4.4 Arferion Tendro

Mae'r angen i brofi'r farchnad ac ymgymryd ag ymarferion tendro i sicrhau cydymffurfio â Rheolau Caffael Ewropeaidd wedi bod yn arferiad rheolaidd o fewn Rhaglen Cefnogi Pobl ar Ynys Môn, dros y tair blynedd ddiwethaf. Yn ystod y cyfnod hwn, mae defnyddwyr gwasanaeth wedi cael eu cynrychioli yn ystod yr holl baneli gwerthuso a gynhaliwyd ac, ar ôl cael sesiynau ymsefydlu a pharatoad, maent wedi dylanwadu a gwneud cyfraniadau sylweddol i'r broses derfynol o wneud penderfyniadau.

Mae'r rhain yn cynnwys:

- Cefnogi Tenantiaeth yn Gyffredinol
- Pobl Ifanc ag Anghenion Cymhleth
- Pobl Sengl rhwng 24 a 55
- Camddefnyddio Sylweddau
- Troseddu
- Iechyd Meddwl
- Pobl Hŷn

4.5 Eich Gwasanaeth Chi, Eich Barn Chi

4.5.1 Yn ystod cyfnodau diweddaraf 2015/16, mae Tîm Cefnogi Pobl Ynys Môn, mewn cydweithrediad â Thîm Technoleg Gwybodaeth y Cyngor, wedi datblygu Eich Gwasanaeth Chi Eich Barn Chi ar-lein i ddefnyddwyr gwasanaeth.

4.5.2 Rhwng 1af Ebrill 2016 a 31ain Ragfyr 2016, fe ymwelodd 75 o ddefnyddwyr gwasanaeth yr adnodd ar-lein yma. Cwblhawyd yr arolwg yn llawn gan 55 o bobl gydag 20 ychwanegol yn rhannol gwblhau'r wybodaeth, sy'n darparu data defnyddiol ar gyfer mesur barn defnyddwyr gwasanaeth ar ansawdd y gwasanaeth, cyfleoedd ar gyfer cyfranogi, bylchau yn y ddarpariaeth a meysydd ar gyfer gwella. Ers ei gyflwyno, mae'r niferoedd sydd wedi dangos diddordeb wedi bod yn gyson ac fe ragwelir y gall yr adnodd gynnig data cadarn ac ystyrion er mwyn adlewyrchu darpariaeth gyfredol a chyfrannu at ddatblygu a gwella gwasanaethau yn y dyfodol.

4.5.3 Darperir naratif o'r data rhwng 1.4.16 a 31.12.16 yn Atodiad 3 o'r ddogfen hon. Heb os mae sylwadau'r defnyddwyr gwasanaeth yn amlygu gwerth y rhaglen a

gwerthfawrogiad y defnyddwyr eu hunain o'r Rhaglen. Ceir manylion am ddata rhwng Tachwedd 2015 a 31 o Fawrth 2016 yn y Cynllun Comisiynu blaenorol rhwng 2016-2019.

4.6 Monitro Darpariaeth Gwasanaeth / Cyfranogiad Defnyddwyr Gwasanaeth

4.6.1 Cynhaliwyd cyfres o ymweliadau monitro ym mis Mawrth / Ebrill a Thachwedd / Rhagfyr 2016. Cwblhawyd adroddiad ar bob prosiect a fei rhannwyd gyda'r darparwyr yn unigol, gan amlygu materion o bryder ynghyd ac enghreifftiau o ymarfer da mewn perthynas â darparu gwasanaeth a rheoli cytundeb / perfformiad. Trafodwyd a rhannwyd y canfyddiadau gyda'r darparwyr perthnasol ac fe ddiweddarwyd y cynlluniau gwella a datblygu a luniwyd fel rhan o'r adolygiad mwy manwl.

4.6.2 Ymgynghorwyd gyda phob un o'n darparwyr cyn llunio achos busnes a'i gyflwyno i'r Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl, parthed sefydlu Man Mynediad Sengl / Porth Cefnogi Pobl.

5. Blaenoriaethau ar gyfer Datblygiadau yn Ynys Môn 2017-2018

5.1 Adolygu a Monitro Gwasanaethau

5.1.2 Mae'r Tîm Cefnogi Pobl ar Ynys Môn wedi bod yn cynnal rhaglen o adolygiadau strategol bob tair blynedd ers cychwyn y Rhaglen yn 2003. Mae'r broses adolygu yn ddull trylwyr a chadarn a ddefnyddir i benderfynu ar gymhwyster, perthnasedd strategol a gwerth am arian ac yn ogystal, mae'n gweithredu fel cyfrwng i hyrwyddo ymgysylltiad gyda defnyddwyr gwasanaeth a datblygu gwasanaethau.

5.1.3 Cynhaliwyd rhaglen ddwys o adolygiadau gwasanaeth gan y Tîm Cefnogi Pobl yn ystod 2013 a 2014, 2105, 2016 ac fe fydd y gwaith o weithredu cylch newydd yn cychwyn yn 2017 er mwyn cynnal adolygiadau o'r Grwpiau isod:

- Atal Digartrefedd
- Gwasanaethau i Bobl Ifanc
- Camdriniaeth Ddomestig
- Teuluoedd Sengl Bregus
- Pobl Hŷn (2 Gynllun)

5.1.4 Mae'r dystiolaeth o ran ansawdd gwasanaeth, gwerth am arian a pherthnasedd strategol wedi bod yn amhrisiadwy i benderfynu lle mae ein blaenoriaethau yn gorwedd, y gwasanaethau y bu angen eu hailfodelu, eu hail-gomisiynu neu, mewn rhai achosion, eu dadgomisiynu yn llawn a hynny o fewn cyfnod o dair blynedd sydd wedi bod yn hynod heriol o safbwynt ariannol.

5.1.5 Mae manylion am y modd yr ydym yn bwriadu defnyddio'r arian ar gyfer 2017/18 yn cael eu hamlinellu isod. Yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru, mae'r newidiadau wedi bod yn seiliedig ar gynllunio strategol a gwybodaeth yn hytrach na gwneud toriadau cyfartal ar draws yr holl wasanaethau. Mae'r holl wasanaethau a gomisiynir yn cael eu cynnwys gyda mapiau cyflenwi a hynny'n gyson â Chategoriâu Grwpiau Cymwys a Chynlluniau Gwariant Llywodraeth Cymru.

5.2 Camdriniaeth yn y Cartel

5.2.1 Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Gorwel	4	Darpariaeth Lloches

Gorwel	1	Lloches wasgaredig
Gorwel	6	Cefnogaeth ar Wasgar
Gorwel	14	IDVA
	25	

5.2.2 Yn ystod 2014, cynhaliwyd adolygiad o'r gwasanaethau camdriniaeth yn y Cartref y mae Gorwel yn cael eu comisiynu i'w darparu. Yn ôl canfyddiadau'r adolygiad, nid oedd y model cyfredol o ddarpariaeth, yn enwedig yr elfen cefnogaeth ar wasgar, yn gost-ffeithiol. O ganlyniad, cytunwyd ar ostyngiad yn y cyllid o Ebrill 2015.

5.2.3 Rydym yn bwriadu adolygu'r ddarpariaeth o safbwynt Camdriniaeth yn y Cartref ar y cyd â chomisiynwyr eraill o fewn yr Awdurdod Lleol yn ystod 2017/18. Mae'n debyg y byddir yn ystyried modelau amgen i ddiwallu anghenion pobl yn y grŵp gwasanaeth hwn, ac yn y cyfamser, nid oes bwriad i ostwng ymhellach y dyraniad cyfredol ar gyfer y maes gwasanaeth hwn. Fodd bynnag, fel y soniwyd uchod, mae'n bosibl y bydd y cyfeiriad y byddwn yn ei gymryd yn y dyfodol o ran comisiynu gwasanaethau ar gyfer pobl sy'n dioddef digwyddiadau / achosion o gamdriniaeth yn y cartref yn cael ei benderfynu gan bolisi Llywodraeth Cymru, ac yn benodol, a fydd dull rhanbarthol yn cael ei fabwysiadu ar gyfer y grŵp hwn ai peidio.

5.3 Anableddau Dysgu

5.3.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Cartrefi Cymru	14	Prosiectau Llety â Chefnogaeth parhaol ar draws 6 Chynllun.
Tyddyn Môn	19	Prosiectau Llety â Chefnogaeth parhaol ar draws 5 Cynllun.
Gofal Môn	9	6 o Gynlluniau Llety â Chefnogaeth Parhaol a 3 Uned o Gymorth Hyblyg
	42	

5.3.2 O'r holl grwpiau cymwys sy'n derbyn cyllid Cefnogi Pobl, y gwasanaeth llety â chefnogaeth i bobl ag anableddau dysgu sy'n costio fwyaf o gryn dipyn. Mae'r gwariant blynyddol mewn perthynas â darparu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai i bobl ag anableddau dysgu ar hyn o bryd yn £ 722,689, sy'n cyfateb i 27.33% o'r dyraniad Cefnogi Pobl ar gyfer 2016/17. Mae hyn yn gyfystyr â chost flynyddol o £ 18,530 ar gyfartaledd ar gyfer pob un o'r 39 o unigolion sy'n cael eu cefnogi i fyw'n annibynnol yn y gymuned. Nid yw'r ffigwr cyfartalog hwn yn cynnwys 3 uned o gymorth hyblyg sy'n cael eu gomisiynu ar gost o £ 22,563.84 sy'n cyfateb i £ 7521.28 fesul unigolyn.

5.3.3 Cafodd adolygiad o wasanaethau cefnogaeth sy'n ymwneud â thai i bobl ag anableddau dysgu ei gynnal yn ystod 2016, ar gyfer yr hyn sydd, yn ei hanfod, wedi bod

yn drefniant a etifeddwyd ers cychwyn y rhaglen gyllido Cefnogi Pobl yn 2003. Nododd canfyddiadau'r adolygiad yn glir bod nifer o dasgau sy'n cael eu hariannu drwy'r Grant Cefnogi Pobl mewn gwirionedd yn ymwneud â gofal ac o'r herwydd, yn anghymwys.

- 5.3.4 Ymhellach, canfuwyd bod lefel anghymesur o gyllid Cefnogi Pobl yn cael ei ddefnyddio ar draws nifer o brosiectau llety â chefnogaeth ac ystyriwyd ei fod yn disodlin, yn hytrach nag ategu'r ddarpariaeth statudol ar gyfer y defnyddwyr gwasanaeth bregus hyn.
- 5.3.5 O ganlyniad, cyflwynwyd cynnig i'r Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl i gapio'r holl gefnogaeth sy'n ymwneud â thai i bobl ag anableddau dysgu ar uchafswm o 15 awr yr wythnos. Er bod hyn yn sylweddol uwch na'r cyfartaledd o 5 awr yr wythnos, sy'n cael ei ddyrannu i grwpiau bregus eraill, mae'n dal i fod gryn dipyn yn llai na'r trefniant presennol, a bydd yn arwain at ddadfuddsoddi £287,000 yn y cyllid Cefnogi Pobl ar gyfer pobl ag Anableddau Dysgu o fis Ebrill 2017.
- 5.4.5 Mae'n anochel y bydd y dadfuddsoddiad yn y cyllid Cefnogi Pobl ar gyfer anableddau dysgu yn cyflwyno heriau ariannol o ran Gofal Cymdeithasol i Oedolion yn ystod y tymor byr i ganolig. Mae Cefnogi Pobl yn ymrwmo i gydweithio gyda Gofal Cymdeithasol i Oedolion, Iechyd, Defnyddwyr Gwasanaeth a'u teuluoedd a'r darparwyr gwasanaeth i ailfodolu'r ddarpariaeth bresennol yn wasanaeth addas i'r pwrpas a chynaliadwy a fydd hefyd yn bodloni anghenion defnyddwyr gwasanaeth eraill yn y dyfodol.

5.5 Iechyd Meddwl

5.5.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Gwasanaethau Cymorth yn y Gymuned	9	Llety â Chefnogaeth
Gwasanaethau Cefnogaeth yn y Gymuned	150 awr yr wythnos (50 o ddefnyddwyr gwasanaeth / 3 awr yr wythnos)	Cefnogaeth ar Wasgar
	59	

- 5.5.2 Yn dilyn trafodaethau ac ymgysylltiad rheolaidd yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf rhwng y Tîm Cefnogi Pobl a darparwyr dynodedig sy'n cynnig cefnogaeth sy'n ymwneud â thai i bobl ag anghenion iechyd meddwl, cymerwyd camau breision i sicrhau bod y gwasanaeth bellach yn cwrdd ag anghenion cymwys o ran cefnogaeth sy'n ymwneud â thai.
- 5.5.3 Cynhaliwyd ymarfer tendro ym mis Ebrill 2016, a welodd uno'r pedwar gwasanaeth blaenorol ar gyfer darparu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai i bobl ag anghenion iechyd meddwl (2 x llety â chefnogaeth a 2 x cefnogaeth ar wasgar). Arweiniodd hyn at gael un yn hytrach na dau ddarparwr ac o ganlyniad, gwelwyd gostyngiad yn y costau rheoli a chynnydd yn lefel y ddarpariaeth gyda hynny'n rhoi gwerth ychwanegol.

5.5.4 Yr un modd ag unrhyw wasanaeth newydd neu wasanaethau a ail-gyfluniwyd, sefydlwyd grŵp cydranddeiliaid amlasiantaethol yn cynnwys cynrychiolwyr o Cefnogi Pobl, Opsiynau Tai, y Tîm Iechyd Meddwl Cymunedol, Gwasanaethau Plant, y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol, Camddefnyddio Sylweddau. Mae'r grŵp yn cyfarfod bob 6 wythnos i drafod perfformiad yn erbyn y contract, mewnbwn, problemau neu bryderon ac i rannu arfer dda.

5.6. Camddefnyddio sylweddau

5.6.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
CAIS	7	Llety â Chefnogaeth a Phrosiectau Symud ymlaen
Cefnogaeth ar Wasgar	33	Hyblyg Isel-Uchel
	40	

5.6.2 Cynhaliwyd ymarfer tendro a welodd y ddarpariaeth o gefnogaeth sy'n ymwneud â thai i bobl sy'n camddefnyddio sylweddau, sydd â hanes o droseddu ac / neu atal digartrefedd lefel isel generig, yn cael eu cyfuno'n un contract.

5.6.3 Yn yr un modd â'r tendr iechyd meddwl, cafodd dau o'r tri darparwr eu dadgomisiynu'n dilyn y cyfuno gyda hynny'n arwain at arbedion sylweddol, yn enwedig o ran y gostyngiad yn y costau rheoli. Mae'r ail-gyflunio hefyd wedi arwain at gynnydd bychan yn nifer yr unedau a ddarperir gyda'r fantais ychwanegol o fwy o hyblygrwydd i ddelio ag anghenion wrth iddynt godi, yn enwedig pan mae lleoedd gweigion yn codi mewn un o'r prosiectau dynodedig oherwydd gellir eu llenwi gydag unigolion sydd ag unrhyw o'r prif anghenion eraill o fewn cytundeb y contract. Mae hefyd yn caniatáu mwy o hyblygrwydd mewn perthynas â derbyn atgyfeiriadau i'r gwasanaethau cefnogaeth ar wasgar, a gall arwain at ymyrraeth gynharach ac o'r herwydd, ostyngiad yn y gost a'r ddibyniaeth ar wasanaethau statudol.

5.6.4 Yn unol ag arfer safonol ac o ganlyniad uniongyrchol i ail-gyflunio'r gwasanaeth, mae grŵp cydranddeiliaid wedi cael ei sefydlu am gyfnod a fydd o leiaf 12 mis i fonitro cynnydd a pherfformiad yn erbyn y trefniant cytundebol, mewnbwn, problemau a phryderon a rhannu arfer orau.

5.7 Pobl Ifanc a Bregus

5.7.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Digartref	9	Llety â Chefnogaeth, Model Craidd a Chlwstwr gyda 7 o Unedau Craidd a 2 o Unedau Clwstwr (Coedlys)
Digartref	6	Cefnogaeth ar Wasgar ynghlwm wrth brosiect Coedlys

Digartref	13	9 o Unedau Llety â Chefnogaeth yn Llys y Gwynt a 4 yn y Gilfach
Digartref	12	8 o Unedau Cefnogaeth ar Wasgar a 4 o Unedau Symud Ymlaen
	40	

5.7.2 Mae'r galw am wasanaethau i gefnogi pobl ifanc ac atal digartrefedd wedi bod yn cynyddu'n barhaus yn ystod y tair blynedd diwethaf. Mae Prosiect Llety â Chefnogaeth Coedlys ar gyfer pobl ifanc sydd ag anghenion cymhelth wedi derbyn, 38 o ymholiadau sydd wedi creu 38 o gyfeiriadau. Cafodd 29 eu cyfweld, fodd bynnag, ni fu modd ond darparu llety a chefnogaeth ar gyfer 15 oherwydd mae cymhlethdod anghenion y pobl ifanc yn golygu eu bod yn aros yn yr unedau am gyfnodau hwy. Yn ystod yr un cyfnod, gadawodd 14 y prosiect fel a ganlyn

- Symudodd 11 i mewn yw tenantiaethau eu hunain yn y sector breifat
- Symudodd 1 i lety annibynnol
- Symudodd 1 yn ôl i'r cartref teuluol

5.7.3 Yn ychwanegol i Gynllun Coedlys, darperir 13 o unedau llety â chefnogaeth eraill yn Hostel Llys Y Gwynt (9 uned) a'r 2 eiddo a rennir rhwng 4 o bobl ifanc, ac sydd wedi eu lleoli ger ei gilydd ym Morawelon, Caergybi. Rhwng 1af Ebrill 2016 a 30 o Ragfyr 2016, derbyniwyd 83 o ymholiadau i'r prosiectau yna gynhyrchodd 70 o gyfeiriadau ar gyfer yr 13 o unedau. Cafodd 46 o bobl ifanc eu cyfweld, gyda 33 yn cael cynnig llety yno yn ystod y cyfnod hwn. Ymddengys o'r data sydd wedi ei dderbyn gan y darparwr bod 10 allan o'r 33 a adawodd y cynllun wedi symud i'w tenantiaethau eu hunain yn y sector breifat a 7 wedi dychwelyd i'w cartrefi teuluol.

5.7.4 Cafodd Uned Craidd a Chlwstwr Coedlys ei chomisiynau ar y cyd o fis Mai 2013, gydag arian Cefnogi Pobl, Teuluoedd yn Gyntaf ac arian y Loteri Fawr, am gyfnod o 3 blynedd i gychwyn, gydag opsiwn i ymestyn yr elfen Cefnogi Pobl am 3 blynedd arall ar yr amod ei bod yn cydymffurfio a bod y cyllid ar gael.

5.7.5 Pan ddaw'r cyllid loteri i ben, bydd raid cynyddu'r cyfraniad Cefnogi Pobl 19.7%. Gellir darparu'r cyllid ychwanegol ar gyfer y gwasanaeth hwn o'r gostyngiad yn y Gwasanaethau Anableddau Dysgu.

5.7.6 Nodwyd angen hefyd i brofi'r farchnad mewn perthynas â gwasanaethau cymorth sy'n gysylltiedig â thai ar gyfer pobl ifanc, ac mae hyn wedi cael ei raglennu ar gyfer blwyddyn ariannol 2017/18, yn dilyn adolygiad gwasanaeth llawn.

5.8 Rhieni Sengl Bregus

5.8.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Hafan Cymru	4	Llety â Chefnogaeth
Hafan Cymru	12	Cefnogaeth ar Wasgar
	16	

- 5.8.1 Mae Hafan Cymru yn darparu cyfuniad o 4 uned Llety â Chefnogaeth a 12 o Unedau Cefnogaeth ar Wasgar. Er bod prif angen y rhai sy'n mynd i Hafan Cymru yn gysylltiedig â'r ffaith eu bod yn Rhieni Sengl Bregus, mae'r mwyafrif ohonynt hefyd wedi dioddef camdriniaeth yn y cartref. Mae'r gwasanaeth felly yn ategu'r ddarpariaeth o'r gwasanaeth lefel uwch a ddarperir gan Gorwel ar gyfer dioddefwyr camdriniaeth yn y cartref.
- 5.8.2 Yn ystod y cylch comisiynu nesaf, nid oes bwriad i ostwng y buddsoddiad a roddir tuag at ddarparu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai i rieni sengl bregus. O'r herwydd, byddir yn ystod uno'r gwasanaeth hwn a'r ddarpariaeth mewn perthynas â chamdriniaeth yn y cartref yn ystod 2017/18 wrth i ni geisio moderneiddio a chynnig dewisiadau eraill i nifer o rieni sengl bregus a'r sawl sydd wedi dioddef camdriniaeth yn y cartref. Fodd bynnag, mae'n bosibl y bydd polisi cenedlaethol arfaethedig o ran y trefniadau comisiynu ar gyfer camdriniaeth yn y cartref yn dylanwadu ar gyfeiriad y maes gwasanaeth penodol hwn yn y dyfodol.

5.9 Cymorth Hyblyg Generig

5.9.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Gwasanaethau Tai Cyngor Sir Ynys Môn	80	Cefnogaeth ar Wasgar Generig Lefel Ganolig
CAIS Generig	34	Cefnogaeth ar Wasgar Generig hyblyg
	114	

- 5.9.2 Cynhaliwyd ymarfer tendro ym mis Ebrill 2016 ac o ganlyniad, digomisiynwyd dau o'r tri gwasanaeth generig blaenorol a'u cyfuno'n un contract gyda'r gwasanaeth cymorth ar gyfer camddefnyddio sylweddau a throsteddu. Mae hyn wedi bod yn llwyddiannus ac wedi arwain at fwy o hyblygrwydd er mwyn diwallu anghenion nifer o bobl sy'n cyflwyno gydag ystod o anghenion gwahanol a heriol lle mae'n anodd ar adegau i benderfynu p'un yw'r angen mwyaf sydd ganddynt.
- 5.9.3 Byddwn yn cynnal adolygiad o'r 80 Uned Cefnogaeth Hyblyg Generig yn ystod Chwarter 2 / Chwarter 3 yn 2017, a fydd yn penderfynu a ddylem fynd am yr opsiwn o ymestyn y contract presennol am ddwy flynedd arall.

5.10 Hanes Trosteddu

5.10.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
CAIS	6	Cefnogaeth ar Wasgar
CAIS	6	Llety â Chefnogaeth
	12	

5.10.2 Mae gwasanaethau cefnogaeth sy'n gysylltiedig â thai i bobl sy'n cyflwyno gydag anghenion sy'n ymwneud â throeddu wedi cael eu cyfuno gyda'r ddarpariaeth ar gyfer camddefnyddio sylweddau a'r gwasanaeth digartrefedd lefel isel generig. O ganlyniad, fe ddigomisiynid y darparwr blaenorol ac fe gollwyd y prosiect 'Doorstop'. Fel rhan o'r broses o ailfodelu, mae'r 5 uned Cymorth Hyblyg a'r 3 Uned Llety â Chymorth a gynigiwyd yn flaenorol trwy'r Project Doorstop yn cael eu dyrannu yn hyblyg bellach ac o ganlyniad gall y bobl sydd ag anghenion sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio sylweddau, troeddu neu rai generig gael eu lletya hynny'n unol â'r galw.

5.10.3 Mae'r Grŵp Cydranddeiliaid a nodwyd yn yr Adran uchod ar Gamddefnyddio Sylweddau hefyd yn ymdrin â'r holl faterion mewn perthynas â phobl sydd ag anghenion sy'n gysylltiedig â throeddu a hyd yn hyn, mae wedi bod yn adnodd defnyddiol o ran rhannu a thrafod problemau a phryderon gyda chydweithwyr o'r Gwasanaeth Prawf.

5.11 Pobl Hŷn

5.11.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Gorwel	460	Cefnogaeth ar Wasgar
Clwyd Alyn	40	2 x 20 Unedau Tai Gwarchod gyda Warden Cymunedol a Larymau
	500	

5.11.2 Ym mis Mai 2016, cafodd ymarfer tendro ei werthuso er mwyn penderfynu ar y darparwr llwyddiannus a fyddai'n darparu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer pobl hŷn ar draws pob deiliadaeth ac a fyddai'n sicrhau bod CSYM yn cydymffurfio ag Argymhellion Aylward.

5.11.3 Gydag ail-gyflunio'r gwasanaeth, dadgomisiynwyd y gwasanaeth warden tai gwarchod blaenorol (lle yr oedd llai na 1/3 yn defnyddio'r gwasanaeth), y gwasanaeth ail-alluogi a dementia cynnar (a oedd yn seiliedig ar ofal yn bennaf).

5.11.4 Ym mis Medi, daeth gwasanaeth wedi ei ail-gyflunio yn weithredol sy'n darparu 460 o unedau ar draws y gymuned sydd hefyd yn cynnwys cymorth sy'n gysylltiedig â thai yng Nghynllun Gofal Ychwanegol Penucheldre a Chynlluniau Tai Gwarchod Llys Mair, sydd,

y ddau ohonynt, yn eiddo i Grŵp Cynefin ac yn cael eu darparu gan Gorwel, sef is-gwmni o Grŵp Cynefin.

5.11.5 Mae grŵp prosiect wedi goruchwylio datblygiad a gweithrediad y prosiect ac mae wedi cyfarfod yn rheolaidd. Mae grŵp rhanddeiliaid newydd wedi cael ei sefydlu, a fydd yn disodli'r Grŵp Prosiect, ac a fydd yn cael ei gadeirio gan Reolwr Gwasanaeth Gorwel. Bydd y Swyddog Arweiniol Cefnogi Pobl yn mynychu'r grŵp gyda chydweithwyr o Dai, Gwasanaethau Cymdeithasol, Grŵp Cynefin, Diogelwch Cymunedol, ac Age Cymru.

5.11.6 Nid yw Prosiectau Tai Gwarchod Clwyd Alyn a leolir yn Amlwch a Benllech yn rhan o'r gwasanaeth a ddisgrifir uchod ac ni fydd unrhyw newid iddynt yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

5.12 Pobl sengl 25-54 oed sydd yn ddigartref neu mewn perygl o fod yn Ddigartref

5.12.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Y Wallich	20	Tai yn Gyntaf - Cefnogaeth ar Wasgar lefel Dwys ar gyfer Pobl sydd naill ai'n Ddigartref neu'n Cysgu Allan
	20	

5.12.2 Comisiynwyd y Wallich ym mis Ebrill 2013 i ddarparu 12 uned o Gefnogaeth ar Wasgar lefel Dwys yn y lle cyntaf, yn seiliedig ar y model Tai yn Gyntaf i Bobl sy'n Cysgu Allan a'r rhai sydd naill ai'n ddigartref neu mewn perygl o fod yn ddigartref. Cynyddodd hyn wedyn i 14 ac i 17 erbyn mis Ebrill 2016-17. Mewn ymarfer gwerth am arian a gynhaliwyd yn ddiweddar, amlygwyd y gymhareb uchel eithriadol o gymorth y mae'r prosiect hwn yn ei ddarparu fesul defnyddiwr gwasanaeth. Arweiniodd trafodaethau pellach gyda'r darparwr at gynnydd pellach i 20 uned yr wythnos.

5.12.3 Daw'r cytundeb presennol i ben yn ystod 2017, ac mae'r darparwr eisoes wedi cael gwybod y bydd yn gorfod cymryd rhan mewn proses dendro lawn yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf. Nodwyd hyn fel blaenoriaeth allweddol yn ystod 2017/18.

5.13 Larymau Cymunedol

5.13.1 Map Cyflenwi

Darparwr	Unedau	Disgrifiad
Gwasanaethau Tai	1280	Larymau Cymunedol mewn Llety Tai

(Tunstall)		Gwarchod a Llety sydd wedi ei ddynodi ar gyfer Pobl Hŷn
Grŵp Cynefin (Galw Gofal)	119	119 o Larymau Cymunedol ym Mhenucheldre a Llys Mair
Gofal Môn (Galw Gofal)	170	Darparu Larymau Cymunedol a Darpariaeth Teleofal.
	1569	

- 5.13.1 Ystyrir bod darparu larymau cymunedol yn hanfodol bwysig ar gyfer hyrwyddo'r agenda ataliol, hyrwyddo annibyniaeth ar draws amrywiaeth o grwpiau a fyddai, fel arall, yn fregus ac mae'n golygu bod gwasanaethau a gyllidir drwy Cefnogi Pobl yn cyfrannu'n sylweddol tuag at gyflawni canlyniadau cadarnhaol, yn enwedig o ran hyrwyddo diogelwch personol a chymunedol, yn ogystal ag annibyniaeth a rheolaeth.
- 5.13.2 Nid oes amheuaeth y byddai annibyniaeth nifer sylweddol o bobl hŷn yn y fantol heb y ddarpariaeth o larymau cymunedol a phethau ychwanegol megis synwryddion teleofal a thele-iechyd.
- 5.13.3 Ar adeg ysgrifennu, roedd trafodaethau'n mynd rhagddynt rhwng y Gwasanaethau Cymdeithasol a Cefnogi Pobl ynghylch cost a threfniadau comisiynu o Ebrill 2017.

5.14. Un Pwynt Mynediad

- 5.14.1 Mae cynnig wedi ei gymeradwyo gan y Grŵp Cynllunio Lleol i benodi Cydlynnydd Porth a fyddai'n gweithio fel rhan o'r Tîm Opsiynau Tai. Bydd yr ymgeisydd llwyddiannus yn delio gyda, ac yn cydlynu'r holl gyfeiriadau Cefnogi Pobl ac yn eu didoli. Rhagwelir y bydd y rôl
- Yn newid y modd y mae cyfeiriadau'n cael eu rholi, tasg y mae darparwyr CP ar Ynys Môn yn gyfrifol amdani ar hyn o bryd;
  - Yn golygu bod swyddi gweigion ar draws y sector yn cael eu monitro'n well;
  - Yn golygu gostyngiad yn nifer y lleoedd gweigion a nifer yr oriau dynodedig sydd ddim yn cael eu defnyddio o fewn prosiectau;
  - Yn hwyluso mynediad rhwyddach a gwell i wasanaethau i'n defnyddwyr gwasanaeth mwyaf bregus;
  - Yn darparu dull rheoli defnyddiol a mwy cadarn i wella'r modd y caiff darparwyr gwasanaeth eu monitro;

- Mae'n debygol o gynyddu'r pwysau ar ddarparwyr i wella canlyniadau o ran symud ymlaen. Fodd bynnag, ni fydd hyn ond yn berthnasol mewn achosion lle ystyrir bod defnyddwyr gwasanaeth yn barod i symud ymlaen, ac ni ddylai mewn unrhyw fodd ddylanwadu ar ddarparwyr i symud defnyddwyr gwasanaeth yn eu blaenau er mwyn derbyn atgyfeiriadau newydd;
- Yn dod ag Ynys Môn i'r un sefyllfa â'r mwyafrif helaeth o Awdurdodau Lleol eraill yng Nghymru sydd wedi gweithredu'r ymagwedd hon, gan gynnwys 4 allan o'r 6 Awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru.
- Hwyluso a gwella cyfathrebu ac arferion gwaith rhwng Cefnogi Pobl ac Opsiynau Tai a Thîm Un Pwynt Mynediad y Gwasanaethau Cymdeithasol;
- Sicrhau bod dull mwy strategol yn cael ei fabwysiadu i ddatblygu gwasanaethau a datrysiadau tai cynaliadwy a bod y Rhaglen Cefnogi Pobl yn ymateb i anghenion cyfredol ac anghenion sy'n esblygu;
- Helpu i leihau'r bylchau o ran anghenion gwasanaeth a llety fel ei gilydd.

5.14.2 Ystyrir bod y Prosiect un Pwynt Mynediad neu'r Prosiect Porth ('Gateway') fel y'i gelwir hefyd, yn brosiect ynddo'i hun ac o'r herwydd mae'n uniongyrchol gymwys i dderbyn Cyllid Cefnogi Pobl.

5.14.3 Er nad yw'r trefniadau'n derfynol eto, rhagwelir y bydd y swydd hon yn costio oddeutu £40,000 (yn cynnwys argostau a chostau teithio). Felly, mae'r swydd yn gost-niwtral i'r Cyngor.

5.15 Cefnogaeth Hyblyg Lefel Isel Barhaus

5.15.1 Mae'n ymddangos bod rheol anysgrifenedig sy'n dweud na ddylai unrhyw berson bregus dderbyn llety â chefnogaeth, llety symud ymlaen, cefnogaeth ar wasgar neu gyfuniad o ddau neu fwy o'r rhain am fwy na dwy flynedd. Mae llawer o'n darparwyr yn ymwybodol o hyn ac yn aml, maent yn gofyn am gyngor wedi i'r person bregus ddod i ddiwedd y cyfnod hwn neu pan mae'r cyfnod o gefnogaeth ar fin dod i ben.

5.15.2 Yn dilyn trafodaethau gyda darparwyr a rhanddeiliaid, mae llawer wedi nodi bod nifer o bobl fregus yn parhau felly wedi i'r cyfnod o wasanaeth gyda chefnogaeth ddod i ben, sy'n dibrisio'r amser, yr ymdrech a'r arian a ddarparwyd yn ystod y cyfnod o gefnogaeth. Y bobl sydd fwyaf tebygol o elwa o wasanaeth o'r fath fyddai pobl ag anabledau dysgu nad ydynt yn bodloni'r meini prawf statudol ar gyfer cael eu cofrestru fel pobl anabl, anghenion iechyd meddwl lefel isel megis pryder, pobl hŷn sydd wedi'u hynysu, a'r rhai sy'n tueddu i fod â bywydau anhrefnus lle gellir cysylltu gyda nhw ar fyr rybudd neu pan fyddant yn taro rhyw sbardun sy'n golygu y gallant fynd yn ôl i fel yr oeddynt o'r blaen. Rhagwelir mai am gyfnod byr iawn y byddent angen cymorth a dylai hynny gyfrannu at atal gorfod dychwelyd i'r gwasanaeth llety â chefnogaeth / cefnogaeth ar wasgar.

- 5.15.3 Felly cynigir y dylid arbrofi gyda chynllun peilot lefel isel parhaus (dipio i mewn ac allan) am gyfnod o am 18 mis a'i werthuso bryd hynny ac os yw'n llwyddiannus, dylid ystyried sefydlu proses dendro lawn gyda'r posibilrwydd o uno gwasanaethau.
- 5.15.4 rhag amcenir y byddai darparu'r gwasanaeth hwn yn costio oddeutu £ 110,000 y flwyddyn, a byddai'n cael ei ariannu drwy'r ddefnyddio'r arian a geir yn sgil gostwng y ddarpariaeth ar gyfer y rhai sydd ag Anableddau Dysgu.

5.16 – Cronfa Gomisiynu Ranbarthol

- 5.16.1 Mae'r Pwyllgor Cydweithio Rhanbarthol wedi cynnig bod yr holl Awdurdodau Lleol yng Ngogledd Cymru yn torri'r swm y mae'n ei neilltuo i Cefnogi Pobl bob blwyddyn gan 1%. Bydd yr arian hwnnw wedyn yn cael ei reoli'n ganolog gan Bwyllgor Cydweithio Rhanbarthol Gogledd Cymru a fydd yn ceisio nodi cyfleoedd i ddefnyddio'r arian hwn i gomisiynu rhai gwasanaethau yn rhanbarthol yn y dyfodol.

6.0 Cynllun Gwariant

- 6.1 Mae'r wybodaeth a'r data sydd wedi eu cynnwys yn y tabl isod yn cymharu'r gyllideb arfaethedig ar gyfer blwyddyn 2016-17 gyda'r pedair blynedd flaenorol. Dylid nodi hefyd mai swm dangosol yw'r swm arfaethedig ar adeg ysgrifennu'r ddogfen hon.

Blwyddyn Ariannol	Grant Rhaglen Cefnogi Pobl
2012/13 (Awst/Mawrth)	£2,111,315
2013/14	£3,052, 211
2014/15	£2,899,598
2015/16	£2,643,866
2016/17	£2,643,866
2017/18	£2,643,866

Cynllun Gwariant Cefnogi Pobl 2017/18

Grŵp Cleientiaid	Cyfanswm y Grant a Ddyrannwyd 2017/18	% y Cynnydd neu'r Gostyngiad ers 2016/17
Merched sy'n dioddef Camdriniaeth Ddomestig	160,752	0.00%
Dynion sy'n dioddef Camdriniaeth Ddomestig	0.00	0.00%
Pobl ag Anableddau Dysgu	465,846	-32.8%
Pobl ag Anghenion Iechyd Meddwl	183,771	-4.7%
Pobl ag Anghenion Alcohol	0.00	0.0%
Pobl ag Anghenion Camddefnyddio Sylweddau	135,066	0.0%
Pobl â Hanes o Droseddu	47,625	0.0%
Pobl â Statws Ffoaduriaid	0	0.0%
Pobl ag Anableddau Corfforol a Synhwyraidd	0.00	-100%
Pobl ag Anhwylderau Datblygiad (e.e. Awtistiaeth)	0.00	0.00
Pobl ag Anghenion Afiechyd Cronig gan gynnwys HIV ac Aids)	0.00	-100%
Pobl Ifanc sy'n Gadael Gofal	0.00	0.00
Pobl Ifanc ag Anghenion Cefnogaeth (16-24)	497,292	+19.7%
Teuluoedd Rhiant Sengl ag Anghenion Cefnogaeth	74,189	0.00
Teuluoedd ag Anghenion Cefnogaeth	0.00	0.00
Pobl Sengl ag Anghenion Cefnogaeth nas rhestrwyd uchod (25-54)	122,857	+0.00%
Pobl dros 55 mlwydd oed ag Anghenion Cefnogaeth (ac eithrio gwasanaethau larymau)	349,731	+4.0%
Cefnogaeth ar Wasgar Cyffredinol Peripatetig (gwasanaethau cefnogi tenantiaeth sy'n cynnwys anghenion amrywiol)	284,535	0.0%
Gwasanaethau Larymau (gan gynnwys tai gwarchod/gofal ychwanegol)	113,148	0.0%
Prosiectau Newydd Arfaethedig 17/18 1. Llwybr Sengl at Fynediad 2. Cefnogaeth ar Wasgar Lefel Isel 3. 1% o gyfraniad Rhanbarthol	£50,000 £111,615 £26,439	
Cyfanswm	£,2643,866.03	

7. Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb

Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb (EIA) Rhan A – Asesiad Cychwynnol o'r Effaith ar Gydraddoldeb

Dyddiad dechrau: 4.12.14 (

Dyddiad cwblhau: Parhaus

RHAN A – Cam 1: Paratoad

1.	Beth ydych chi'n ei asesu?	<p>Effaith y cynigion sydd wedi eu cynnwys yn Strategaeth Gomisiynu Grant Rhaglen Cefnogi Pobl ar gyfer 2017/20.</p> <p>Mae'r strategaeth yn canolbwyntio ar gomisiynu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer ystod amrywiol o unigolion neu deuluoedd, sydd yr un mor fregus â'i gilydd, sydd naill ai'n ddigartref neu mewn perygl o ddod yn ddigartref.</p> <p>Mae'r cynigion yn cynnwys ailfodelu, digomisiynu ac ail-gomisiynu gwasanaethau cefnogi fel y disgrifir yn y Strategaeth Gomisiynu a'r Cynllun Gwariant gorfodol.</p>
2.	Ydy hwn yn bolisi newydd ynteu un sy'n bod yn barod?	Diweddarwyd o strategaeth 2016/19.
3.	Beth yw nodau a phwrpas y polisi hwn?	<p>I amlinellu argymhellion ar gyfer comisiynu gwasanaethau cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer amrediad eang a gwahanol o bobl sydd yr un mor fregus â'i gilydd, yn unol â'u hanghenion sydd wedi eu hasesu.</p> <p>Yn unol â Deddf Tai (Cymru) 2014, a Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, mae ffocws y strategaeth yma yn canolbwyntio ar gomisiynu darpariaeth gwasanaeth sydd o ansawdd ac yn cynnig gwerth am arian mewn perthynas ag:</p>

- Atal digartrefedd ble'n bosibl
- Lleihau risg digartrefedd o fewn 56 diwrnod ar ôl cyflwyno a chefnogi pobl i fyw mor annibynnol â phosib.
- Darparu cefnogaeth sydd ei angen ar bobl i fyw yn eu cartrefi eu hunain, hosteli, tai gwarchod neu fath arall o lety arbenigol.
- Atal problemau rhag digwydd yn y man cyntaf neu ddarparu cefnogaeth cyn gynted â phosib er mwyn lleihau galw ar wasanaethau eraill megis iechyd a'r gwasanaethau cymdeithasol.
- Darparu cefnogaeth i gydweddu gofal personol neu iechyd y bydd rhai pobl ei angen, ond nid cynnig darpariaeth yn eu lle.
- Sicrhau bod darpariaeth o ansawdd ar gael mewn modd sydd mor effeithlon ac effeithiol a phosibl, trwy gydweithio agos rhwng sefydliadau ac asiantaethau sy'n cynllunio ac ariannu gwasanaethau i ddiwallu anghenion cefnogaeth sy'n ymwneud â thai.
- Hyrwyddo cydraddoldeb a lleihau anghydraddoldebau

Data Cydraddoldeb.

Rhydd y data isod ddarlun cryno o'r tenantiaid/defnyddwyr gwasanaeth sydd wedi derbyn Cymhorthdal Cefnogi Pobl yn ystod chwarter 2 y flwyddyn 2015/16. Yn unol â gofynion rhanbarthol Cefnogi Pobl, rhoi ciplun o ddechreuwr newydd yn unig y mae'r data yn ystod y chwarter arbennig hwnnw.

Rhyw	Gwryw	Benyw:
	375	619

Oedran	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
--------	-------	-------	-------	-------	-------	-----

	171	171	131	85	80	373			
Ethnigrwydd	Gwyn	Cymysg Gwyn ac Asiaidd	Cymysg Gwyn a Du Caribïaidd	Cymysg Gwyn – Arall	Asiaidd / Asiaidd Prydeinig - Indiad	Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – o Bacistan			
	1126	0	1	1	1	3			
Ethnigrwydd	Asiaidd / Asiaidd Prydeinig - o Fagladesh	Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – Tsieineaidd	Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – Filipino	Asiaidd / Asiaidd Prydeinig – Arall	Du neu Ddu Brydeinig Garibïaidd	Du neu Ddu Prydeinig Affricanaidd			
	0	1	1	0	0	1			
Ethnigrwydd	Du neu Ddu Prydeinig Arall	Arab	Sipsi / Teithiwr	Arall					
	0	1	1	3					
Cenedl	Cymro / Cymraes	Sais	Gwyddel o Ogledd Iwerddon	Albanwr	Prydeinig	Gwyddel o Dde Iwerddon	Arall		
	327	146	1	0	172	4	17		
Iaith Orau	Cymraeg	Saesneg	Yr Iaith Arwyddion Brydeinig		Arall				
	188	454	2		10				
Crefydd	Dim	Bwdhydd	Iddew	Sikh	Hindŵ	Cristnogol	Mwslim	Arall	Dim ar Gael
	318	0	0	1	0	181	3	10	111
Anabledd / Nam	Symuded d	Golwg	Clyw	Iechyd Meddwl	Anhawster Dysgu	Deheurwydd	Dim		
	46	6	6	196	71	6	208	25	
Tuedd Rywiol	Deurywiol	Hoyw neu Lesbïaidd		Heterorywiol	Gwell gennyf beidio â dweud				

			31	5	501	105		1
4.	Pwy sy'n gyfrifol am y polisi/gwaith yr ydych yn ei asesu?	Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl Lleol Ynys Môn, sy'n cynnwys Cynrychiolydd yr Awdurdod Lleol ar lefel Pennaeth Gwasanaeth a/neu reolaeth ganol. Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Gwasanaeth Prawf Cymru yn ogystal â darparwyr Tymor Hir a Byr a Chymdeithas Ymbarél y Trydydd Sector hefyd yn aelodau o'r Grŵp.						
5.	Pwy yw'r Prif Swyddog ar gyfer yr EIA hwn?	Shan Lloyd Williams (Pennaeth Gwasanaethau Tai, Cyngor Sir Ynys Môn)						
6.	Pwy arall sydd â rhan mewn cynnal yr EIA hwn?	Arwel Jones – Prif Swyddog Datblygu, Gwasanaethau Tai, gyda chyfrifoldeb Swyddog Arweiniol am Raglen Cefnogi Pobl. Sara Ankers- Swyddog Adolygu, Contractau a Datblygiad y Tîm Cefnogi Pobl. Anne Sutton - Dadansoddwr Data a Chyllid.						
7.	Ydy'r polisi'n perthyn i bolisiau/meysydd gwaith eraill?	Fframwaith polisi a chyllido a arweinir gan Lywodraeth Cymru yw'r Rhaglen Cefnogi Pobl, sy'n dosbarthu cyllid blynyddol i awdurdodau lleol i gefnogi a chynorthwyo rhai o'r bobl fwyaf anhrefnus a bregus i redeg eu cartrefi eu hunain, i gadw eu hannibyniaeth, a gwella ansawdd eu bywyd. Mae cefnogi rhai o'r bobl fwyaf bregus yn ein cymdeithas wedi cael ei nodi fel un o'r tair blaenoriaeth yng Nghynllun Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn 2013-2017. Meysydd polisi eraill y mae'r polisi hwn yn perthyn iddynt yw: <ul style="list-style-type: none"> • Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol 2015 • Deddf Tai (Cymru) 2014 						

		<ul style="list-style-type: none"> • Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 • Y Strategaeth Dai Genedlaethol, Gwella Bywydau a Chymunedau – Cartrefi yng Nghymru, • Cynllun Digartrefedd Deng Mlynedd ar gyfer Cymru 2009-2019 • Fframwaith Deilliannau Cenedlaethol Cefnogi Pobl • Cynllun Corfforaethol Cyngor Sir Ynys Môn • Strategaeth Dai Leol Ynys Môn 2014-2019 • Cynllun Integredig Sengl Ynys Môn – Ein Hynys Ein Dyfodol, • Diwygio Lles • Trechu Tlodi
8.	Pwy yw'r prif randdeiliaid?	Defnyddwyr Gwasanaeth, Tenantiaid, Cydweithwyr yn yr Awdurdod Lleol, o'r Gwasanaethau Cymdeithasol yn bennaf, Darparwyr Gwasanaethau sy'n darparu Cefnogaeth sy'n ymwneud â Thai a'u gweithlu, Landlordiaid Cymdeithasol Cofrestredig, Landlordiaid yn y Sector Preifat, Aelodau Etholedig, Cymunedau Lleol, Iechyd, y Gwasanaeth Prawf, y 3 ^{ydd} Sector Lleol.

9 - Ydy'r polisi'n berthnasol i'r modd y mae'r Awdurdod yn cydymffurfio â dyletswydd gyffredinol y sector cyhoeddus ynglŷn â phobl sy'n cael eu gwarchod oherwydd oedran; anabledd; rhyw; ailbennu rhyw; beichiogrwydd a mamolaeth; hil, ethnigrwydd neu genedl; crefydd neu gred a thueddfryd rhywiol?	Ydy	Nac ydy
Dileu gwahaniaethu ac aflonyddu	✓	
Hyrwyddo cyfle cyfartal	✓	
Meithrin perthynas dda	✓	
Amddiffyn a hyrwyddo hawliau dynol	✓	

RHAN A – Cam 2: Casglu Gwybodaeth

<p>10 – Ydy'r polisi / maes gwaith hwn yn sicrhau cydraddoldeb i'r Gymraeg a'r Saesneg yn unol â Chynllun Iaith y Cyngor?</p>	<p>Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i ddarparu gwasanaeth cwbl ddwyieithog yn Gymraeg a Saesneg ar draws ei holl wasanaethau. Rydym yn hybu dull rhagweithiol i sicrhau y gellir cynnig gwasanaethau yn Gymraeg yn unol â Fframwaith Strategaeth Llywodraeth Cymru, 'Mwy Na Geiriau'. Rydym eisoes yn sicrhau ein bod yn cydymffurfio â Chynllun Iaith Gymraeg y Cyngor drwy fonitro gwasanaethau yn chwarterol ac rydym yn cynnal arolwg blynyddol o ddarparwyr i werthuso eu cydymffurfiad â Deddf yr Iaith Gymraeg a Mesur y Gymraeg a rhennir y canfyddiadau gyda Llywodraeth Cymru.</p>
<p>11 - Oes yna gyfle drwy'r polisi /</p>	<p>Bydd nifer fawr o'r defnyddwyr gwasanaeth yn siarad Cymraeg fel eu hiaith gyntaf. Telir y sylw</p>

<p>maes gwaith hwn i gynnig mwy o gyfleoedd i bobl ddysgu a/neu ddefnyddio'r Gymraeg o ddydd i ddydd?</p>	<p>dyledus i'w hanghenion iaith a byddwn yn sicrhau fel y crybwyllwyd uchod bod defnyddwyr gwasanaethau yn gallu cyfathrebu gyda'r holl ddarparwyr sy'n darparu cefnogaeth yn ymwneud â thai yn yr iaith o'u dewis.</p> <p>Disgwylir i holl ddarparwyr cefnogaeth yn ymwneud â thai (presennol a newydd) ddarparu gwasanaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg hefyd a gallu dangos agwedd ddiwylliannol sensitif sy'n dathlu amrywiaeth ac yn sensitif i anghenion crefyddol, diwylliannol, ethnig ac ieithyddol defnyddwyr gwasanaeth, heb wahaniaethu ar sail rhyw, rhywioldeb, iaith nac anabledd.</p>
<p>12 – Pa gyfraniad posibl mae'r polisi / maes gwaith hwn yn ei wneud tuag at sicrhau bod diwylliant hanesyddol a chyfoes yr Ynys yn blodeuo ac yn ffynnu?</p>	<p>Mae Cefnogi Pobl yn cefnogi'r unigolion a'r teuluoedd mwyaf bregus mewn cymdeithas ar draws y sbectwm oed cyfan. Mae cynorthwyo pobl i chwilio, sefydlu a chynnal eu cartrefi ar draws pob deiliadaeth a'u cynorthwyo i ddatblygu elfennau angenrheidiol byw o ddydd i ddydd, gwella eu rhwydweithiau cymdeithasol ac atal unigrwydd, derbyn cymorth i ddod o hyd i waith a gwella rheolaeth ariannol i gyd yn ffactorau allweddol mewn galluogi dinasyddion i fyw a rhwydweithio o fewn y gymuned o'u dewis ac felly maent yn cyfrannu'n sylweddol at sicrhau bod diwylliant hanesyddol a chyfoes yr Ynys yn blodeuo ac yn ffynnu.</p>
<p>13 – Oes yna unrhyw broblemau Hawliau Dynol? Os oes, beth ydynt?</p> <p>(Mae'r 16 hawl sylfaenol yn y ddeddf Hawliau Dynol wedi eu rhestru yn Atodiad 1).</p>	<p>Yn unol â'r dull seiliedig ar hawliau dynol, wrth gomisiynu a darparu gwasanaethau cefnogi o safon yn ymwneud â thai, mae'r weledigaeth ar Ynys Môn yn annog ac yn pwysleisio'r angen i'r bobl a'r cymunedau sy'n elwa cyfranogi a chymryd rhan mewn dylunio a darparu gwasanaethau, polisïau a rhaglenni.</p> <p>Dylid talu'r sylw dyledus os torrir unrhyw rai o'r canlynol: Erthygl 8 – Yr hawl i fywyd preifat, parch, teulu a chyfeillgarwch Erthygl 10 – Rhyddid Mynegiant o ran gallu cael mynediad at y wybodaeth briodol ynghylch gwasanaethau, a'r hawl i gwestiynu pan wrthodir mynediad at wasanaethau neu i gwyno ynghylch agwedd ar y gwasanaeth a ddarperir. Erthygl 14 – Glynu at Ddeddf Cydraddoldeb 2010.</p>
<p>14 – Beth sydd wedi cael ei wneud</p>	<p>Rhodddwyd ystyriaeth i gymhwyster gwasanaethau a chafodd y trefniadau comisiynu eu</p>

<p>hyd yma o ran ymgysylltu ac ymgynghori gyda golwg ar y polisi hwn?</p>	<p>blaenoriaethu i ddechrau yn unol â hyn. Mae pob un o'n gwasanaethau yn cael eu monitro a'u hadolygu'n rheolaidd gan edrych ac adrodd ar berfformiad yn erbyn trefniadau darparu o fewn y cytundeb. Cynhelir grwpiau a fforymau rhanddeiliaid yn rheolaidd gyda darparwyr, ble y bydd meysydd a blaenoriaethau ar gyfer datblygu yn cael eu hadnabod a'u trafod. Ceir atborth defnyddiol gan ystod o ran ddeiliaid sy'n cynnwys, swyddogion a rheolwyr o fewn y Cyngor, rheolwyr a staff darparwyr gwasanaeth, a defnyddwyr gwasanaeth eu hunain. Gellir cael mynediad at holiadur ar lein ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth ar lefel barhaus a derbynnir atborth ystyrlon ar ddarpariaeth gwasanaeth, ansawdd, a meysydd sydd angen datblygu. Yn atodiadau 3 a 4 o'r Cynllun hwn, ceir cofnod manwl o gyfranogiad defnyddwyr gwasanaeth a'u barn ar y gwasanaethau a'u darperir.</p>
<p>15 – Oes yna unrhyw fylchau yn y wybodaeth a gasglwyd hyd yn hyn? Os oes, sut yr eir i'r afael â hyn?</p>	<p>Nac oes</p>

RHAN A – Cam 3: Ystyried yr effaith bosibl

*Ar gyfer pob nodwedd warchoddedig, rhowch fanylion yn y golofn ar y dde yn y tabl isod:

- (1) Unrhyw adroddiadau, ystadegau, gwefannau, dolennau cyswllt ac yn y blaen, sy'n berthnasol i'ch dogfen / cynnig ac sydd wedi cael eu defnyddio yn sail i'ch asesiad, a/neu
- (2) Unrhyw wybodaeth a gasglwyd wrth ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaethau neu staff; a/neu
- (3) Unrhyw wybodaeth arall sydd wedi bod yn sail i'ch asesiad o'r effaith bosibl

**Ar gyfer penderfynu ar yr effaith bosibl, dewiswch o blith y canlynol:

Negyddol uchel; Negyddol canolig; Negyddol isel; Niwtral; Cadarnhaol isel; Cadarnhaol canolig; Cadarnhaol uchel; Dim effaith/Dim yn berthnasol

Grŵp Gwarchoddedig	**Yr Effaith Bosibl	*Manylion	Camau Iliniaru
Oedran	Cadarnhaol Uchel	<p>Gall Rhaglen Cefnogi Pobl gefnogi unigolion sydd wedi eu hasesu fel rhai ag anghenion cefnogaeth yn ymwneud â thai, o 16 mlwydd oed i fyny. Mae'r Rhaglen yn cefnogi ystod eang o feysydd gwasanaeth gyda phobl fregus â'r un faint o angen. Efallai y bydd hyn yn golygu darparu llety â chefnogaeth i berson ifanc 16-24 oed, lloches neu dŷ diogel i berson sydd wedi dioddef camdriniaeth ddomestig neu berson hŷn ac eiddil sy'n byw mewn llety gwarchod neu ofal ychwanegol. Mae'r rhaglen ar Ynys Môn yn darparu oddeutu 2,350 o unedau ac o'r rhain mae oddeutu 1,350 yn larymau cymunedol mewn cartrefi lle mae pobl hŷn, a neu rywun sydd wedi cofrestru'n anabl yn byw.</p> <p>Rhaid gwerthuso pob dewis i sicrhau nad oes</p>	<p>Canlyniad y newidiadau a wnaed gan Lywodraeth Cymru i Raglen Cefnogi Pobl ar draws Cymru yw bod gwasanaethau i bobl hŷn yn seiliedig ar angen yn hytrach nag ar ddeiliadaeth. Yn hanesyddol, mae'r holl denantiaid mewn tai gwarchod wedi derbyn Gwasanaeth Cefnogi Pobl, ni waeth beth oedd eu hangen, gyda'r mwyafrif oherwydd eu bod yn derbyn budd-dal tai yn derbyn cymhorthdal llawn at y gost drwy Cefnogi Pobl, tra mae eraill wedi gorfod talu allan o'u hincwm eu hunain fel rhan o'r cytundeb tenantiaeth.</p> <p>Mae Cyngor Sir Ynys Môn ar hyn o bryd yn trawsnewid y llety a'r gwasanaethau cefnogi y mae'n eu darparu i bobl hŷn, gan osod y pwyslais ar ddatblygu tai gyda gofal ychwanegol a chanolfannau cymunedol. Mae gan Cefnogi Pobl</p>

Grŵp Gwarchodedig	**Yr Effaith Bosibl	*Manylion	Camau Iliniaru
		<p>yr un tenant/defnyddiwr gwasanaeth yn cael ei osod dan anfantais o gymharu â phobl iau sydd â graddau tebyg o anghenion cefnogaeth sy'n ymwneud â thai.</p> <p>Gall pobl hŷn yn gyffredinol ei chael yn anodd dygymod â newid ac efallai y byddant yn gweld ofn newid yn eu hansefydlogi</p>	<p>swyddogaeth anhepgor mewn datblygu gwasanaethau cefnogi sy'n ymwneud â thai o fewn amgylchedd canolfan gymunedol seiliedig mewn cymdogaeth. Bydd y gwasanaeth yn cynnwys pob deiliadaeth ac felly'n ymestyn i bobl hŷn ag anghenion cefnogaeth sy'n byw mewn naill ai tai preifat, tai ar rent neu mewn tai lle mae'r perchennog yn preswyllo, na allant dan y trefniadau presennol gael mynediad at wasanaethau cefnogi sy'n ymwneud â thai.</p> <p>Bydd pobl sydd ar hyn o bryd yn derbyn cefnogaeth ail-alluogi a dementia cynnar yn dal i dderbyn cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar yr amod fod ganddynt angen a aseswyd.</p> <p>Mae ymgynghoriad llawn wedi cael ei gynnal gyda thenantiaid a wardeniaid presennol ynghylch y cynigion i ddiogomisiynu elfen y warden a symud i fodel peripatetig.</p> <p>Bydd y lefel buddsoddiad mewn darparu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai i bobl hŷn yn cynyddu 4%.</p>
Anabledd	Negyddol canolig.	Ers cychwyn y Rhaglen Cefnogi Pobl, Anableddau Dysgu sydd wedi cyfrif am y pwysau cost uchaf o gryn dipyn. Yn gyfan gwbl roedd lefel y buddsoddiad yn y maes	Ni chaiff Cefnogi Pobl ariannu gwasanaethau megis gofal cymdeithasol nag iechyd. Cynigir yn strategaeth gomisiynu bod adolygiad llawn i gael ei gynnal i ddynodi lefel y gofal a

Grŵp Gwarchoddedig	**Yr Effaith Bosibl	*Manylion	Camau Iliniaru
		<p>gwasanaeth yma'n parhau i gyfrif am oddeutu 33% o'r rhaglen gyfan yn ystod 2016/17.</p> <p>Mae'r dystiolaeth a gasglwyd o adolygiadau gwasanaeth strategol wedi cyfeirio at lefel o gyllid Cefnogi Pobl sy'n sylweddol anghymesur yn y maes gwasanaeth hwn. Mae nifer o gynlluniau gofal yn cynnwys lefelau uchel eithriadol o oriau o gefnogaeth sy'n ymwneud â thai i ddefnyddwyr gwasanaeth o'u cymharu ag unigolion mewn meysydd gwasanaeth eraill a all fod yn ddibynnol iawn ac yn byw bywydau anhrefnus dros ben. Cafodd hefyd ei nodi bod nifer uchel dasgau a gwblhawyd yn rhai oedd yn ymwneud a gofal personol neu ofal tymor hir ac felly yn anghymwys i dderbyn arian Rhaglen Cefnogi Pobl.</p> <p>At hynny, ceir lefel uchel o fewnbwn gofal iechyd, sy'n awgrymu nad yw o fewn gallu rhai defnyddwyr gwasanaeth i gyrraedd y lefel o annibyniaeth sy'n cyd-fynd ag ethos Rhaglen Cefnogi Pobl o 'wneud gyda, yn hytrach na gwneud i'. O ganlyniad, fel y dywedir yng Nghlanllawiau Cefnogi Pobl Llywodraeth Cymru, ni ddylai Cefnogi Pobl gymryd lle'r gwasanaeth gofal neu'r gwasanaeth iechyd, na chael ei ddefnyddio</p>	<p>chefnogaeth gymwys sy'n cael ei ddarparu ar hyn o bryd mewn lleoliadau llety â chefnogaeth ar gyfer pobl ag anableddau dysgu.</p> <p>A derbyn cymhareb gyllido bendrwm cefnogaeth i ofal mewn nifer o dai byw a rennir, bydd angen i gyllid cynyddol yn y dyfodol ddod oddi wrth Ofal Cymdeithasol Oedolion, gan y bydd gofyn statudol i ariannu oherwydd natur gymhleth yr anghenion sy'n bodoli mewn prosiectau o'r fath. Gosodir uchafswm o 15 awr o ddarpariaeth Cefnogaeth sy'n Ymwneud â Thai'r wythnos ar gyfer unrhyw unigolyn sydd ag anableddau dysgu ac sy'n gymwys i dderbyn y gwasanaeth, Bydd cyfrifoldeb statudol ar Wasanaethau Cymdeithasol a neu lechyd i orfod parhau i ariannu unrhyw ddiffyg ariannol o ganlyniad i ostyngiad ym muddsoddiad Cefnogi Pobl, ac fe fydd yn gost ychwanegol ar sail anghenion pob unigolyn fydd wedi ei asesu.</p> <p>O ganlyniad felly, ni fydd y dadfuddsoddiad o arian Rhaglen Cefnogi Pobl yn cael effaith negyddol ar lefel gofal a'i darperir fel swyddogaeth statudol.</p>

Grŵp Gwarchodedig	**Yr Effaith Bosibl	*Manylion	Camau Iliniaru
		fel ffynhonnell gyllid wahanol, lle mae dyletswydd statudol i ddarparu.	
Rhyw	Niwtral.	Bydd effaith unrhyw ddi-fuddsoddiad yn niwtral ar ddarpariaeth gwasanaeth, oherwydd parhad y ddyletswydd statudol i gefnogi'r meysydd gwasanaeth yr effeithir hwynt	Ddim yn berthnasol
Ailbennu rhyw	Dim effaith	Ni ddisgwylir i unrhyw newidiadau arfaethedig effeithio o gwbl ar y nodwedd warchodedig hon.	
Beichiogrwydd a Mamolaeth	Niwtral	Bydd defnyddwyr gwasanaeth / tenantiaid sy'n derbyn cefnogaeth yn cael asesiad risg o'r cychwyn neu pan ddisgwylir newid sylweddol yn eu hamgylchiadau. Dylai darparwyr gwasanaeth ymateb i feichiogrwydd a mamolaeth yn unol â hyn a'u polisi cyfundrefnol. Glynir wrth bolisïau ac arferion Adnoddau Dynol Cyngor Sir Ynys Môn a darparwyr eraill hefyd a gomisiynir, o ran staff ac o ran asesiadau risg priodol.	Ni ddisgwylir i'r toriadau arfaethedig gael effaith uniongyrchol ar y grŵp gwarchodedig hwn. Disgwylir, os bydd unrhyw unigolyn yn cael ei chynnal o fewn amgylchedd byw a rennir megis lloches, hostel neu uned llety â chefnogaeth hunangynhwysol, y bydd yn cael ei hasesu felly a, lle bo'n briodol, yn ddiogel ac yn rhesymol, yn cael ei symud i ddarpariaeth cefnogaeth ar wasgar.

Grŵp Gwarchoddedig	**Yr Effaith Bosibl	*Manylion	Camau Iliniaru
Hil / Ethnigrwydd/ Cenedl	Niwtral.	Ni ddisgwylir i unrhyw rai o'r dewisiadau arfaethedig beri anfantais i unigolyn neu deulu o unrhyw grŵp hi, ethnigrwydd neu genedligrwydd neilltuol. Fodd bynnag, lle y darperir gwasanaethau penodol ar hyn o bryd i ateb anghenion neilltuol, mae'n bwysig nodi'r rhain a chymryd camau i sicrhau eu bod yn cael eu diogelu a'u cynnwys yn y dewis a gynigir.	Mae ymarferiad Mapio Anghenion Cefnogi Pobl yn cynnwys data cyfartaleddau llawn fel y mae'r ffurflenni monitro chwarterol y disgwylir i'r holl wasanaethau a gyllidir gan Cefnogi Pobl eu darparu. Mae'r holl gontractau yn cynnwys cymal yn datgan gofynion i nodi amrywiaeth sy'n cynnwys cydymffurfio â Deddf Cydraddoldeb 2010 ac mae ein proses dendro yn gweithredu fel fframwaith achrediad cadarn i sicrhau bod yr holl wasanaethau posibl yn dathlu amrywiaeth ac yn sensitif i anghenion crefyddol, diwylliannol, ethnig ac ieithyddol defnyddwyr gwasanaeth ac nad ydynt yn gwahaniaethu o ran rhyw, rhywioldeb, iaith nac anabledd.
Crefydd neu gred	Niwtral.	Gwelwch y blwch uchod	Gwelwch y blwch uchod
Tuedd Rywiol	Niwtral.	Gwelwch y blwch uchod	Gwelwch y blwch uchod
Y Gymraeg	Cadarnhaol uchel	Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i ddarparu gwasanaeth hollol ddwyieithog yn Gymraeg a Saesneg ar draws ei holl wasanaethau ac mae ganddo gymal ym mhob contract sy'n gofyn i bob darparwr gwasanaeth a gyllidir gan Cefnogi Pobl gydymffurfio â gofynion Deddf yr Iaith Gymraeg a Mesur y Gymraeg.	Byddwn yn sicrhau bod y darparwyr newydd yn cydymffurfio â Chynllun Iaith Gymraeg y Cyngor a dogfen strategaeth 'Mwy Na Geiriau' Llywodraeth Cymru. Cynhelir cyfarfodydd monitro bob chwe mis gyda darparwyr i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â'r contract, a rhoddir holiadur blynyddol i'r holl ddarparwyr sy'n benodol i'r thema hon. Caiff canfyddiadau'r arolwg eu bwydo'n ôl i Gomisiynydd y Gymraeg yn Llywodraeth Cymru.
Hawliau Dynol	Negyddol	Bydd yr arbedion effeithlonrwydd arfaethedig	Rhaid i holl Wasanaethau Cefnogi Pobl lynu at

Grŵp Gwarchodedig	**Yr Effaith Bosibl	*Manylion	Camau Iliniaru
	Canolig	yn cael effaith ddiamheuol ar allu pobl fregus a'u teuluoedd i gael mynediad at wasanaethau, yn enwedig os bydd y galw am wasanaethau yn cynyddu, fel y disgwylir, oherwydd effaith diwygio lles a chyflwyno'r Credyd Cyffredinol.	bob agwedd o Hawliau Dynol yn unol â thelerau ac amodau'r Contract.

Rhan A – Cam 4: Canlyniad yr EIA Cychwynnol

Ai canlyniad yr asesiad gwreiddiol yw mynd ymlaen i Aseiad Effaith Llawn ar Gydraddoldeb?	Na – Bydd yr EIA cychwynnol hwn yn ffurfio sail ar gyfer gwaith pellach fel y nodir isod:
	Adolygir yr Aseiad Effaith hwn ar Gydraddoldeb yn dilyn cyflwyno'r cynigion a'r dystiolaeth i Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl.
Os na, a oes yna broblemau i ymdrin â hwy?	
	Cofnodi Manylion: fel uchod

Os ydych wedi penderfynu **bod angen Aseiad Effaith Llawn ar Gydraddoldeb**, ewch ymlaen i **Ran B**, os gwelwch yn dda.

Os mai eich penderfyniad yw **peidio â mynd ymlaen i Aseiad Effaith Llawn ar Gydraddoldeb**, dilëwch Ran B o'r templed hwn ac ewch ymlaen i **Ran C – Adroddiad Deilliannau**.

Ewch ymlaen i **Ran C – Adroddiad Deilliannau**.

Asesiad Effaith ar Gydraddoldeb (EIA) – Deilliannau

RHAN C – Cam 1: Adroddiad Deilliannau

Sefydliad:	Cyngor Sir Ynys Môn
Beth sy'n cael ei asesu?: (copi o Ran A – cam 1)	<p>Effaith y cynigion sydd wedi eu cynnwys yn Strategaeth Gomisiynu Grant Rhaglen Cefnogi Pobl ar gyfer 2017/20.</p> <p>Mae'r strategaeth yn canolbwyntio ar gomisiynu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer ystod amrywiol o unigolion neu deuluoedd, sydd yr un mor fregus â'i gilydd, sydd naill ai'n ddigartref neu mewn perygl o ddod yn ddigartref.</p> <p>Mae'r cynigion yn cynnwys ailfodelu, digomisiynu ac ail-gomisiynu gwasanaethau cefnogi fel y disgrifir yn y Strategaeth Gomisiynu a'r Cynllun Gwariant gorfodol.</p>
Y Nodau a'r Amcanion yn gryno: (copi o Ran A – cam 1)	Argymhellion a manylion gwariant ar gyfer darparu cefnogaeth sy'n ymwneud â thai ar gyfer amrediad eang o unigolion a theuluoedd sydd yr un mor fregus â'i gilydd, ac sydd ar draws ystod o feysydd gwasanaeth.
A aeth yr asesiad effaith cychwynnol ymlaen i Asesiad Effaith Llawn ar Gydraddoldeb? (RHAN A – Cam 4)	<p>Naddo – Bydd yr EIA hwn yn ffurfio sail i waith pellach fel y nodir isod:</p> <p>Cofnodwch y rhesymau dros y penderfyniad</p> <p>Adolygir yr EIA yn dilyn ei gyflwyno i'r Grŵp Cynllunio Cefnogi Pobl</p>
Os na, a oes yna broblemau i ymdrin â hwy?	Fel uchod

Os do, beth oedd canlyniad yr EIA llawn?	
--	--

A gaiff y Polisi ei fabwysiadu/anfon ymlaen i'w gymeradwyo? Pwy fydd yn penderfynu?	Bydd y penderfyniadau terfynol, seiliedig ar yr argymhellion a gyflwynir, yn gorffwys gyda Grŵp Cynllunio amlasiantaethol Cefnogi Pobl Ynys Môn.
	Os na, cofnodwch y rheswm ac unrhyw gam gweithredu arall sydd ei angen:

Oes yna drefniadau monitro wedi eu sefydlu? Beth yw'r rhain?	Mae gan y Tîm Cefnogi Pobl drefniadau monitro cadarn a rheolaidd.
--	---

Pwy yw'r Swyddog Arweiniol?	Enw:	Shan Lloyd Williams
	Teitl:	Pennaeth Gwasanaeth – Gwasanaethau Tai
	Adran:	Adran Cymunedau
Dyddiad adolygu'r polisi a'r EIA:	I'w benderfynu	

Enwau'r holl bartion fu â rhan mewn cynnal yr asesiad hwn	Enw	Teitl
	Arwel Jones Sara Ankers Anne Sutton Aelodau Panel Cydraddoldeb.	Prif Swyddog Datblygu Swyddog Adolygu, Contractau a Datblygu Cefnogi Pobl Dadansoddwr Data a Chyllid Cefnogi Pobl

	Rhian Hughes – Polisi Corfforaethol Shan Lloyd Williams Llŷr Bryn Phil Forbes Sharon Williams Barbara Williams Eiliw Llŷr	Pennaeth Gwasanaethau Tai Pennaeth Gwasanaethau Plant dros dro Rheolwr Llety â Chefnogaeth Ranbarthol Rheolwr Gwasanaethau Prawf Rheolwr Gweithrediadau Anableddau Dysgu ac Iechyd Meddwl Rheolwr Comisiynu, Polisi a Strategaeth Gwasanaethau Tai
Sylwer: Dylid gosod Cynllun Gweithredu ynghlwm wrth yr Adroddiad Deilliannau hwn cyn ei gwblhau.		

RHAN C - Cam 2: Cynllun Gweithredu

Disgrifiwch unrhyw gamau gweithredu sydd wedi eu cynllunio yn dilyn cwblhau eich EIA. Dylech gynnwys unrhyw newidiadau a wnaed i leihau neu ddileu effeithiau negyddol posibl neu wirioneddol, yn ogystal ag unrhyw drefniadau i gasglu data neu gynnal ymchwil bellach.

Cyf	Camau arfaethedig	Y Swyddog Arweiniol	Amserlen

Atodiad 1 – Hawliau Dynol

Hawliau a rhyddid yw hawliau dynol, sy'n eiddo i bob unigolyn, ni waeth beth yw ei genedl na'i ddinasyddiaeth.

Ceir 16 o hawliau sylfaenol yn y Ddeddf Hawliau Dynol – i gyd wedi eu cymryd allan o'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol.

I ddibenion y Ddeddf, fe'u hadwaenir fel 'Hawliau'r Confensiwn'. Maent wedi eu rhestru isod:

(Rhagarweiniol yw Erthygl 1 ac nid yw wedi ei hymgorffori yn y Ddeddf Hawliau Dynol)

Erthygl 2: Hawl i fywyd

Erthygl 3: Gwahardd arteithio

Erthygl 4: Gwahardd caethwasiaeth a llafur gorfodol

Erthygl 5: Hawl i ryddid a diogelwch

Erthygl 6: Hawl i dreial teg

Erthygl 7: Dim cosb heb gyfraith

Erthygl 8: Hawl i barch at fywyd preifat a theuluol

Erthygl 9: Rhyddid meddwl, cydwybod a chrefydd

Erthygl 10: Rhyddid mynegiant

Erthygl 11: Rhyddid i ymgynnull a chymdeithasu

Erthygl 12: Hawl i briodi

Erthygl 14: Gwahardd gwahaniaethu

Erthygl 1 o Brotocol 1: Amddiffyn eiddo

Erthygl 2 o Brotocol 1: Hawl i addysg

Erthygl 3 o Brotocol 1: Hawl i etholiadau rhydd

Erthygl 1 o Brotocol 13: Dileu'r gosb eithaf

Atodiad 2

Cefnogi Pobl Gogledd Cymru Adroddiad Mapio Anghenion 2015-16

20/06/2016

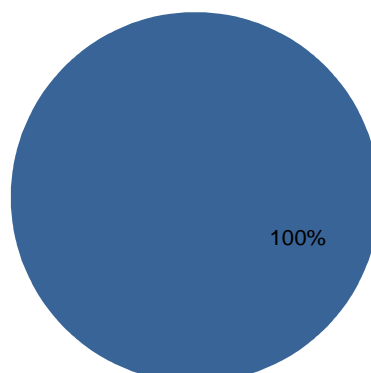
Blwyddyn Gwblhau	Nifer
Cyfanswm	1,441
Ebrill 2015 - Maw 2016	1,441

Distinct count of forms (HSID)

1,441

Ffurflenni	Number
Cyfanswm	1,441
Ynys Môn	1,441

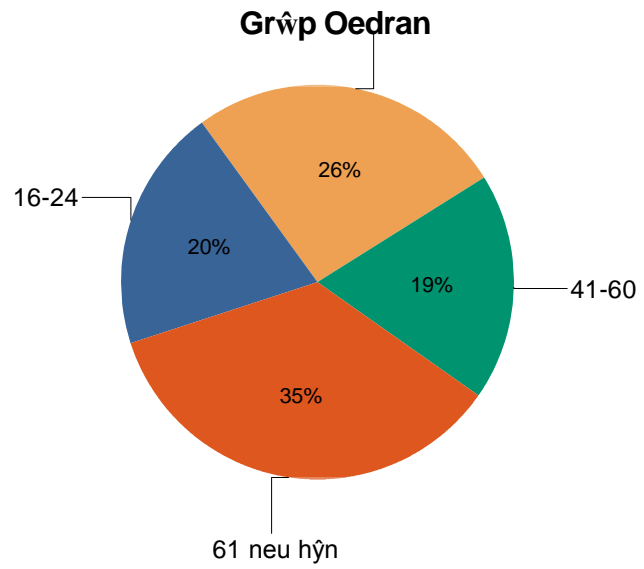
Nifer o Ffurflenni gan yr
Awdurdod Lleol

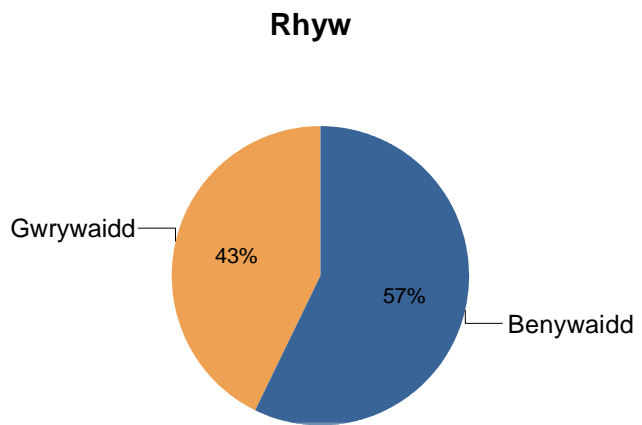

Section: Person this Form is About

Oedran	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
16-24	290
25-40	374
41-60	268
61 neu hŷn	509

Rhyw	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Benywaidd	826
Gwrywaidd	615

Lluoedd Arfog	Number
le	23

Ffynhonnell Ffurflenni MA	Ffurflenni
Cyfanswm	1,441
Agorfa / Cefni Lettings	102
BAWSO	3
Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr University	6
CAIS	46
Digartref	113
GISDA	5
Gorwel	118
Hafan Cymru	30
Cyngor Sir Ynys Môn	414
Môn Care	496
Nacro Cymru	67
Cymdeithas Tai Gogledd Cymru Association	2
Cartref Gofal Pen Y Graig	1
The Wallich	35
Tyddyn Mon	3

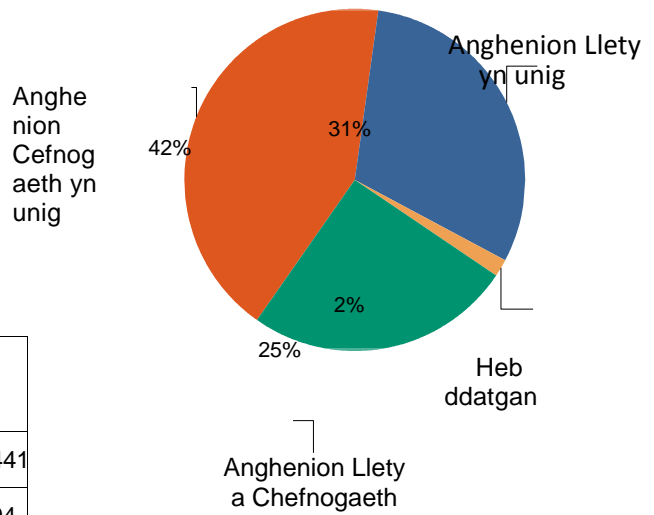
Rhan: Rheswm Dros Gwblhau'r Ffurflen

4

Rheswm Dros Gwblhau

	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Anghenion Cefnogaeth yn unig	612
Anghenion Llety yn unig	441
Anghenion Cefnogaeth a Llety	366
Heb ei ddatgan	22

Rheswm Dros Gwblhau'r Ffurflen

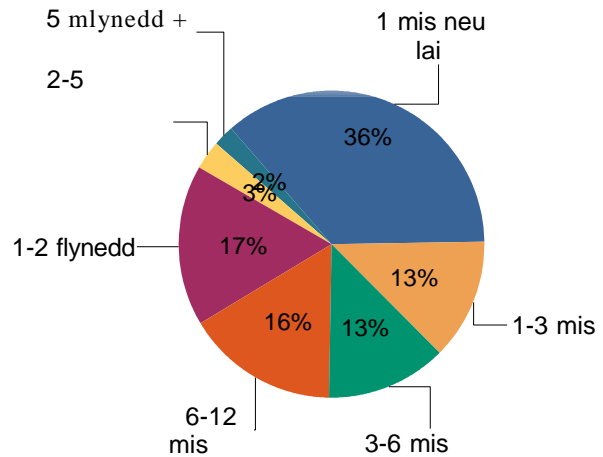
Wedi Cwblhau'r Ffurflen o'r Blaen

	Niferoedd
Cyfaswm	1,441
Do	94
Naddo	1,347

Os "Do" Pryd Gwblhawyd y Ffurflen

	Niferoedd
Cyfanswm	94
1 mis neu lai	34
1-3 mis	12
3-6 mis	12
6-12 months	15
1-2 flynedd	16
2-5 mlynedd	3
5 mlynedd neu fwy	2

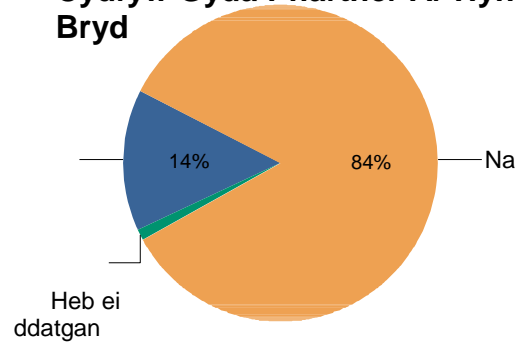
Pryd Gwblhawyd y Ffurflen Flaenorol?

CYDFYW GYDA PHARTNER?

	Number
Cyfanswm	1,441
Ie	208
Na	1,217
Unspecified	16

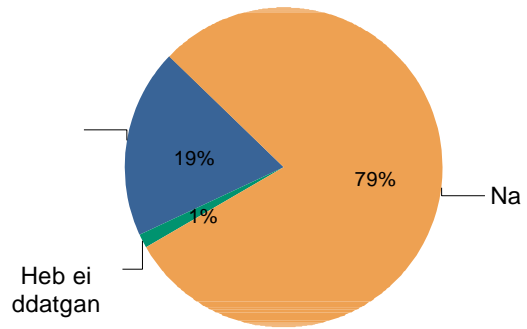
Cydfyw Gyda Phartner Ar Hyn o Bryd

Plant Sy'n Ddibynno!

	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Ie	278
Na	1,144
Heb ei ddatgan	19

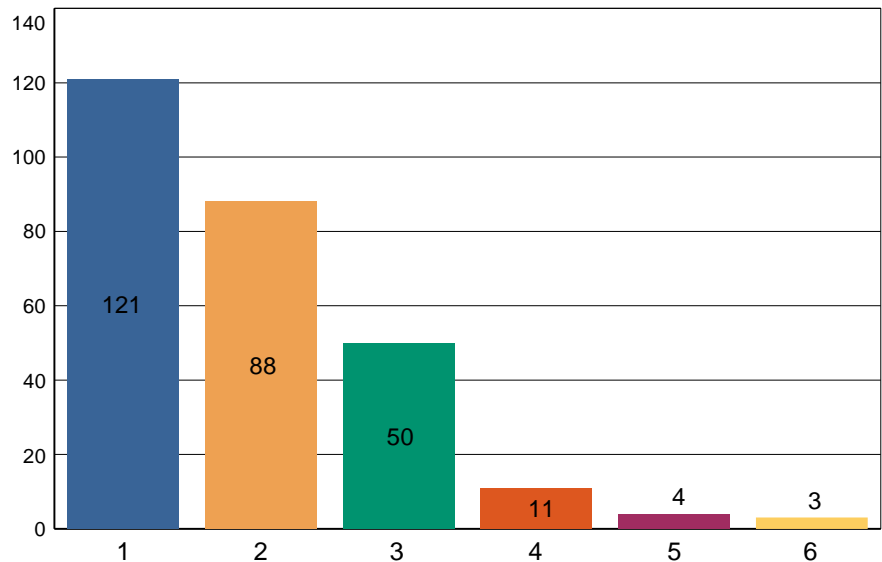
Plant Sy'n Ddibynno!

Nifer o Blant

	Niferoedd
Cyfanswm	277
1	121
2	88
3	50
4	11
5	4
6	3

Nifer o Blant

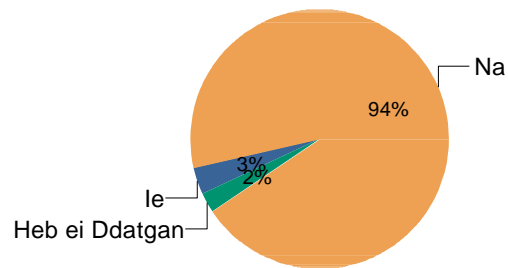
PARTNER / PLANT

		Plant:	le	Plant :	Na	Plant : Heb ei ddatgan
Cyfanswm	1,441		278		1,144	19
Partner: le	208		59		145	4
Partner: Na	1,217		211		997	9
Partner: Heb ei ddatgan	16		8		2	6

Beichiog?

	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
le	49
Na	1,356
Heb ei Ddatgan	36

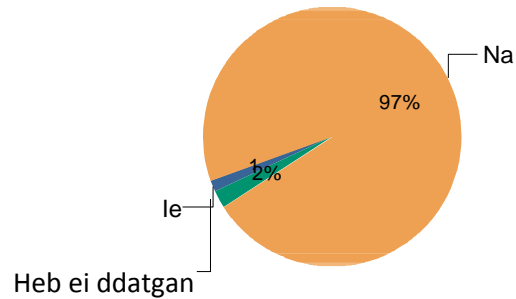
Beichiog?

Oedolion Sy'n Ddibynol ar Eraill?

	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
le	18
Na	1,392
Heb ei Ddatgan	31

Oedolion Sy'n Ddibynol ar Eraill?

Rhan : Gwasanaethau Cyfredol

7

Cefnogaeth Sy'n Ymwneud Â Thai	285
Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion	503
Gwasanaethau Plant a Theuluoedd	99
Gwasanaeth Cymunedol Alcohol a Chyffuriau	118
Gwasanaeth Prawf	93
Gwasanaeth Cyfiawnder Ieuencid	12
Gwasanaeth Iechyd Meddwl yn y Gymuned	170
Gwasanaeth Iechyd Meddwl ar gyfer Plant a	11
Gwasanaeth Iechyd Meddwl Fforensig	1

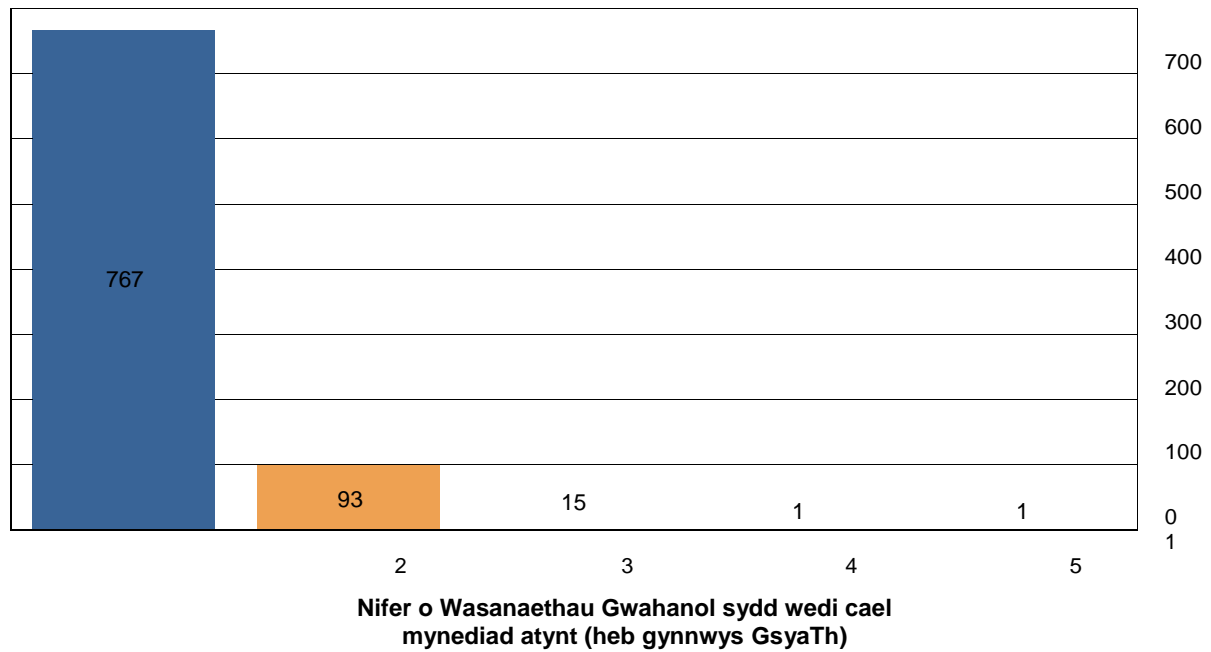
800

Nifer o Wasanaethau Gwahanol (heb gynnwys C GsyaTh)

Rhan: Angenion Cefnogaeth a Thargedau Cymunedol

8

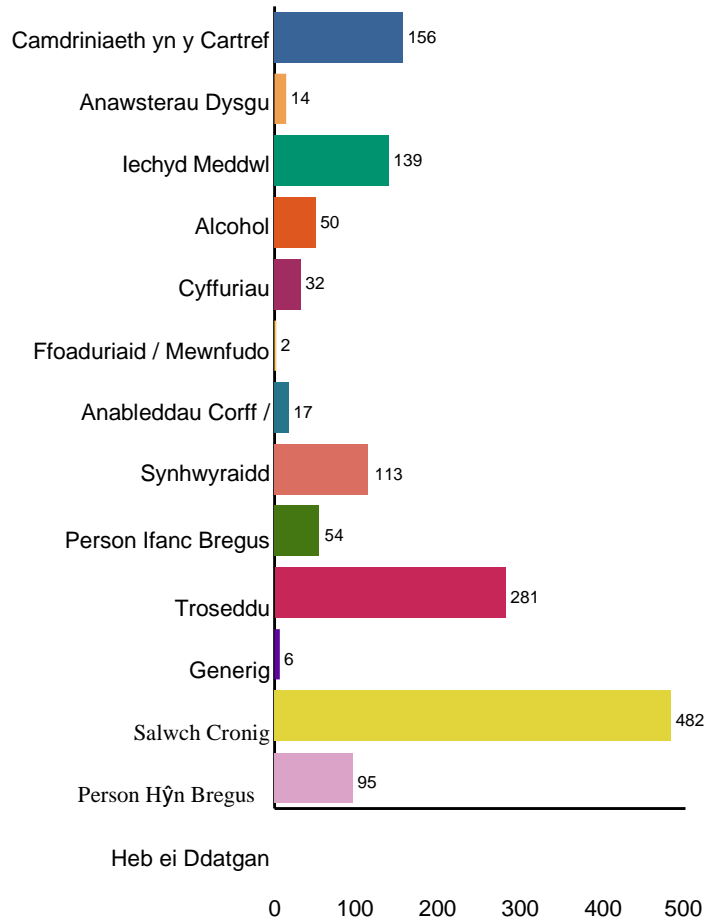

Camdriniaeth yn y Cartref	204
Anawsterau Dysgu	49
Iechyd Meddwl	358
Alcohol	145
Cyffuriau	131
Ffoaduriaid / Mewnfudo	5
Anabledd Corffol / Synhwyrdd	237
Person Ifanc Bregus	154
Troseddu	129
Generig	407
Salwch Cronig	29
Person Ifanc Bregus	525
Teimlo'n ddiogel	509
Hunan Ddiogelwch / Diogelwch Eraill	493
Llety	871
Perthnasau	218
Cynhwysiad Cymunedol	229
Rheoli Arian	324
Addysg/Dysgu	166
Cyflogaeth/Gwirfoddoli	194
Iechyd Corfforol	528
Iechyd Meddwl	293
Bywydau Iach a Llawn	487

Prif Angen

	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Camdriniaeth yn y Cartref	156
Anhawsterau Dysgu	14
Iechyd Meddwl	139
Alcohol	50
Cyffuriau	32
Ffoaduriaid / Mewnfudo	2
Anableddau Corff / Synhwyrdd	17
Person Ifanc Bregus	113
Troseddu	54
Generig	281
Salwch Cronig	6
Person Hŷn Bregus	482
Heb ei Ddatgan	95

Prif Angen

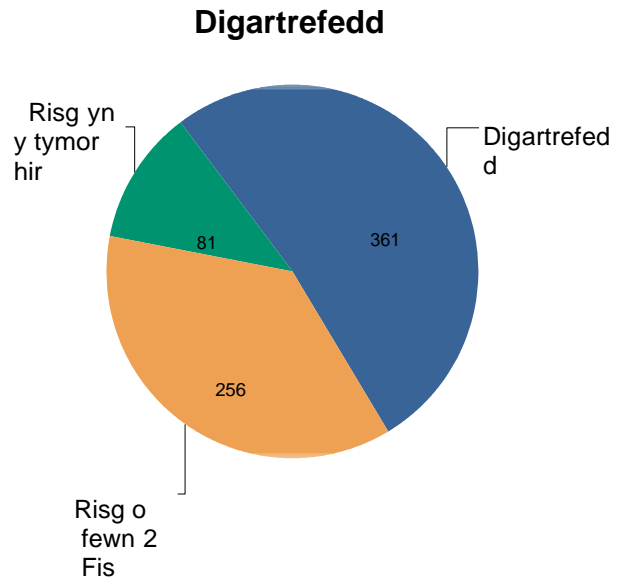
DIGARTREFEDD

	Niferoedd
Yn ddigartref pan yn cwblhau'r Ffurflen	361
Risg o Ddigartrefedd o fewn 2 fis	256
Risg o ddigartrefedd yn y tymor hir	81

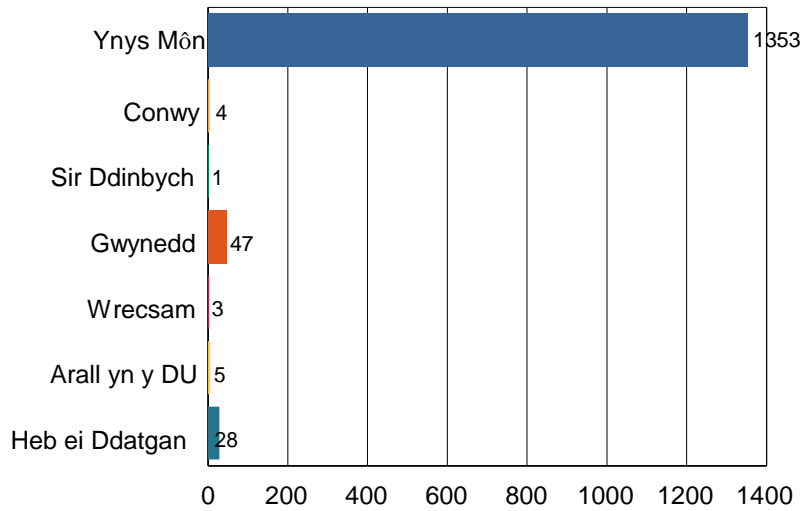
Unman i AROS HENO?

	Niferoedd
Blwch wedi ei groesi	80

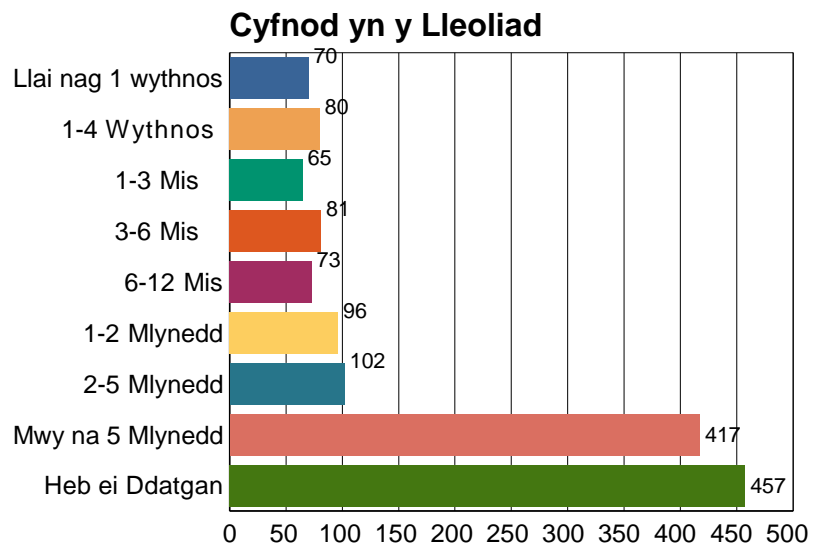
Rhybudd i Arael	178
Cyflwr / Addasrwydd yr Eiddo	118
Dyledion Rhent / Morgais	56
Teulu /Perthynas yn Chwalu	357
Trafferthion Cymdogol /	22
Aflonyddwch	

Cyfredol	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Ynys Môn	1,353
Conwy	4
Sir Ddinbych	1
Gwynedd	47
Wrecsam	3
Arall yn y DU	5
Heb ei Ddatgan	28

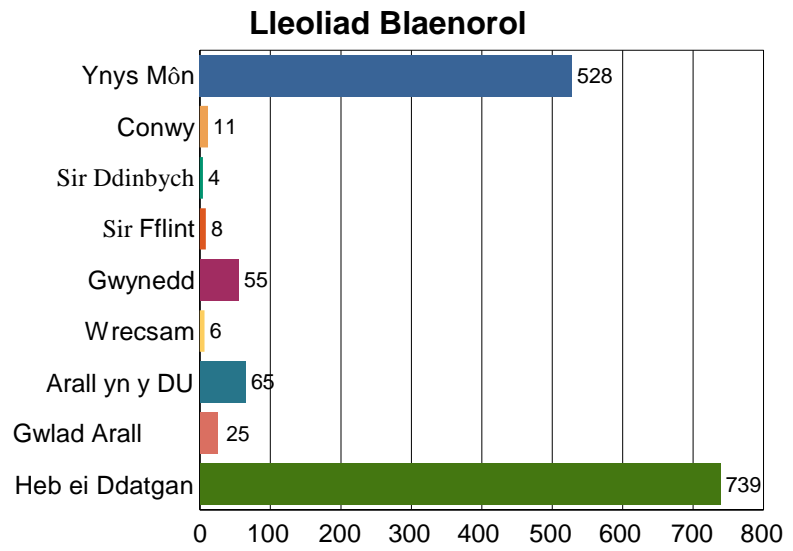
Cyfnod	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Llai nag wythnos	70
1-4 Wythnos	80
1-3 Mis	65
3-6 Mis	81
6-12 Mis	73
1-2 Flynedd	96
2-5 Flynedd	102
Mwy na 5 mlynedd	417
Heb ei ddatgan	457

Rhan: Lleoliad Blaenorol

12

Blaenorol	Niferoedd
Cyfanswn	1,441
Ynys Môn	528
Conwy	11
Sir Ddinbych	4
Sir Fflint	8
Gwynedd	55
Wrecsam	6
Arall yn y DU	65
Gwlad Arall	25
Heb ei Ddatgan	739

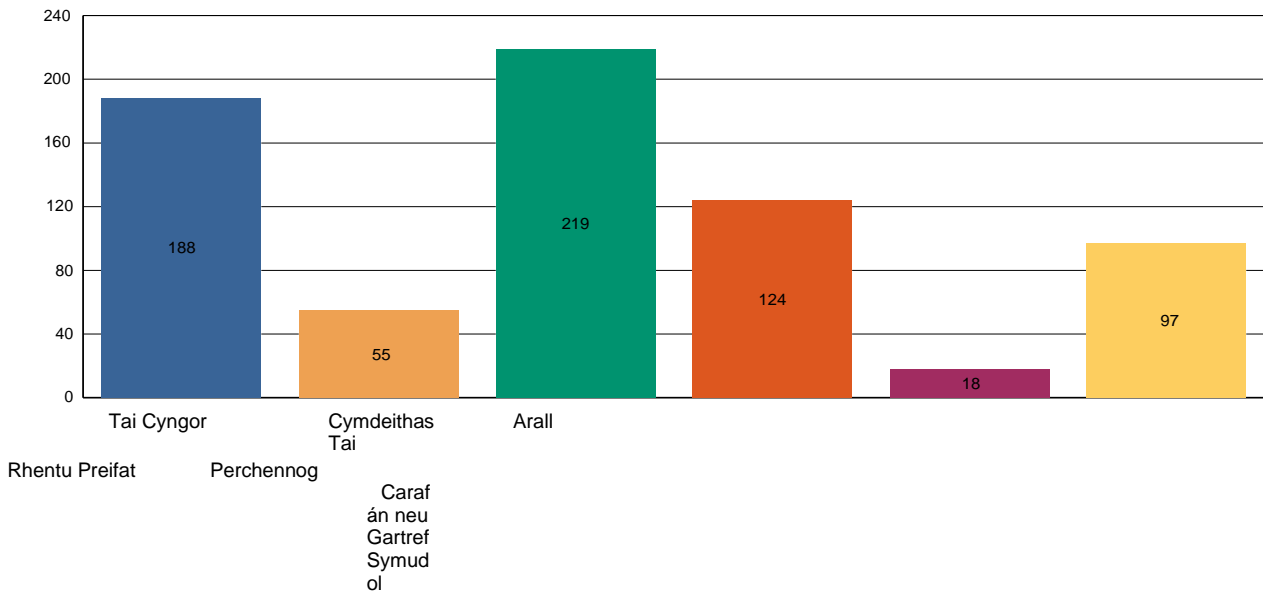

Cyfnod yn y Lleoliad Presennol / Lleoliad Blaenorol

		Ynys Môn	Conwy	Sir Ddinbych	Sir Fflint	Gwynedd	Wrecsam	Arall DU	Gwlad Arall	
Cyfanswm	1,441	528	11	4	8	55	6	65	25	739
Llai nag 1 wythnos	70	34	2	3	5	11	0	6	8	1
1-4 Wythnos	80	56	2	1	1	3	0	8	5	4
1-3 Mis	65	40	1	0	1	7	1	6	3	6
3-6 Mis	81	49	1	0	0	8	2	8	1	12
6-12 Mis	73	40	0	0	0	4	1	8	1	19
1-2 Flynedd	96	58	2	0	0	5	1	6	2	22
2-5 Flynedd	102	57	1	0	0	5	0	6	0	33
Mwy na 5 Mlynedd	417	161	1	0	0	5	1	15	3	231
Heb ei Ddatgan	457	33	1	0	1	7	0	2	2	411

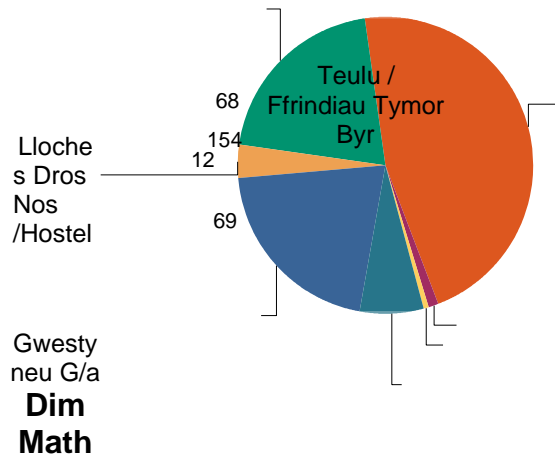
Llety Parhaol	Cyfanswm	Byw yn y Cartref Teuluol / Ffrindiau	Eraill
Tai Cyngor	188	23	165
Cymdeithas Tai	55	2	53
Rhentu Preifat	219	15	204
Perchenog	124	2	122
Carafán neu Gartref Symudol	18	3	15
Arall	97	30	67

Llety Presennol

o Lety

Dim math o Lety	Cyfanswm
Cysgu'r Stryd	69
Lloches Dros Nos / Hostel	12
Gwesty neu w&b	68
Teulu neu ffrindiau tymor byr	154
Ysbyty	4
Carchar	2

Rhan: Lleoliad a Ffafrir

14

Ynys Môn	928
Conwy	11
Sir Ddinbych	9
Sir Fflint	3
Gwynedd	70
Wrecsam	2
Arall DU	7
Gwlad Arall	2

Rhan: Math o Lety a Ffafrir

LLETY CYFFREDIN

Tai Cyngor	522
Cymdeithas Tai	208
Rhentu Preifat	302
Perchennog Tŷ	15
Carafán neu Gartref Symudol	1
Arall	8

Llety â Chefnogaeth

Llety â Chefnogaeth Hunangynhwysol	109
Llety â Chefnogaeth a rennir	64
Tai Gwarchod	52
Llety â Chymorth	5
Lloches neu Lety Diogel	3
Hostel Tymor Byr	30
Cyfleuster Adfer Preswyl	2
Cartref Gofal Preswyl neu Nyrsio	1
Cefnogaeth ar Wasgar	207
Llety â Chefnogaeth Arall	19

Gofalydd	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
le	28
Na	1,276
Heb ei Ddatgan	137

ETHNIGRWYDD:

A. GWYN	Total
Cyfanswm	1,382
Gwyn	1,382

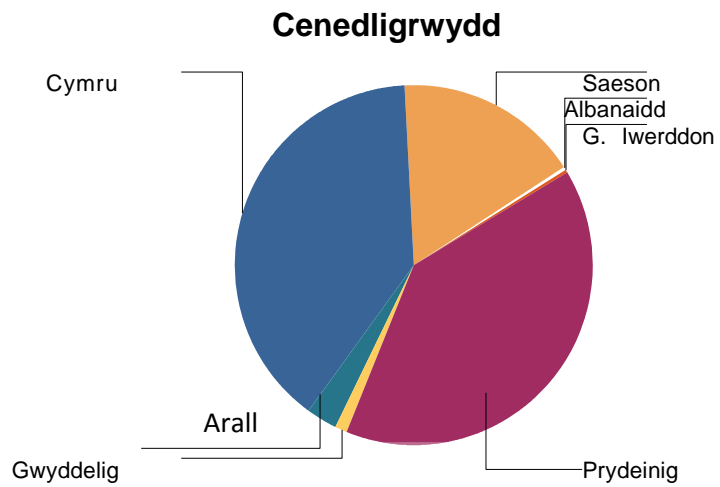
CYMYSG	Total
Cyfanswm	9
Gwyn ac Asiaidd	3
Gwyn a Du Affricanaidd	1
Gwyn a Du Caribiaidd	2
Arall	3

C. ASIAIDD OR ASIAN BRITISH	Total
Cyfanswm	5
O India	1
O Bacistan	1
Tseiniaidd	1
O'r Philipinees	1
Other	1

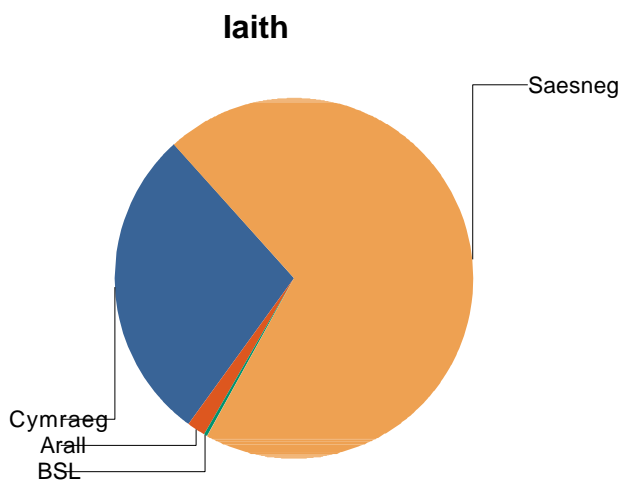
D. DU NEU DU PRYDEINIG	Niferoedd
Cyfanswm	5
Affricanaidd	4
Caribi	1

E. Grwpiau Arall	Niferoedd
Cyfanswm	9
Arabaidd	2
Arall	7

Cenedligrwydd	Niferoedd
Cyfanswm	1,406
Cymru	552
Saeson	234
Albanwyr	1
G. Iwerddon	5
Prydeinig	558
Gwyddelig	16
Arall	40

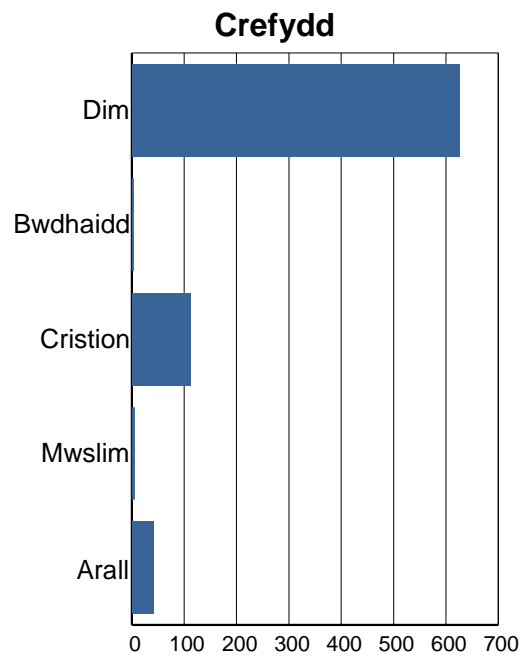

IAITH	Niferoedd
Cyfanswm	1,033
Cymraeg	294
Sasesneg	720
BSL	2
Arall	17

IAITH	Niferoedd
Cyfanswm	9
Arabaid	2
Almaeneg	2
Pwyleg	4
Thai	1

Crefydd	Niferoedd
Cyfanswm	789
Dim	626
Bwdhaidd	4
Cristnogol	112
Muslimaidd	6
Arall	41

Anabledd

Amhariad Symudedd	168
Amhariad ar y Golwg	14
Amhariad ar y Clyw	12
Amhariad Deheurwydd	14
Anawsterau Dysgu	46
Iechyd Meddwl	276
Amhariad Arall	19

Rhyw'r un fath ag ar enedigaeth	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Ie	1,056
Na	21
Heb ei Ddatgan	364

Tuedd Rhywiol	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Heterorywiol	710
Hoyw neu Lesbiaidd	7
Deurywiol	13
Gwell gennyf beidio dweud	137
Heb ei ddatgan	574

Ynys Môn

Adroddiad Mapio Anghenion Adroddiad 2015-16

20/06/2016

Blwyddyn Gwblhau	Niferoedd
Cyfanswm	1,441
Ebrill 2015 - Mawrth 2016	1,441

Cyfrif Penodol o Ffurflenni (HSID) 1,441

Camdriniaeth yn y Cartref	156
Anableddau Dysgu	14
Iechyd Meddwl	139
Alcohol	50
Cyffuriau	32
Ffoaduriaid / Mewnfudo	2
Anabledd Corfforol / Synhwyrdd	17
Person Ifanc Bregus	113
Troseddu	54
Salwch Cronig	6
Person Hŷn Bregus	482
Heb ei Ddatgan	376

Cefnogi Pobl

Eich Gwasanaeth – Eich Barn

www.ynysmon.gov.uk/arolwgcefnogipobl

Cyfnod Ebrill 2016 to 31ain o Ragfyr 2016

Mae 75 o ddefnyddwyr gwasanaeth wedi defnyddio dolen gyswllt yr arolwg

Mae 55 wedi cwblhau'r arolwg

Mae 20 wedi cyflwyno'r arolwg yn rhannol ond nid yn gyflawn

Cefnogi Pobl: Eich Gwasanaeth – Eich Barn

Cwestiwn 1

Gofynnwyd i'r defnyddwyr gwasanaeth: **Beth yw enw Darparwr eich Gwasanaeth?**

Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
3	CAIS	24.07%	13
4	Cartrefi Cymru	1.85%	1
5	Clwyd Alyn	0.0%	0
6	Digartref	11.11%	6
7	Gorwel	14.81%	8
8	Hafan Cymru	9.26%	5
9	Tyddyn Môn	0.0%	0
10	Hylands	0.0%	0
12	Gofal Môn	0.0%	0
13	Grŵp Cynefin	0.0%	0
14	The Wallich	11.11%	6
15	Cefnogaeth Tai (Cyngor Sir Ynys Môn)	24.07%	13
16	Gwasanaeth Iechyd Meddwl Cymunedol	3.70%	2
		Atebodd	54

Roedd 1 defnyddiwr gwasanaeth yn dymuno peidio â datgelu gan ba ddarparwr yr oedd yn derbyn cefnogaeth.

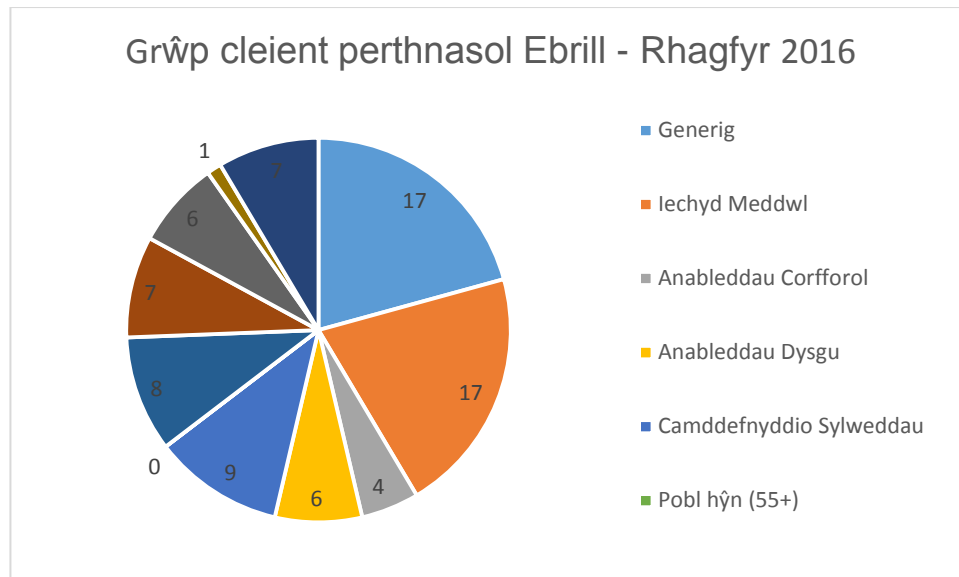
Cwestiwn 2

Gofynnwyd i'r defnyddwyr gwasanaeth dicio'r grŵp cleientiaid oedd yn berthnasol iddynt.

Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
1	Generig	32.69%	17
2	Iechyd Meddwl	23.69%	17
3	Anableddau Corfforol	7.69%	4
4	Anableddau Dysgu	11.54%	6
5	Camddefnyddio Sylweddau	17.31%	9
6	Pobl Hŷn (55+)	0.00%	0
7	Pobl Ifanc a Theuluoedd Ifanc (16-25)	15.38%	8
8	Camdriniaeth yn y Cartref	13.46%	7
9	Pobl Sengl Fregus	11.54%	6
10	Troseddu	1.92%	1

11	Digartrefedd a thros 25 mlwydd oed	13.46%	7
		Atebodd	52

Allan o 55 o holiaduron a gwblhawyd, roedd 3 o bobl yn dymuno peidio â datgelu pa grŵp cleientiaid oedd fwyaf perthnasol iddynt.

Cwestiwn 3

Gofynnwyd i'r defnyddwyr gwasanaeth nodi ym mha wasanaeth yr oeddent yn cael eu cefnogi.

Ydych chi yn cael eich cefnogi mewn...		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
1	Llety â Chefnogaeth?	23.53%	12
2	Cefnogaeth ar Wasgar?	76.47%	39
		answered	51

Roedd 4 o bobl yn dymuno peidio â datgelu a oeddent yn cael eu cynorthwyo drwy'r Gwasanaeth Cefnogaeth ar Wasgar ynteu mewn Llety â Chefnogaeth.

Cwestiwn 4

Gofynnwyd i'r defnyddwyr gwasanaeth: - **Sut y byddech chi'n disgrifio ansawdd y gwasanaeth yr ydych wedi ei dderbyn?**

Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
1	Da iawn	78.43%	40
2	Da	19.61%	10
3	Canolig	1.96%	1
4	Gwael	0.0%	0
5	Gwael iawn	0.0%	0
6	Pam yr ydych chi'n rhoi'r disgrifiad yma?	0.0%	0
Pam yr ydych chi'n rhoi'r disgrifiad yma?			(40)
Atebodd			51

Dewisodd 4 o bobl beidio ag ateb y cwestiwn hwn. Rhoddwyd sylw o "Ddim yn hoffi'r newidiadau newydd" ar gyfer y disgrifiad "canolig".

Rhai o'r sylwadau a roddwyd am ddisgrifio'r gwasanaeth yn *dda iawn* oedd:-

"5 seren"

"Maent yn rhoi llawer o gefnogaeth yn ôl fy angen yn drylwyr iawn ac yn garedig..."

"Roedd y staff yn y lloches wedi gwneud fy mhrofiad personol yn hawdd ac yn gyfforddus iawn. Maent wedi bod yn gefnogol iawn ac maent yn haeddu clod am eu gwaith parhaus"

"Achos ei bod yn anhygoel ac yn fy helpu ac yn gwneud i mi deimlo'n ddiogel ac yn gyfforddus"

"Rwyf wedi cael cymorth am 2 flynedd, cyngor bob amser wedi cael ei esbonio yn dda a chlir."

"Wedi fy helpu i gael fy mywyd yn ôl ar y trywydd iawn yn ariannol ac yn feddylol."

"Mae wedi cefnogi ac yn fy ngalluogi i fynd i'r afael a fy anghenion".

"Rwy'n gwybod bod fy ngweithiwr cefnogi bob amser yno i mi".

"Rwyf wedi cael cefnogaeth wych a ystyriaf yn achub bywydau".

"Holl staff y cyfarfûm gan y.... yn agored iawn, yn anfeirniadol ac yn hawdd iawn mynd atynt. Maent yn gweithio'n galed iawn ar beth maent yn ei wneud i gefnogi eu cleientiaid. Wedi helpu fi yn fawr ers y bûm yn eu gofal ac yr wyf yn ddiolchgar iawn iddynt, wedi cael effaith fuddiol ar fy mywyd".

"Mae fy nghefnogwr wedi bod mor ddefnyddiol a gwych. Mae wedi helpu fi drwy lawer o bethau."

"Rwy'n cael cefnogaeth well nag y gwneuthum yn fy ngwasanaeth blaenorol ac rwy'n hoffi bod yn fwy annibynnol"

"Bob amser yno pan oedd arnaf angen y gwasanaeth."

"Roedd fy ngweithiwr cefnogi yn fy nghynorthwyo yn fy holl anghenion, canfu dy i mi"

Cwestiwn 5

Gofynnwyd i ddefnyddwyr y gwasanaeth:-

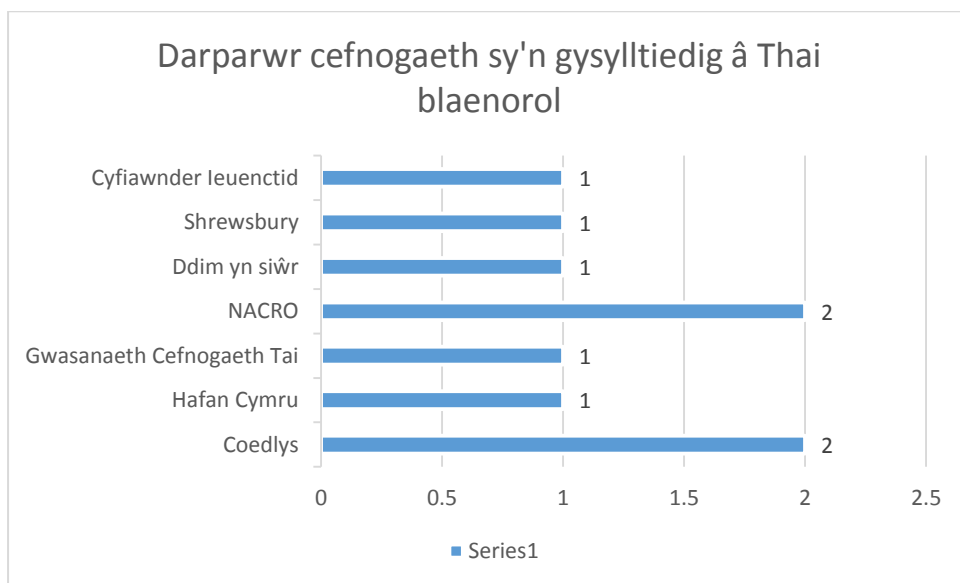

Ydych chi wedi derbyn Gwasanaeth Cefnogaeth sy'n ymwneud â Thai o'r blaen?

Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Response Cyfanswm yr Ymatebion
1	Do	19.61%	10
2	Naddo	80.39%	41
Atebodd			51

Roedd 4 defnyddiwr gwasanaeth heb ateb y cwestiwn hwn.

Dengys y siart isod nifer y bobl sydd wedi cael eu cynorthwyo o'r blaen a chan ba ddarparwyr.

Cwestiwn 6

Pa un yw eich dewis iaith?			
Dewis Ateb	Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion	
1	Cymraeg	8.00%	4
2	Saesneg	86.00%	43
3	Os arall, dywedwch beth:	6.00%	3
Atebodd			50

Allan o 55 defnyddiwr gwasanaeth roedd 5 o bobl heb ateb y cwestiwn. O'r 3 person na ddywedodd p'un ai Cymraeg ynteu Saesneg oedd eu dewis iaith, dywedodd dau "Cymraeg a Saesneg" a'r trydydd wedi rhoi "miwsig".

Gofynnwyd i'r defnyddwyr gwasanaeth:-

"Ydych chi yn derbyn eich cefnogaeth yn yr iaith sydd orau gennych?" Roedd 4 defnyddiwr gwasanaeth heb ateb y cwestiwn hwn. Roedd 96.08% o bobl yn derbyn eu cefnogaeth yn yr iaith oedd orau ganddynt. Dywedodd y 2 wrth ateb 'arall' "yr wyf yn hapus i siarad yn Gymraeg neu yn Saesneg" a "Oherwydd bod fy ngweithiwr cefnogaeth ddim yn rhugl Gymraeg, ond yn dysgu".

Cwestiwn 7

Ble, yn eich barn chi, fyddech chi heddiw, oni bai am y gefnogaeth yma? Atebwyd y cwestiwn hwn gan 43 defnyddiwr gwasanaeth gyda 12 yn dewis i beidio ag ateb.

Roedd y sylwadau ar gyfer y rheini a wnaeth gwblhau yn cynnwys y canlynol:-

"Yn sownd mewn perthynas dreisgar gyda dim diwedd mewn golwg."

"mewn sefyllfa waeth o lawer, ac o bosibl yn ddigalon iawn oherwydd fy salwch meddwl ond maent wedi cadw llygad arnaf a rhoi pob cefnogaeth y gallant I i mi."

"Byddwn yn yr un sefyllfa ddramatig wrth i mi ffoi a heb unman i droi i gyda fy merch. Staff lloches hon wedi gwneud yn y gorau y gallant."

"Eistedd yn fy fflat yn gwneud dim byd ond mynd yn fwy digalon"

"Credaf y byddem yn ddigartref. Doeddwn i ddim yn gwybod beth i'w wneud fel y deuthum i'r goleudy ar gyfer cefnogaeth i ddeall pam yr oedd fy landlord yn gofyn imi adael. Roedd eisiau ei werthu"

"Yr wyf yn meddwl y byddwn yn dal efo canser ac yn dal i fod yn yfed ac ysmegu!"

"yn dal i fod yn ddigartref fwy na thebyg,"

"Carchar."

"gyda fy ffrindiau neu fy nhad"

"Ddim yn gwybod"

"Fyddwn i ddim yn y lle yr wyf yn awr, a byddai fy iechyd meddwl wedi dirywio ymhellach"

"Mae'n debyg bod yn ddigartref ac yn waglaw"

"Mae'n debyg byddwn yn ddigartref ac yn delio gyda llawer iawn o ddyled"

"Digartref mewn ffoes"

" - - - Byddem yn dal i fyw mewn cartref anaddas ac ynysig"

“Credaf y byddwn yn "6 troedfedd o dan” ”

“Mewn lle drwg iawn”

“Nid yn byw yn fy nghartref fy hun o ganlyniad i ddyledion ar fy nghyfrif rhent ac wedi marw.”

“Wedi marw”.

“Ddigartref neu mewn Gwely a Brecwast”

“Byddwn yn ar y stryd, yn fregus ac yn anhapus iawn”

“Ni fyddem yn y sefyllfa yr wyf yn awr, siawns dda y byddwn wedi marw”

“Fwy na thebyg wedi colli fy nghartref ac mewn dyled”.

“Dal i fyw yn fy mhabell lle rwyf wedi bod yn byw am y tri mis blaenorol”.

“Byddwn mewn trafferth ddifrifol”

“Byddwn yn ddigartref heb y gefnogaeth yr wyf wedi ei gael”

“Dal mewn llety anfforddiadwy fynd i mewn i fwy a mwy o ddyled”

*“Teimlaf os na fyddem wedi derbyn y gefnogaeth yr wyf wedi ei gael byddem wedi marw ac ar waelod
afon Menai”*

“Yn ôl yn y carchar”

“Dal i yfed a ddim yn gallu ymdopi â fy llythyrau a materion tai”

“Fyddwn i ddim yn hoffi i ddweud ag y gallwn fod mewn cyflwr drwg iawn gyda fy yfed”

*“Nid wyf yn gwybod fel oedd fy lleoliad diwethaf yn cau i lawr, ac nid wyf yn gallu byw ar fy mhen fy
hun ar hyn o bryd”*

“Yn y gwter neu farw”

“Ddigartref a theulu wedi gwahanu”

“Marw, yn ddifrifol wael neu yn y carchar am lofruddiaeth”

*“Gyda’r gefnogaeth yma, rwyf wedi dod yn fwy annibynnol ac os na wnes, ni fyddwn yn y lle rwyf
bellach”*

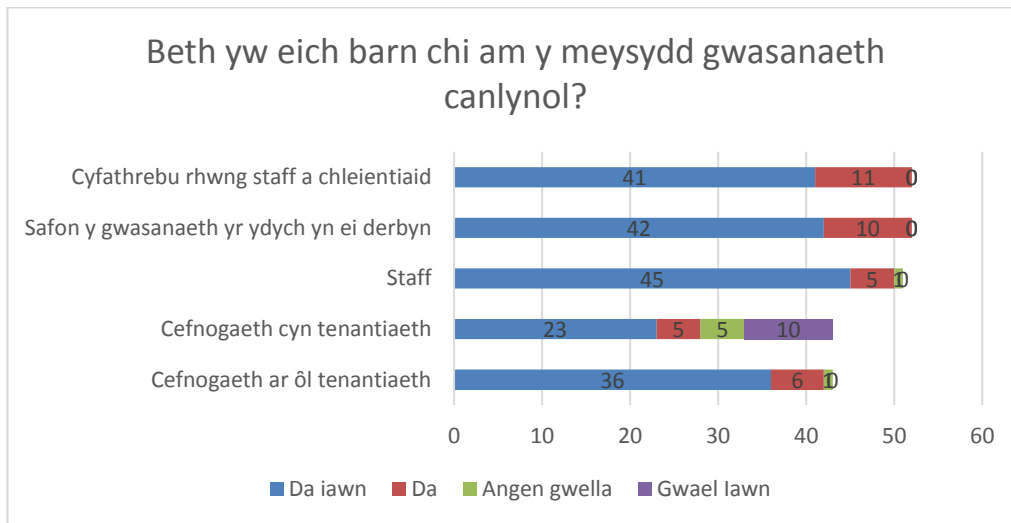
“Mae'n gas hyd yn oed meddwl am hynny”

“Byddwn yn y carchar neu’r ysbyty neu wedi marw”

“Byddai iechyd meddwl yn dirywio yn waeth. Ddim yn gwybod lle y byddwn”

“Ddim yn gwybod”

Cwestiwn 8

Allan o 55 o holiaduron a gwblhawyd atebodd 52 o bobl y cwestiwn hwn. Dewisodd rhai defnyddwyr gwasanaeth ateb y dewisiadau oedd yn berthnasol iddynt yn unig. Dim ond 43 o bobl atebodd y cwestiwn ar gefnogaeth cyn-denantiaeth a 43 yn unig yn ateb ar y gefnogaeth ar ôl tenantiaeth. Dewisodd 3 o bobl i beidio cwblhau'r cwestiwn hwn o gwbl.

Roedd 36 o bobl o'r farn fod y Gefnogaeth yn dilyn tenantiaeth yn dda iawn, dywedodd 6 ei bod yn dda ac 1 yn meddwl bod y gwasanaeth angen gwella, nid oedd neb o'r farn bod y gwasanaeth yn wael iawn.

Roedd 23 o bobl o'r farn bod y Gefnogaeth cyn tenantiaeth yn dda iawn, dywedodd 5 ei bod yn dda, 5 bod angen ei gwella a dywedodd 10 ei bod yn wael iawn. Mae hyn yn faes sy'n peri pryder a bydd angen ei ystyried ymhellach; roedd nifer sylweddol o atebion i'r cwestiwn hwn o'r farn fod y gefnogaeth cyn tenantiaeth yn wael iawn neu angen ei wella.

Dywedodd 45 o bobl bod ansawdd y staff yn eu darparwyr yn dda iawn, gyda 5 o'r farn fod y staff yn dda ac 1 o'r farn fod angen gwella ansawdd y staff. Nid oedd neb yn meddwl ei fod yn wael iawn.

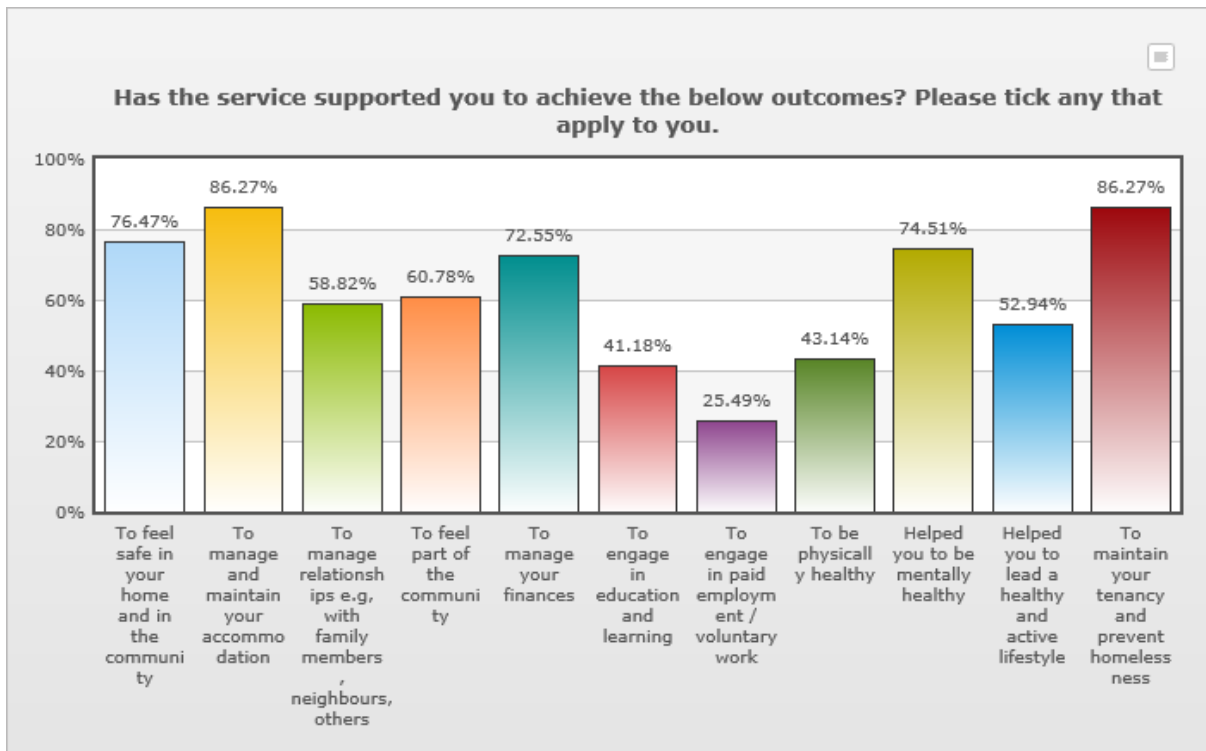
Datganodd 42 o ddefnyddwyr gwasanaeth fod ansawdd y gwasanaeth yr oeddent yn ei dderbyn yn dda iawn. Roedd 10 o bobl wedi dweud bod yr ansawdd yn dda, ac nid oedd neb yn meddwl bod angen ei wella na'i fod yn wael iawn.

Adroddodd 41 o ddefnyddwyr gwasanaeth fod y cyfathrebu rhwng y staff a'r cleientiaid yn dda iawn, gyda 11 yn dweud ei fod yn dda. Nid oedd neb yn meddwl bod angen ei wella na'i fod yn wael iawn.

Cwestiwn 9

Ydy'r gwasanaeth wedi eich cefnogi chi i gyflawni'r deilliannau isod?

Rhowch dic wrth unrhyw rai sy'n berthnasol i chi.

Atebodd 48 o bobl am y deilliannau oedd yn berthnasol iddynt. Roedd 3 o bobl heb ateb y cwestiwn hwn.

Deilliannau	Perthnasol i nifer yr unedau cefnogaeth
Teimlo'n ddiogel yn eich cartref ac yn y gymuned	39
Rheoli a chynnal eich llety	44
Rheoli perthynas, e.e. aelodau o'r teulu, cymdogion, eraill	30
Teimlo'n rhan o'r gymuned	31
Rheoli'ch arian	37
Cymryd rhan mewn addysg a dysgu	21
Cymryd rhan mewn gwaith cyflogedig / gwirfoddol	13
Bod yn gorfforol iach	22
Eich helpu i fod yn feddyliol iach	38
Eich helpu i ddilyn ffordd iach ac egniol o fyw	27
Cynnal eich tenantiaeth ac atal digartrefedd	44

Cwestiwn 10

“Oes gennych chi unrhyw sylwadau neu awgrymiadau yr ydych chi'n meddwl fyddai'n gwella'r gwasanaeth sy'n cael ei darparu ar hyn o bryd?”

“Ni chafodd pob maes fy anghenion emosiynol a chorfforol eu diwallu.”Gorwel

“Nac oes, maent yn wych!” Gorwel

“Mwy o gyfarfodydd a gweithgareddau” CAIS

“Mae'r staff yn gefnogol iawn, maen nhw wedi fy helpu i ennill hyder. Mae gen i berthynas well gyda fy mam. Rwyf wedi cael cefnogaeth i wneud ffrindiau. Rwyf wedi cael cefnogaeth i ymuno â champfa i fod yn iach. Yr wyf wedi cael sesiynau cwnsela sy'n wirioneddol wedi helpu fy iselder ac nid wyf mor flin. Rwyf wedi dysgu sut i gyllidebu, ond yr wyf yn dal i fod angen cefnogaeth gyda hyn. Mae gennyf ffydd yn y staff ac yr wyf yn gallu siarad â nhw am unrhyw beth. Yr wyf yn dysgu sut i gadw fy ystafell yn daclus a golchi fy nillad. Rwyf wedi bod yn gallu datblygu fy nysgu ac yr wyf wedi ennill cymwysterau gan Agored. Rwyf wedi mwynhau gweithdai tenantiaeth rwyf wedi mynychu a bydd yn fy helpu pan fyddaf yn cael fy nhenantiaeth fy hunain.” Coedlys

“Yr wyf yn fodlon iawn ar y gwasanaeth fel y mae”. CAIS

“Dim o gwbl, gwasanaeth yr wyf wedi ei dderbyn wedi bod yn wych!” Gwasanaeth Tai CSYM

“Maent yn gwneud popeth o fewn eu gallu yn barod” Gwasanaeth Tai CSYM

“Bob amser ar alwad ar gyfer argyfyngau y tu allan i oriau gwaith” Gwasanaeth Tai CSYM

“Ddim, yn dda fel y mae” Gwasanaeth Tai CSYM

“Mwy o fforymau!” Gwasanaeth Tai CSYM

“Maent yn wych” The Wallich

“Ni chefais unrhyw wasanaeth gwell – wedi yn cael cymorth 24/7 gyda rhywun bob amser ar ddiwedd y ffôn imi os bydd ei angen. Yn fy marn i mae hyn yn beth y mae ar bobl ei angen” The Wallich

“Mae angen cyffredinol am y gwasanaeth” CAIS

“Na rwyf yn hapus gyda'r gefnogaeth a gofal fyddaf yn derbyn yn awr lle cefais fy nghyfyngu yn fy lleoliad olaf” Cartrefi Cymru

“Doedd gen i ddim syniad fod y gwasanaeth hwn ar gael nes i'r heddlu rhoi'r rhif mi. Nid oedd gennyf yr hyder i alw arnynt. Yn ffodus i mi eu bod wedi galw â mi ar ôl iddynt wedi derbyn adroddiad yr heddlu” Gorwel

“Darparu rhifau ffonau symudol personol y staff, nid rhif y swyddfa yn unig”

Rhodddwyd **Na, does dim angen newid dim” neu D/B** gan 14 defnyddiwr gwasanaeth.

Cwestiwn 11

Oes gennyh unrhyw bryderon ynghylch y gwasanaeth yr ydych chi'n ei dderbyn? Cwblhaodd 33 defnyddiwr gwasanaeth y cwestiwn. Dewisodd 23 defnyddiwr gwasanaeth beidio ag ateb y cwestiwn. Gwnaeth 29 defnyddiwr gwasanaeth y sylw “Na” “D/B” neu “Dim”. Sylwadau eraill oedd:-

“Na – wrth fy modd efo Coedlys”

“Na - rwy'n credu ei fod yn wasanaeth gwych”

“Na, nid oes gennyf unrhyw ofidiau neu bryderon”

Cwestiwn 12

Ydych chi'n meddwl bod yna unrhyw wasanaethau nad ydynt ar gael ar yr ynys? H.y. gwasanaethau arbenigol, cwnsela, cludiant ac yn y blaen. Cwblhaodd 32 o bobl y cwestiwn hwn ac roedd 23 heb ateb y cwestiwn.

Dywedodd 15 o bobl “Na” or “D/B”. Isod mae rhai o'r sylwadau eraill a roddwyd:-.

“Mae trafndiaeth gyhoeddus ar yr ynys yn eithaf cyfyngedig. Fodd bynnag, mae'r aelodau staff yn gymwynasgar iawn.”

“Rwy'n credu y gallai apwyntiadau iechyd meddwl fod yn gyflymach i'w cael”

“Mwy o swyddfeydd lleol”

“Triniaeth deintydd a mwy i roi gwybod i chi o beth sy'n digwydd”

“Swyddi”

“Rwy'n credu y dylai fod yn opsiwn i dderbyn 121, yr wyf yn teimlo yn anodd siarad ac yn ei chael yn hyd yn oed yn fwy anodd yn y cyfarfodydd CAIS

”

“Mae trafndiaeth yn wael iawn mewn ardaloedd gwledig”

“Defnydd meddyginiaethol ar gyfer Cannabis”

“Wedi stopio trafndiaeth, rhestr aros hir ar gyfer cwnsela ac apwyntiadau ar gyfer yr ysbyty yn cymryd gormod o amser”

“Problemau gyda thrafnidiaeth – nid oes unrhyw le i fynd ar y Sul gan nad oes unrhyw fysus yn rhedeg (Amlwch)”

“Cefnogaeth i bobl nad ydynt yn bodloni'r meini prawf ar gyfer iechyd meddwl neu anableddau dysgu”

“Dim digon o fysiau”

“Nid wyf yn gwybod amdanynt”

“Trafndiaeth i apwyntiadau ar gyfer pobl sy'n dioddef o broblemau iechyd meddwl”

“Allai fod yn well”

“Dylai cyrsiau rheoli dicter fod fwy ar gael”

“Gweithwyr iechyd meddwl arbenigol. Rwy'n teimlo bod cefnogaeth iechyd meddwl ddim yn bodoli yma ar Ynys Môn”

Ystyrir bod trafndiaeth yn dal i fod yn broblem i lawer o rai sy'n cwblhau'r arolwg yn ychwanegol at y problemau sy'n ymwneud â mynediad at wasanaethau iechyd meddwl a chwrsela.

Cwestiwn 13

Gofynnwyd i'r defnyddwyr gwasanaeth; - **Ydych chi'n cael y cyfle i roi mewnbwn / neu NEWID unrhyw rai o'r canlynol?**

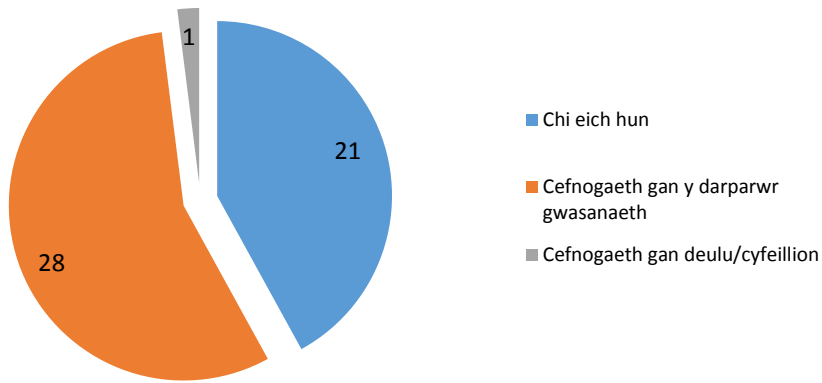
Dewis Ateb		Ydw	Nac Ydw	Cyfanswm yr Ymatebion
1	Cyfarfodydd	46	6	52
2	Mewnbwn i'r Cylchlythyr	24	26	50
3	Holiaduron ynghylch ansawdd y gwasanaeth	45	5	50
4	Digwyddiadau Defnyddwyr Gwasanaeth	41	9	50
5	Trefnu gweithgareddau unigol neu grŵp	32	16	48
6	Gwella'r gwasanaeth presennol a / neu ddatblygu gwasanaethau newydd	37	12	49
7	Amser a dreuliyd yn eich cefnogi chi	44	4	48
8	Y gweithgareddau a'r math o gefnogaeth yr ydych yn ei derbyn	43	6	49
9	Newid mewn gweithiwr cefnogi neu ddarparwr	42	6	48
10	Polisiâu / gweithdrefnau	23	21	44
11	Ydych chi'n meddwl bod y cyfnod yr ydych wedi derbyn y gefnogaeth ynddo yn iawn ar gyfer eich anghenion?	45	4	49
12	Do you feel involved and part of the support Ydych chi'n teimlo eich bod yn cyfranogi ac yn rhan o'r gefnogaeth yr ydych yn ei derbyn?	48	2	49
13	Ydi nifer yr oriau yr ydych yn eu derbyn bob wythnos yn eich cynorthwyo i fynd i'r afael â'ch anghenion?	44	4	48
Atebodd				52

Roedd 3 defnyddiwr gwasanaeth heb ateb unrhyw ran o'r cwestiwn hwn.

Cwestiwn 18

Sut gwnaethoch chi gwblhau'r holiadur hwn?

	Nifer y Defnyddwyr Gwasanaeth
Chi eich hun	21
Cefnogaeth gan y darparwr gwasanaeth	28
Cefnogaeth gan deulu/cyfeillion	1

Cwblhaodd 50 defnyddiwr gwasanaeth y cwestiwn hwn a dewisodd 5 beidio ateb y cwestiwn.

Cwestiwn 19

Fyddech chi'n argymhell y gwasanaeth hwn?			
Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr atebion
1	Byddwn	97.87%	46
2	Na fyddwn	2.13%	1
Atebodd			47

Roedd 8 defnyddiwr gwasanaeth heb ateb y cwestiwn hwn. Mae'r person na fyddent yn argymhell y gwasanaeth hefyd wedi nodi bod ansawdd y staff angen gwella yng nghwestiwn 8

Cwestiwn 20

Dywedwch wrthym yn gryno, yn eich geiriau eich hun, os gwelwch yn dda, pam y byddech chi'n argymhell y gwasanaeth hwn neu ddim.			
Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
1		100.0%	38
answered			38

Roedd 17 defnyddiwr gwasanaeth heb ateb y cwestiwn hwn.

1 person dywedodd na fyddent yn argymhell y gwasanaeth ond nid oedd sylw gydag esboniad o'u hateb.

Dyma rai o'r sylwadau cadarnhaol a roddwyd.

"Y gwasanaeth a dderbyniais yma wedi bod yn ddiguro. Dod i mewn i loches yn brofiad ofnus iawn ond mae'r staff wedi bod yn anhygoel ac yn eich hannog i gael rheolaeth mewn ffyrdd nad oedwn yn meddwl oedd yn bosibl" Gorwel

"Byddem yn argymhell y gwasanaeth hwn gan ei fod yn wasanaeth defnyddiol a meithrin i bobl sydd ei angen .... y gefnogaeth yn rhagorol " Gorwel

"Oherwydd eu bod yn eich helpu chi ac yn cymryd straen i ffwrdd ohonoch ac maent yn gwneud i chi weld synnwyr Ac os oes gennych ben fel fi mae'n werth cael." Cefnogaeth ar Wasgar Digartref

"Helpodd fi i beidio ag yfed, yn help i mi ddeall trin biliau a llythyrau." CAIS

"Oherwydd eu bod yn fy helpu i fynd i'r ysbyty a chael triniaeth ar gyfer fy salwch. -." CAIS

"Roeddwn yn nerfus yn y dechrau am ddod i Coedlys, ond ar ôl dod roeddwn yn teimlo'n gartrefol. Staff wedi fy helpu i setlo i mewn, mae'n amgylchedd cyfeillgar iawn. Rwy'n teimlo bod y staff fel fy nheulu ac maent yn fy nhrin â pharch. Rwyf wedi dysgu cymaint ers dod yma, yr wyf yn teimlo fel person gwahanol. Rwyf cymaint mwy hyderus, Rwyf wedi gwneud ffrindiau a gallaf reoli fy nicter yn well. Yr wyf yn dysgu sut i reoli fy nhenantiaeth a fydd yn fy helpu pan fyddaf yn cael fy lle fy hun. Byddwn yn argymhell Coedlys i bobl ifanc eraill oherwydd bod y staff yn gadarn ac yn wir yn eich helpu" Coedlys

"Drwy fy sefyllfa eu hunain roeddwn wedi dod i fethu siarad gydag unrhyw un, dwi yn araf ddysgu siarad eto gyda diolch i gefnogaeth gan CAIS" CAIS

"Byddem yn argymhell fel y gwnaeth fy helpu gyda fy sefyllfa ariannol, wedi helpu i mi gymryd y cyfrifoldeb o dalu biliau ac ati fy hun. Dysgais sut i gyfathrebu ynghylch budd-daliadau tai ac ati. Dysgais hefyd bwysigrwydd agor fy mhost ac nid cuddio fy mhen yn y tywod" Gwasanaeth Cefnogaeth Tai CSYM

"Eich rhwystro rhag bod yn ddigartref" Digartref Llys y Gwynt

"Heb y gefnogaeth a gefais nid wyf yn credu byddem yn fyw heddiw. Mae fy ngweithiwr cefnogi fy helpu i ddeall am bŵer a rheolaeth camdriniaeth yn y cartref ac mi roddodd gefnogaeth sydd ei hangen i ddianc oddi wrth berthynas gyfnewidiol. Gwrandawodd fy ngweithiwr cefnogol bob amser, mae hi wedi aros yn gyson a bob amser wedi gwneud y gwaith. Ar ôl bod yn gaeth yn y tŷ am 10 mis a ddim yn trafferthu i wisgo, yn raddol tyfodd fy hunan-barch a hyder ac rwyf wedi dechrau mynd i'r afael â materion. Pan oeddwn yn sâl bŵm yn gweithio gyda llawer o asiantaethau gwahanol ond gweithiwr cefnogol Hafan Cymru sydd wedi tynnu mi drwy'r adegau gwael." Hafan Cymru

"Hafan Cymru wedi fy helpu a fy mhlant yn cael rhentu tŷ preifat pan symudais yn ôl i'r Ynys ar ôl profi Camdriniaeth yn y Cartref - Yr wyf bellach wedi mynd i'r afael a'm dyledion ac wedi cael Tenantiaeth

Tai Cymdeithasol yn ddiweddar. Byddaf yn gallu fforddio'r rhent hwn a hefyd bydd yn llety parhaol. Mae hyn yn golygu llawer i mi a'r plant a minnau wedi symud o gwmpas llawer yn y gorffennol" Hafan Cymru

"Mae wedi fy helpu i symud ymlaen i le llawer mwy cadarnhaol yn fy mywyd" Hafan Cymru

"Roeddwn i'n teimlo'n isel iawn ar ôl fy ngwraig farw. Mae fy ngweithiwr Cefnogaeth wedi edrych ar ôl fy anghenion ac wedi fy helpu i ddatrys pethau fel y gallaf a fy merch yn aros yn ein tŷ." Hafan Cymru

"Mae wedi fy helpu i roi trefn ar fy arian ac wedi helpu i fod yn teimlo'n gryfach - Rwy'n teimlo'n fwy hyderus i fynd i'r afael â phroblemau lle ynghynt byddwn wedi gadael iddynt adeiladu ac yn eu hysgubo o dan y carped." Hafan Cymru

"Rwy'n argymhell y cymorth hwn gan fy mod yn teimlo'n well siarad i ... .. ac mae hi'n wir yn fy helpu gyda biliau ac ati" Gwasanaeth Tai CSYM

"Byddwn yn argymhell y gwasanaeth oherwydd fod y gefnogaeth tai yn dda iawn am ddelio â fy mhroblemau" Gwasanaeth Tai CSYM

"Person hyfryd (.....) felly yr wyf yn eich parchu ar bob adeg." IoACC Housing Support Service

"Cefnogaeth anhygoel, ymateb cyflym, cyfforddus yn dweud fy mhroblemau wrthi." Gwasanaeth Tai CSYM

"Defnyddiol iawn a bob amser yn gwrandao ar yr hyn sydd gennyf i'w ddweud a chefnogi fy anghenion h.y. digartrefedd, cyllidebu a byw'n annibynnol" Gwasanaeth Tai CSYM

"Ddiamod felly" Gwasanaeth Tai CSYM

"Help mawr i mi, nid oeddwn yn ymwybodol o hanner y pethau sydd ar gael nes i mi gael fy nghefnogi gan ..... ." Gwasanaeth Tai CSYM

"Mae'r Wallich yn wasanaeth mae llawer angen sy'n cael effaith gwerthfawr o fewn y gymuned. Nid wyf yn gwybod lle byddwn yn hebddynt. A dweud y gwir dwi ddim (byddwn i'n fod yn ddigartref, yn gorfforol, yn feddyliol, yn emosiynol, yn dirywio)" The Wallich

"Ddigwyddodd yn gyflym. Fodlon ar y gwasanaeth" The Wallich

"Byddwn yn argymhell y gwasanaeth oherwydd fy mhrofiad personol" The Wallich

"Mae'r gweithwyr cefnogol yn llawer iawn o gymorth. Maen nhw wedi fy helpu llawer ac nid wyf yn gwybod beth fyddwn i'n ei wneud gyda chefnogaeth a chymorth fy ngweithiwr cefnogol". CAIS

"Byddai'n sicr yn argymhell y Wallich maen nhw'n grêt" The Wallich

“Oherwydd cewch gefnogaeth 100% – maent yn gwbl broffesiynol, gofalgar, hawdd i gael gafael, hawdd cael ymlaen, heb fod yn wrthdrawiadol a dealltwriaeth hynod” The Wallich

“Oherwydd bod fy ngweithiwr cefnogi wedi helpu llawer i mi ac mae wedi cael ei sylwi ar gan fy meddyg teulu a fy ngweithiwr SMS. Rwy'n gallu siarad â fy ngweithiwr cefnogi am unrhyw beth.” CAIS

“Oherwydd heb y gwasanaeth fyddwn i ddim ble rydw i nawr” CAIS

“Oherwydd bod y staff yn fy nhrin â pharch ac yn edrych ar fy ôl yn dda iawn” Cartrefi Cymru

“Oherwydd y gefnogaeth mae CAIS yn rhoi imi sy'n agor llwybrau i feysydd eraill fel tîm Iechyd Meddwl Cymunedol a SMS” CAIS

“O fudd i mi a fy nheulu. Rydym wedi cael cymorth pan na allem helpu ein hunain ac wedi cael cefnogaeth gref gan Cais” CAIS

“Hoffwn ac eisoes wedi cyfeirio yn aelod o'r teulu i Gorwel” Gorwel

“Eu bod yn ddefnyddiol iawn” Gorwel

“Os wyf yn gwybod am berson mewn sefyllfa debyg byddwn yn argymhell lloches hwn, y gefnogaeth a'r help a gaf yma o safon uchel iawn. Mae'r tîm yma yn Llangefni yn ddefnyddiol iawn ac yn gyfeillgar ac yn gwneud i chi deimlo'n gyfforddus” Gorwel

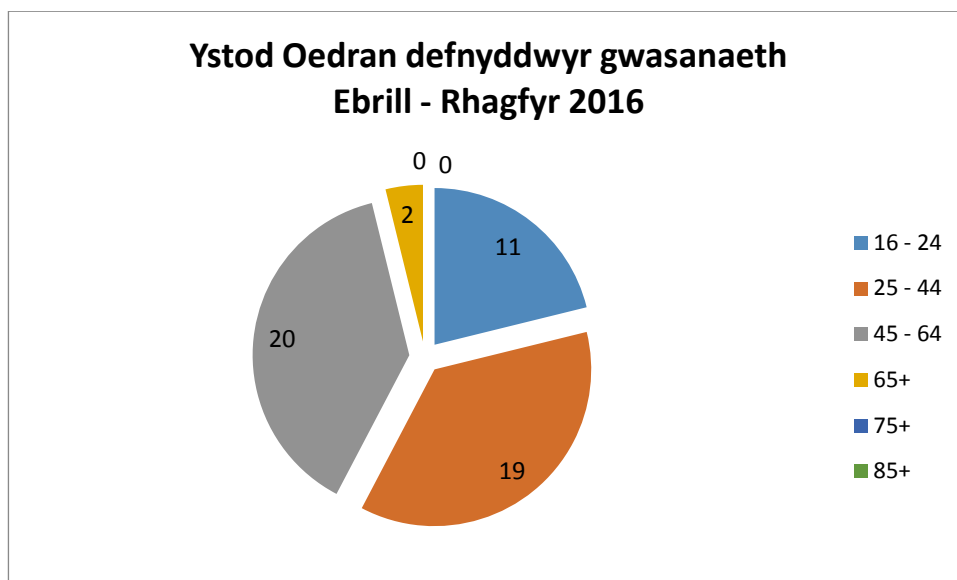
“Gan nad wyf yn teimlo'n ddiogel yn siarad am sut yr wyf yn teimlo ond yma yr wyf wedi teimlo'n ddiogel ac yn gallu rhannu fy nheimpladau” Gorwel

“Byddwn yn argymhell y gwasanaeth hwn i unrhyw un mewn sefyllfa debyg i mi fy hun, yr wyf yn gyn-ddefnyddiwr heroin sy'n ceisio cael fy mywyd yn ôl at ei gilydd ac osgoi llithro'n ôl - mae wedi bod yn amhrisiadwy wrth bontio'r bwlch hwnnw rhwng cam-drin sylweddau a bywyd troseddol yn ôl i mewn i ffordd o fyw positif a cynhyrchiol.” CAIS

Amdanoch chi (dewisol oedd y rhan hon o'r holiadur.)

C1 - O'r 55 o holiaduron a gafodd eu cwblhau, roedd 21 yn ddynion, 30 yn ferched, ac roedd 3 wedi dewis i beidio ateb y cwestiwn.

C2- Dengys y siart isod ystod oedran y 52 a gwblhawyd yr holiaduron. Roedd 3 o bobl nad oeddent yn dymuno datgelu eu hystod oedran.

Ystod Oedran	Nifer defnyddwyr gwasanaeth
16 - 24	11
25 - 44	19
45 - 64	20
65+	2
75+	0
85+	0

C3- Anabledd os yn berthnasol

Anabledd - Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn diffinio person anabl fel rhywun sydd â nam corfforol neu feddyliol sy'n cael effaith sylweddol ac anffafriol hirdymor ar ei allu ef/hi i gyflawni gweithgareddau pob dydd arferol.

Roedd 5 o bobl heb ateb y cwestiwn hwn.

Dewis Ateb	Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
1 Dim anabledd	32.00%	16
2 Anabledd dysgu penodol	12.00%	6
3 Afiechyd neu gyflwr iechyd ers amser maith	16.00%	8
4 Cyflwr Iechyd Meddwl	42.00%	21
5 Nam corfforol neu broblemau symudedd	8.00%	4
6 Byddar neu nam clyw difrifol	4.00%	2
7 Nam ar y golwg	4.00%	2
8 Nam gwybyddol	6.00%	3
9 Math arall o anabledd	2.00%	1

10	Gwell gennyf beidio â dweud	6.00%	3
		Atebodd	50

C4 – Ethnigrwydd

Roedd 7 o bobl heb ateb y cwestiwn hwn.

Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
1	Gwyn	93.75%	45
2	Asiaidd	2.08%	1
3	Du	0.0%	0
4	Tseiniaidd	0.0%	0
5	Cymysg	4.17%	2
6	Arall (dywedwch beth):	0.0%	0
		answered	48

C5 – Crefydd neu Gred

Roedd 4 o bobl heb ateb y cwestiwn hwn

Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
1	Cristnogol	41.18%	21
2	Bwdhydd	0.0%	0
3	Baha'i	0.0%	0
4	Hindŵ	0.0%	0
5	Jain	0.0%	0
6	Iddew	0.0%	0
7	Mwslim	0.0%	0
8	Sikh	0.0%	0
9	Arall	11.76%	6
10	Gwell gennyf beidio â dweud	5.88%	3
11	Dim crefydd na chred	41.18%	21
		answered	51

C6 – Tuedd Rywiol

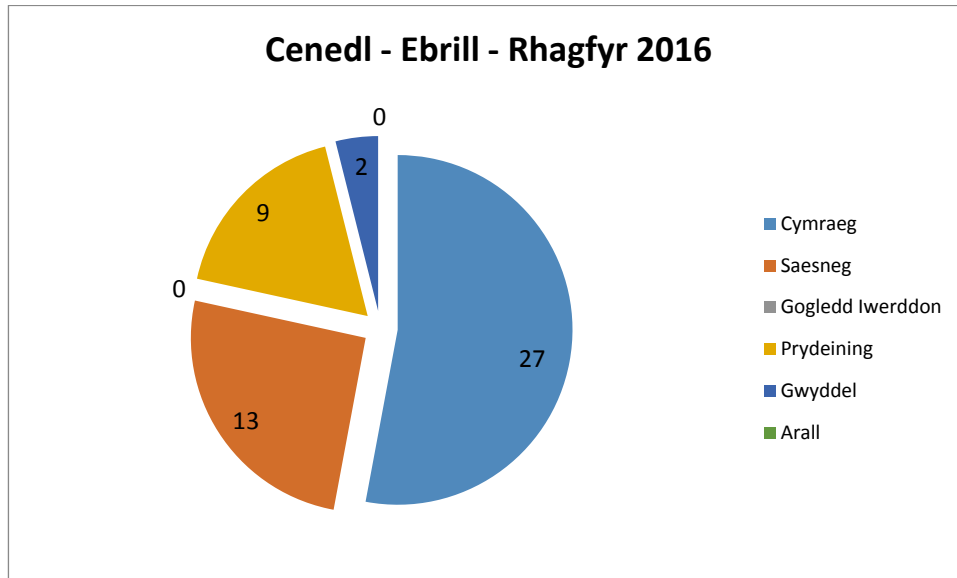
Roedd 4 o bobl heb ateb y cwestiwn hwn

Dewis Ateb		Canran yr Ymateb	Cyfanswm yr Ymatebion
1	Deurywiol	3.92%	2

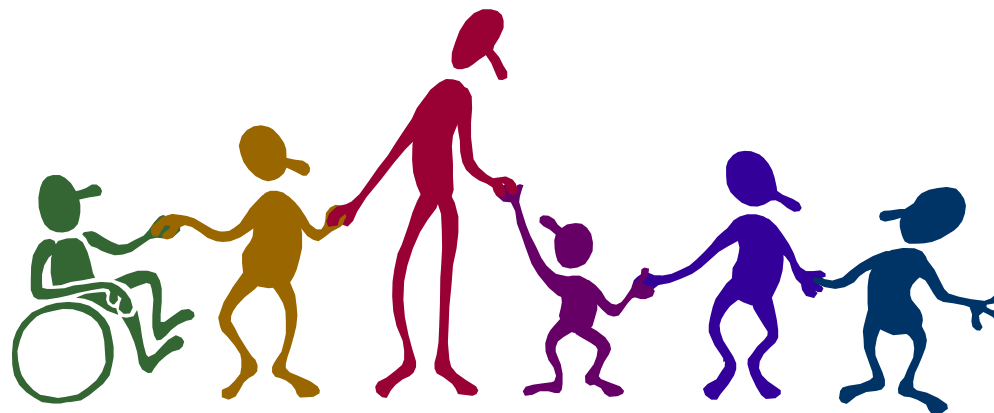
2	Heterorywiol	80.39%	41
3	Lesbiaidd / hoyw	3.92%	2
4	Gwell gennyf beidio â dweud	11.76%	6
			51

C7- Cenedl

Roedd 4 o bobl heb ateb y cwestiwn hwn

Cenedl	Nifer defnyddwyr gwasanaeth
Cymraeg	27
Saesneg	13
Gogledd Iwerddon	0
Prydeinig	9
Gwyddel	2
Arall	0

CANLYNIADAU YMGYSYLLTIAD DEFNYDDWYR GWASANAETH CEFNOGI POBL 2016-2017

Ymgysylltiad Defnyddwyr Gwasanaeth gyda Gwella Gwasanaethau – Sut mae gwasanaethau wedi gwella o ganlyniad uniongyrchol i ymgysylltu/ymgyngori gyda defnyddwyr gwasanaeth?

Ymgysylltiad Defnyddwyr Gwasanaeth gyda Datblygu Gwasanaethau – Y modd y mae defnyddwyr gwasanaeth yn cael eu cynnwys yn y broses o ddatblygu gwasanaethau newydd, e.e. prosesau mapio / tendro.

Ymgysylltiad Defnyddwyr Gwasanaeth gyda Gwella Gwybodaeth a Mynediad i Wasanaethau – Y modd y mae defnyddwyr gwasanaeth yn cael eu cynnwys yn y broses o ddylunio a datblygu gwybodaeth a mynediad i wasanaethau cefnogi pobl

Ymgysylltiad Defnyddwyr Gwasanaeth

Ymgysylltiad Defnyddwyr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau Gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu/Rhannu Gwybodaeth
CAIS	<p>CHANGE STEP</p> <p>Mae gwirfoddolwyr a mentoriaid cymheiriaid eisoes wedi helpu'r pencampwr tyfu dahlias, Eric Thompson, o Flint, ail-afael yn ei hoff hobi o iard gefn a oedd wedi gordyfu.</p> <p>Yn y cyfamser, mae'r prosiect Change Step ar gyfer Cyn-filwyr Oedrannus yn darparu cymorth penodol ar gyfer cyn-bersonel y Lluoedd Arfog sy'n 65 oed neu'n hŷn, a'u teuluoedd – gan eu cynorthwyo i fyw bywydau actif a chyflawn drwy sicrhau bod modd iddynt gael mynediad at yr amrediad eang o gymorth sydd ar gael a nodi unrhyw fylchau.</p> <p>Mae'r cynllun sy'n cael ei gyllido gan y Lleng Brenhinol Prydeinig, yn cynnig pwynt cyswllt ar gyfer cyn-filwyr, eu teuluoedd a'u gofalwyr, gwasanaeth mentora cymheiriaid sy'n seiliedig yn y gymuned ac sy'n helpu i fynd i'r afael ag ynysiad ac unigrwydd.</p>	Datblygu gwasanaeth au a chodi proffil y gwasanaeth	Meithrin cysylltiadau da gyda'r gymuned leol, codi proffil y gwasanaeth	19.08.2016
CAIS	<p>Cafodd prosiect newydd o'r enw Caniad ar gyfer ymgysylltu gyda defnyddwyr gwasanaeth ei lansio yn ystod y cyfnod monitro hwn. Mae Caniad yn cael ei ddarparu mewn partneriaeth rhwng CAIS a Hafal ac mae'n cynnwys ardaloedd y chwe awdurdod lleol yng Ngogledd Cymru. Mae'r prosiect yn galluogi</p>	Datblygu gwasanaeth au a chodi proffil y gwasanaeth	Bydd defnyddwyr gwasanaeth a'u gofalwyr yn rhan hanfodol o'r broses o gynllunio, comisiynu, dylunio, darparu a	Hydref - Rhagfyr 2016

	defnyddwyr gwasanaeth a gofalwyr i gymryd rhan yn y broses o gynllunio, comisiynu, dylunio, darparu a gwerthuso'r gwasanaethau sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio sylweddau neu iechyd meddwl.		gwerthuso'r gwasanaethau sy'n gysylltiedig â chamddefnyddio sylweddau neu iechyd meddwl.	
CAIS	Roedd y grŵp ymgysylltu gyda defnyddwyr gwasanaeth a sefydlwyd eisoes ar Ynys Môn wedi cael ei ohirio yn y lle cyntaf oherwydd lansio Caniad a hynny er mwyn osgoi unrhyw ddyblygu. Mae Caniad bellach yn gwbl weithredol ac mae defnyddwyr gwasanaeth Ynys Môn yn cael eu cynrychioli arno. Mae'r Darparwr am barhau i weithio gyda'r grŵp defnyddwyr gwasanaeth gwreiddiol ar Ynys Môn a oedd yn cynnwys 6 o ddefnyddwyr gwasanaeth a 6 o weithwyr cymorth. Bydd sgôp a phwrpas grŵp Ynys Môn yn wahanol i Caniad a bydd yn canolbwyntio mwy ar y gwasanaethau lleol yn Ynys Môn.	Cynnwys defnyddwyr gwasanaeth Datblygu gwasanaethau a chodi proffil y gwasanaeth	Hyrwyddo ymgysylltiad gyda defnyddwyr gwasanaeth ar Ynys Môn	Parhaus Rhagfyr 2016
CAIS	Mae defnyddwyr gwasanaeth yn parhau i fod yn rhan o'r broses o recriwtio staff i'r gwasanaeth. Bydd defnyddiwr gwasanaeth yn rhan o'r panel cyfworld hefyd ar gyfer swydd y Swyddog Cymorth Tenantiaeth sy'n wag ar hyn o bryd.	Gwella Gwasanaethau Datblygu Gwasanaethau	Galluogi defnyddwyr gwasanaeth i fod yn rhan o'r broses gwneud penderfyniadau.	Parhaus

Ymgysylltiad Defnyddwyr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau Gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu/Rhannu Gwybodaeth
Cartrefi	Mae'r polisiau a ddarparwyd gan Cartrefi Cymru yn cynnwys tystiolaeth eu bod yn darparu gwahanol	Datblygu Gwasanaethau	Defnyddwyr gwasanaeth yn cymryd	Parhaus

Cymru	gyfleoedd i staff gyfranogi ac maent hefyd wedi cadarnhau bod ganddynt 2 o wirwyr ansawdd ar hyn o bryd.		rhan weithredol mewn meysydd penodol o'r gwasanaethau a ddarperir Service	
Cartrefi Cymru	<p>Mae yna Grŵp Cenedlaethol Cynrychioliadol (NRG) ac mae dau o ddefnyddwyr gwasanaeth o Ynys Môn yn eistedd ar y panel. Mae'r naill o Gorwel Las a'r llall o Cae'r Delyn.</p> <p>Cadarnhawyd bod y Grŵp Cynrychioliadol Cenedlaethol (NRG) yn y broses o gael ei newid a'i ail-frandio i 'Get Together'. Roedd y darparwr wedi sylweddol nad oedd lefelau presenoldeb yn uchel iawn ar gyfer yr NRG. Sefydlwyd bod nifer o ddefnyddwyr gwasanaeth eisiau mwy o weithgareddau hwyliog yn y grŵp yn ogystal â'r gweithgareddau ymgysylltiad mwy difrifol. Bydd y grŵp yn cael ei ailstrwythuro yn y modd hwn er mwyn cynyddu lefelau cyfranogiad.</p>	<p>Datblygu Gwasanaethau</p> <p>Datblygu Gwasanaethau</p>	<p>Ymgysylltiad defnyddwyr gwasanaeth ar lefel genedlaethol, cyfle i fod yn rhan o'r trafodaethau.</p> <p>Cyfleoedd i ddefnyddwyr gwasanaeth gymryd rhan mewn gwahanol feysydd o'r gwasanaeth. Bydd y grŵp newydd hwn yn defnyddio dulliau ymgysylltu newydd megis 'think cards' fel y gall defnyddwyr gwasanaeth wneud dewisiadau a phenderfynu beth yr hoffent ei gael o'r cymorth a roddir iddynt.</p>	<p>Parhaus</p> <p>Hydref 2016</p>

Cartrefi Cymru	Cynhelir bore coffi ar 15 Hydref 2016 gan drigolion 136 Bryn Meurig er mwyn codi arian i Macmillan.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth		Hydref 2016
Cartrefi Cymru	Mae cyfarfod mwy anffurfiol ar gyfer defnyddwyr gwasanaeth yn cael ei drefnu ar gyfer canol mis Tachwedd a bydd yn fath o ffair Nadolig?? Christmas fare (fair??).	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth		Tachwedd 2016

Ymgysylltiad Defnyddwyr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau Gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu/Rhannu Gwybodaeth
Clwyd Alyn	<p>Mae cyfleoedd cyson ar gael yng Nghlwyd Alun i ddefnyddwyr gwasanaeth wneud cyfraniad, mae'r rhain yn cynnwys, ond heb eu cyfyngu i:-</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pwyllgor Gwella Gwasanaeth • Cynhadledd Tenantiaid • Hyfforddiant TG • Cyngor ariannol • Arolygwyr sy'n Denantiaid (<i>a fydd yn gwirio gwaith trwsio</i>) • Grŵp Ymbarél Tai Gwarchod • Arolygon – mae'r Arolwg Star wedi cael ei gwblhau'n ddiweddar <p><i>Lle mae hynny'n briodol, bydd Clwyd Alyn hefyd yn trefnu cludiant fel y gall defnyddwyr gwasanaeth fynychu cyfarfodydd rhanbarthol a fydd efallai yn cael eu cynnal y tu allan i'r ardal.</i></p>	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth Gwella gwybodaeth a mynediad i'r gwasanaeth	Cyfleoedd i ddefnyddwyr gwasanaeth fod yn rhan o weithgareddau Clwyd Alyn ei hun a all fod o fudd iddynt fel unigolion.	Parhaus
Clwyd Alyn	Cafodd y Grŵp Ymbarél ar gyfer Tai Gwarchod ei	Datblygu	Galluogi defnyddwyr	Parhaus

	sefydlu fel cyfrwng i ddefnyddwyr gwasanaeth ymgeisio am arian grant ac er bod Clwyd Alyn ei hun yn sefydliad elusennol, mae'n rhy fawr i gyflwyno'r ceisiadau hyn ar ran defnyddwyr gwasanaeth.	gwasanaethau a chodi proffil y gwasanaeth	gwasanaeth i ymgeisio am arian grant ar gyfer gwahanol brosiectau	
Clwyd Alyn	Bydd newyddlen Clwyd Alyn yn cael ei chylchredeg cyn Nadolig 2016 a fydd yn cynnwys gwybodaeth am yr holl ddigwyddiadau a gynhelir	Gwella gwybodaeth a mynediad i'r gwasanaeth	Rhannu gwybodaeth ynghylch gwasanaeth Clwyd Alyn	Hydref 2016

Ymgysylltiad Defnyddwyr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau Gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu/Rhannu Gwybodaeth
Gwasanaeth Cymorth Cymunedol	Dywedodd y Darparwr bod clwb llesiant yn cael ei gynnal yng Nghaergybi lle gall defnyddwyr gwasanaeth gymryd rhan mewn gwahanol weithgareddau a chwaraeon. Mae'r staff yn gweithio gyda defnyddwyr gwasanaeth i'w hannog i redeg y clwb eu hunain.	Cynnwys defnyddwyr gwasanaeth Gwella Gwasanaethau	Defnyddwyr gwasanaeth yn cael eu grymuso i redeg y clwb llesiant	Parhaus
Gwasanaeth Cymorth Cymunedol	Mae Swyddog Datblygu wedi cael ei benodi ar gyfer y gwasanaeth am flwyddyn er mwyn datblygu'r elfen o'r gwasanaeth sy'n ymwneud ag ymgysylltiad defnyddwyr gwasanaeth.	Gwella Gwasanaethau Datblygu Gwasanaethau	Gwell cyfranogiad o du'r defnyddwyr gwasanaeth	Parhaus

Ymgysylltiad	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes	Camau Gweithredu o	Dyddiad(au)
---------------------	------------------------------------	-------------	---------------------------	--------------------

Defnyddwyr Gwasanaeth		Ymgysylltiad	ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Gweithredu/Rhannu Gwybodaeth
Digartref (Coedlys)	Mae Coedlys wedi creu Cynllun Gweithredu ar gyfer cyfranogiad defnyddwyr gwasanaeth dros y misoedd nesaf ac yn trefnu cyfleoedd ar gyfer hyn yn rheolaidd. Mewn perthynas â'r trip i Lundain y gofynnwyd amdano, roedd y defnyddwyr gwasanaeth wedi gweithio'r costau allan drostynt eu hunain ac wedi cysylltu gyda gwahanol gyflenwyr i drefnu cludiant am ddim a mynediad am ddim i rai o'r atyniadau yn Llundain.	Cynnwys defnyddwyr gwasanaeth	Roedd defnyddwyr gwasanaeth yn allweddol o ran penderfynu ar y llyfdd yr oeddynt yn dymuno ymweld â nhw ac yn rhan lawn o'r broses o gael gafael ar docynnau a chludiant fel y gallai'r trip fynd yn ei flaen.	Hydref 2016
Digartref (Coedlys)	Cynhelir Digwyddiad Nadolig yn y Ganolfan Fenter a bydd defnyddwyr gwasanaeth yn helpu i baratoi'r bwffe. Wrthi'n gwneud Cardiau Nadolig a fydd yn cael eu gwerthu i godi arian i i elusen.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth	Bydd defnyddwyr gwasanaeth yn codi arian ar gyfer elusennau ac yn ymgysylltu mwy gyda'r gymuned.	Nadolig 2016
Digartref (Coedlys)	Mae newyddlen ddiweddaraf Coedlys wedi cael ei pharatoi a bydd copïau yn cael eu cylchredeg unwaith y bydd wedi cael ei chyfieithu. Mae'r defnyddwyr gwasanaeth wedi cymryd rhan lawn yn y broses o greu'r newyddlen hon.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth Gwella gwybodaeth a mynediad i'r gwasanaeth	Rhoi cyhoeddusrwydd i'r prosiect, rhannu gwybodaeth a chynllunio diwyg y newyddlen.	Hydref 2016 a Pharhaus.
Digartref (Llys y Gwynt)	Mae nifer o gyfleoedd o fewn darpariaeth Digartref i'r defnyddwyr gwasanaeth gyfranogi. Cynhelir cyfarfodydd rheolaidd gan gynnwys Clybiau Brechwast a Chinio wythnosol a 4-6 o gyfarfodydd wythnosol i denantiaid.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth	Mynychu cyfarfodydd yn rheolaidd, sylweddoli bod rhannu syniadau yn bwysig	Parhaus
Digartref (Llys y Gwynt)	Mae Trip Bowlio wedi cael ei drefnu ar gyfer Rhagfyr 2016 ac mae'r trigolion yn edrych ymlaen at yr Wyl Coed Nadolig. Mae'r holl ddefnyddwyr	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth	Bod yn rhan o'r digwyddiad.	Rhagfyr 2016

	gwasanaeth yn helpu i drefnu'r Diwrnod Agored a gynhelir yn o fuan ar 15 Rhagfyr 2016.			
Digartref (Llys y Gwynt)	Mae ymweliadau diweddar wedi cynnwys trip i Go Below a barbeciw ar y cyd gyda Coedlys yng Nghoedwig Niwbwrch. Trefnwyd hyn er mwyn cydnabod cyfraniad y defnyddwyr gwasanaeth at yr adolygiad gwasanaeth.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth Gwella Gwasanaethau Datblygu Gwasanaethau	Deall y pwysigrwydd o fod yn rhan o'r broses adolygu gwasanaethau.	Haf 2016
Digartref (Llys y Gwynt)	Mae gweithgareddau wedi cynnwys clirio'r ardd, mae llawer o waith wedi cael ei wneud a bwriedir gwneud mwy'r gwanwyn nesaf. Gobeithir cael mwy o ddodrefn gardd a chreu gwelyau uchel ar gyfer tyfu llysiau. Ymgynghorir gyda'r defnyddwyr gwasanaeth ynghylch sut y dylai'r hostel edrych a byddant yn chwarae rhan yn y broses o ddewis lliw'r carpedi, lliw'r paent ac yn helpu i ddewis y dodrefn. Bydd unrhyw waith ailaddurno'n cael ei wneud gan bobl broffesiynol. Dylai hyn helpu i wneud Llys y Gwynt deimlo'n fwy cartrefol.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth Gwella Gwasanaethau	Gwella'r cyfleusterau yn y prosiect, defnyddwyr gwasanaeth yn cael dewis o ran yr addurniad yn gyffredinol. Garddio – deall pwysigrwydd gweithio gyda'n gilydd er mwyn cwblhau'r gwaith a'r angen am ymrwymiad i dyfu llysiau a chynnal a chadw'r ardd llysiau.	Parhaus a Gwanwyn 2017
Digartref (Llys y Gwynt)	Yn ddiweddar, gofynnwyd i'r defnyddwyr gwasanaeth lenwi nifer o ymgynghoriadau Defnyddwyr Gwasanaeth ar gyfer Shelter, Take Notice, Llais Cymunedol, Caniad, Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr ac Iechyd Cyhoeddus Cymru.	Gwella Gwasanaethau Services Datblygu Gwasanaethau	Darparu adborth defnyddiol am y gwasanaethau gwahanol y gallent fod wedi dod i gysylltiad â nhw	Hydref 2016

Ymgysylltiad	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes	Camau gweithredu o	Dyddiad(au)
--------------	-----------------------------	------	--------------------	-------------

Defnyddiwr Gwasanaeth		Ymgysylltiad	ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
Gorwel (Camdriniaeth Ddomestig)	Digwyddiad ymgynghori gyda defnyddwyr gwasanaeth	Ymgynghoriad defnyddiwr gwasanaeth Gwella Gwasanaethau Datblygu Gwasanaethau	Cyfle am ymgynghoriad rhwng gwahanol grwpiau gwasanaeth, rhanddeiliaid a darparwyr.	Ionawr/Chwefror 2017
Gorwel (Gwasanaethau Pobl Hŷn)	Digwyddiad ymgynghori gyda defnyddwyr gwasanaeth (wedi'i gyfuno â'r uchod)	Ymgynghoriad defnyddiwr gwasanaeth Gwella Gwasanaethau Datblygu Gwasanaethau	Cyfle am ymgynghoriad rhwng gwahanol grwpiau gwasanaeth, rhanddeiliaid a darparwyr.	Ionawr/Chwefror 2017
Gwasanaethau Pobl Hŷn)	Fel rhan o hyrwyddo'r gwasanaeth newydd i Bobl Hŷn, trefnodd y darparwr Sioe Deithiol ar gyfer Ynys Môn a ymwelodd â phob un o'r Cynlluniau Tai Gwarchod ar yr Ynys ar ddechrau 2016. Cynhaliwyd yr ymweliadau gan ddefnyddio bws Gorwel a darparwyd lluniaeth.	Gwella gwybodaeth a mynediad i'r gwasanaeth.	Hyrwyddo'r gwasanaeth newydd i Bobl Hŷn a sicrhau bod pawb o fewn y cynlluniau tai gwarchod wedi derbyn llawlyfr a gwybodaeth am y gwasanaeth newydd.	Tachwedd 2016

Ymgysylltiad Defnyddiwr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiadau) Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
------------------------------------	-----------------------------	-------------------	---	---

Gwasanaeth Cefnogi Tai	<p>Gwelodd ein 5ed cyfarfod Grŵp Defnyddwyr ni'n dychwelyd i'r Neuadd Cadetiaid Môr yn Nhraeth Newry, Caergybi. Ein nod, fel pob amser oedd cynnwys ein cleientiaid yn y cyfarfod cymaint â phosibl drwy drefnu cyflwyniadau a stondinau sy'n briodol ac yn berthnasol iddyn nhw. Fe welsom rhai wynebau cyfarwydd wrth i ni geisio annog cleientiaid sydd wedi symud ymlaen o gael cymorth gennym wrth iddynt alw heibio i ddweud helo. Yn ogystal â'r rhain fe welsom rhai wynebau newydd hefyd. Cawsom ymateb rhagorol gan ein cydweithwyr a alwodd heibio'r i godi ymwybyddiaeth am eu gwaith ac i drefnu apwyntiadau gydag unrhyw un sydd â diddordeb. Dros y tudalennau nesaf byddwn yn rhoi manylion am bwy ddaeth heibio a beth maent yn ei wneud ac yn eich cynghori i gysylltu â nhw os ydych yn dymuno. Byddwn yn ceisio trefnu cyfarfod arall cyn diwedd y flwyddyn. Rhowch wybod i ni os oes gennych unrhyw syniadau!</p>	Datblygu gwasanaethau a chodi proffil y gwasanaeth Cynnwys defnyddwyr gwasanaeth	<p>Gwybodaeth berthnasol a defnyddiol wedi ei rhannu, cynnal cysylltiadau gyda chyn ddefnyddwyr gwasanaeth yn cadw mewn cysylltiad.</p>	<p>Gorffennaf 2016. Bydd cyfarfodydd parhaus</p>
-------------------------------	--	---	---	--

	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
Hafan Cymru	<p>Cynhadledd Defnyddwyr Gwasanaeth Hafan Cymru 2016</p>	Gwella Gwasanaethau Datblygu Gwasanaethau	<p>Rhoi cyfle i Ddefnyddwyr Gwasanaeth gyfarfod gyda defnyddwyr gwasanaeth o ardaloedd / meysydd eraill er mwyn rhannu syniadau ac adrodd yn</p>	<p>Adroddiad dyddiedig Hydref 2016</p>

			ôl.	
Hafan Cymru	Cynhaliodd Hafan Cymru ei Arolwg Boddhad Cwsmer diweddaraf dros gyfnod o 6 wythnos rhwng Ebrill a Mehefin 2016. Cafodd holl ddefnyddwyr Hafan Cymru (gan gynnwys rhai'r rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf) eu gwahodd i gymryd rhan mewn arolwg drwy'r post.	Gwella Gwasanaethau	Mae cyfle i'r defnyddwyr gwasanaeth roi sylwadau ar y gwasanaethau a ddarperir iddynt. Roedd un defnyddiwr gwasanaeth a gefnogwyd ar Ynys Môn yn un o chwech o bobl a ddewiswyd i dderbyn gwobr o £50 am gwblhau'r arolwg	Ebrill – Mehefin 2016

Ymgysylltiad Defnyddiwr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
Hyland	Bydd trigolion yn cynnal cyfarfod bob dydd Mawrth. Yn y cyfarfod bydd trigolion yn trafod y bwydlenni yr hoffent eu gweld yn ystod yr wythnos ddilynol. Maent yn cael eu hannog i chwilio am ryseitiau newydd yr hoffent eu gweld, ni ellir ychwanegu'r rhain tan y byddant wedi eu profi am alergedd. Mae gan y llyfr ryseitiau categorïau ar ffurf goleuadau traffig coch, melyn a gwyrdd yn ôl y lefelau colesterol sydd ym mhob rysâit. Bydd trigolion yn gwneud penderfyniadau o ran unrhyw waith addurno yn y fflat.	Cynnwys defnyddiwr gwasanaeth Gwella Gwasanaethau	Mae defnyddwyr gwasanaeth yn gallu gwneud penderfyniadau eu hunain am brydau a chymryd rhan yn y broses o wneud y bwyd. Trafodir unrhyw waith mewn perthynas â'r adeilad gyda'r defnyddwyr gwasanaeth a gallant benderfynu sut	Parhaus

	Bydd y defnyddwyr gwasanaeth yn cymryd rhan yn y gwaith o baratoi a choginio prydau.		maent yn dymuno addurno eu lle byw eu hunain.	
--	--	--	---	--

Ymgysylltiad Defnyddiwr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
---	------------------------------------	--------------------------	--	---

Môn Care (Anabledda u Dysgu)	Cyfarfodydd rheolaidd â thenantiaid yn cael eu cynnal o fewn y cynlluniau.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth	Cyfle i drafod a nodi unrhyw faterion sy'n codi.	Parhaus.
Môn Care (Pobl Hŷn)	Mae gan bobl sy'n byw yn Llangoed a Llandegfan Gydlynnydd Asedau Lleol dros dro sef Gwyneth Rowlands, Gwasanaethau Cymdeithasol Oedolion ynys Môn. Bydd yn cynnal Sesiynau Cymunedol yn yr ardaloedd bob wythnos ac yn mynd o un lleoliad i'r llall bob yn ail ac mae nifer dda'n mynychu'r sesiynau hyn.	Cynnwys defnyddwyr gwasanaeth	Cynnig cyfleoedd i ddod yn rhan o weithgareddau'r cymunedau lleol	Parhaus

Gofal Môn Care (Pobl hŷn)	Annog defnyddwyr gwasanaeth i fynychu'r canolfannau Heneiddio'n Dda yn Llangefni ac Amlwch.	Cynnwys defnyddwyr gwasanaeth	Cynhwysiant cymdeithasol, cyfle i fynychu nifer o grwpiau, rhannu gwybodaeth ddefnyddiol.	Parhaus
Gofal Môn Care (Pobl hŷn)	Caiff defnyddwyr gwasanaeth eu hannog i fynychu Caffi Cofio yn ogystal â'r Canolfannau Dydd, Canolfan Hafan ac i gymdeithasu yn y gymuned. Sesiynau symud i gerddoriaeth.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth	Cynhwysiant cymdeithasol ar gyfer pobl hŷn sydd ag arwyddion cynnar o ddementia.	Parhaus

Ymgysylltiad Defnyddiwr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
Gofal Ychwanegol Penucheldre	Mae yna grŵp Cyfranogiad Tenantiaid wedi'i sefydlu sef Grŵp Penllys, a hynny er mwyn cydlynu'r digwyddiadau.	Cynnwys defnyddwyr gwasanaeth Gwella Gwasanaethau	Cyfleoedd i ddefnyddwyr gwasanaeth chwarae eu rhan	Parhaus

	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
Y Wallich	Gwrandod a Chinio. Digwyddiad defnyddwyr gwasanaeth, 28 Gorffennaf 2016. Mynychodd dau ddefnyddiwr gwasanaeth.	Cynnwys defnyddwyr gwasanaeth	Astudiaethau achos wedi eu cwblhau ar gyfer y defnyddwyr gwasanaeth a fynychodd a oedd wedi eu cynnwys ar eu gwefan.	Hydref 2016
Y Wallich	Cinio Nadolig yng Nghanolfan Gymunedol Ebeneser. Defnyddwyr gwasanaeth presennol a blaenorol.	Datblygu gwasanaethau a chodi proffil y gwasanaethau	Cynhyrchodd y defnyddwyr gwasanaeth boster er mwyn hyrwyddo'r digwyddiad. Defnyddiwr gwasanaeth i weithio ar ymgysylltiad ychwanegol gan y defnyddwyr ac mae mewn cysylltiad â'r Cyfarwyddwr Codi Arian a Phartneriaeth yn Y Wallich (Jan Basildon) sy'n gweithio gyda'r defnyddiwr gwasanaeth ar brosiectau eraill. Wedi cysylltu ag Asda er mwyn gofyn am fwyd am ddim ar gyfer y cinio Nadolig drwy'r Gronfa Gymunedol.	Nadolig 2016
Y Wallich	Digwyddiad gyda Rhun ap Iorwerth er mwyn hyrwyddo'r gwasanaeth.	Datblygu gwasanaethau a chodi proffil	Codi ymwybyddiaeth o'r gwasanaeth.	Parhaus

		y gwasanaeth		
--	--	--------------	--	--

Ymgysylltiad Defnyddiwr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
<i>Tyddyn Môn</i>	Roedd defnyddiwr gwasanaeth yn rhan o gyfweiliad am swydd wag a'r broses cyfarfod a chyfarfod a mwynhaodd y profiad.	Cynnwys Defnyddwyr Gwasanaeth Datblygu Gwasanaethau	Ymwneud â'r broses cyfweld staff.	Parhaus
<i>Tyddyn Môn</i>	Mae'r Grŵp Tasg a Gorffen, a oedd wedi bod yn datblygu Ffurflen atgyfeirio ac Asesiad Cychwynnol, bellach wedi cwblhau'r prosiect. Mae'r ddogfen 'Egluro Fy Nhenantiaeth' hefyd wedi ei gweithredu. Mae Grŵp Cynefin wedi cynghori y byddent yn hoffi gweithio gyda Tyddyn Môn er mwyn datblygu dogfen cytundeb tenantiaeth hawdd ei defnyddio.	Datblygu Gwasanaethau	Galluogi defnyddwyr gwasanaeth i fod yn rhan o'r broses yn Nhyddyn Môn a dylanwadu ar y newid.	Parhaus
<i>Tyddyn Môn</i>	Mae defnyddwyr gwasanaeth yn ymwneud â'r gwaith o gynhyrchu cylchlythyr Tyddyn Môn.	Gwella gwybodaeth a mynediad i'r gwasanaeth.	Hysbysebu'r gwasanaeth gan alluogi defnyddwyr gwasanaeth i gael mewnbwn.	Hydref 2016

Ymgysylltiad Defnyddiwr Gwasanaeth	Ffynhonnell yr Ymgysylltiad	Maes Ymgysylltiad	Camau gweithredu o ganlyniad i'r Ymgysylltiad	Dyddiad(au) Gweithredu / Rhannu Gwybodaeth
------------------------------------	-----------------------------	-------------------	---	--

Cefnogi Pobl - Ymgysylltiad Defnyddiwr Gwasanaeth - Eich Gwasanaeth, Eich Barn	Datblygiad yr arolwg ar-lein Eich Gwasanaeth, Eich Barn er mwyn galluogi defnyddwyr gwasanaeth i roi gwybodaeth, gan gynnwys lle roeddent o'r farn o bosibl bod bwloch yn y gwasanaeth a bydd angen i'r tîm CP edrych ar gau'r bwloch.	Gwella Gwasanaethau Ddatblygu Gwasanaethau	Parhaus	Adroddiad bob chwe mis yn cael ei baratoi a'i rannu â defnyddwyr a gwybodaeth yn cael ei chynnwys yn y cylchlythyr CP Hydref /Gaeaf 2016
Ymgynghoriad ar Wasanaethau Pobl Hŷn	Cynhaliwyd sesiynau rhannu gwybodaeth rhwng 3 a 12 Tachwedd, 2015 ar gyfer Wardeiniaid a Thenantiaid er mwyn rhannu gwybodaeth ac ateb unrhyw gwestiynau a oedd gan bobl. Rhannwyd unrhyw adborth a gafwyd. Cafodd yr adborth a gawsom drwy'r sesiynau hyn ei rannu yn ystod y Fforwm Tai Gwarchod ar 10 Rhagfyr, 2015.	Datblygu Gwasanaethau	Cynhaliwyd cyfarfodydd ag unigolion mewn nifer o wahanol brosiectau Tai Gwarchod ledled Ynys Môn. Rhoddwyd cyflwyniadau am fanylion y newidiadau a chafodd y defnyddwyr gwasanaeth y cyfle i ymateb i'r newidiadau ac i wneud awgrymiadau am yr hyn yr hoffent ei weld.	Tachwedd 3 – 12 2015 gyda sesiynau diweddarau ychwanegol yn ystod Mawrth ac Ebrill 2016
Ymgysylltiad Defnyddwyr ar Banel Gwerthuso Tendrau	Mae'r defnyddiwr gwasanaeth a nodwyd uchod wedi cytuno yn garedig iawn i gymryd rhan mewn Gwerthusiad Tendr arall, y tro hwn ar gyfer Cymorth yn ymwneud â'r Gwasanaeth Pobl Hŷn lle byddai ei harbenigedd yn cael ei werthfawrogi.	Datblygu Gwasanaethau	Darparu safbwynt gwahanol ar gyfer gwerthuso'r ymatebion a gafwyd.	11 a 12 Mai 2016
Ymgysylltiad Defnyddwyr ar Banel Gwerthuso Tendrau	Gofyn i ddefnyddwyr gwasanaeth gymryd rhan yn y Paneli Gwerthuso ar gyfer tendrau sydd ar y gweill a thendrau ar gyfer gwasanaethau Anabledau Dysgu a Chamdriniaeth Ddomestig.	Datblygu Gwasanaethau	Darparu gwerthusiad o safbwynt y defnyddiwr gwasanaeth.	Wedi'i gynllunio ar gyfer Ebrill 2017.
Adborth yn	Ymgysylltiad Defnyddiwr Gwasanaeth drwy	Gwella	Holiaduron defnyddwyr	Gwanwyn 2016

dilyn adolygiadau CP	Holiaduron fel rhan o'r Adolygiad Gwasanaeth AD.	Gwasanaethau	gwasanaeth i gael eu llenwi.	
Cyfweliadau defnyddiwr gwasanaeth yn ystod Cyfarfodydd Monitro	Cyfweliadau defnyddiwr gwasanaeth i gael eu cynnwys fel rhan o'r Cyfarfodydd Monitro. Cyfweliadau wedi'u cynnal â chleientiaid o: - <ul style="list-style-type: none"> • Digartref (3) • Gorwel OP (2) • Hafan Cymru (1) • Cartrefi Cymru (1) • Tyddyn Môn (1) • Gofal Môn (1) • Cymorth Tai (1) • CAIS (i'w drefnu) • CSS (i'w drefnu) • Wallich (i'w drefnu) • Gorwel DA (i'w drefnu) 	Gwella Gwasanaethau	Darparu adborth ar y gwasanaethau sy'n cael eu derbyn a galluogi'r defnyddiwr gwasanaeth i wneud sylwadau agored ac awgrymiadau ar yr hyn sydd ar goll neu pa newidiadau y gellid eu gwneud.	Hydref a Tachwedd 2016.
Ymgynghoriad arfaethedig ar Gasglu	Ymgysylltu ag asiantaethau partner a defnyddwyr gwasanaeth. Trefnu digwyddiad ar Hel Celc. Cynnwys hyn ar agenda ar gyfer Fforwm Darparwyr ar y cyd.	Datblygu Gwasanaethau	Gwaith parhaus.	Digwyddiad Chwefror / Mawrth 2017
Ymgynghoriad Arfaethedig ar fapio Gwasanaeth Camdriniaeth yn y Cartref	Ymgynghoriad ag asiantaethau partner a defnyddwyr gwasanaeth er mwyn ceisio adnabod anghenion sydd heb eu bodloni o fewn yr ardal leol. Cyhoedduswydd i'w baratoi ac arolwg ar-lein i'w drefnu.	Datblygu Gwasanaethau	Wedi cynllunio. <ul style="list-style-type: none"> - Arolwg ledled yr Ynys ar gyfer rhai sydd wedi dioddef Camdriniaeth Ddomestig yn y gorffennol. - Cyfweliadau gyda nhw - Arolwg ar agor am gyfnod o chwe wythnos dros y Nadolig ac Ionawr / Chwefror 2017. 	Ionawr / Chwefror 2017

